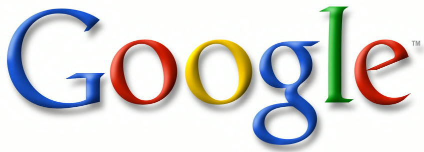
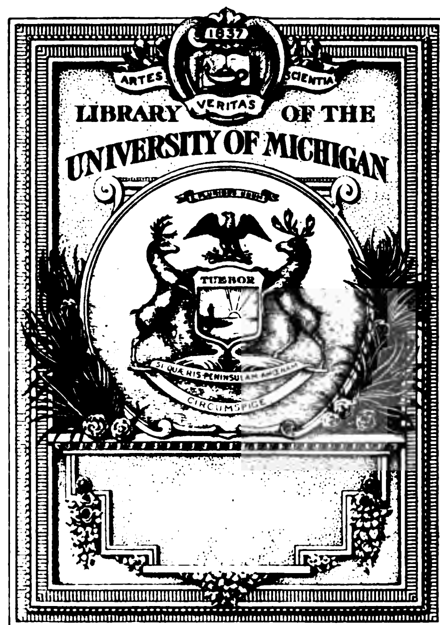


2,50


1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUÆRIS PENINSULAM AMŒNAM
CIRCUMSPICE

ØVRE RICHTER FRICH

HAVETS ØINE



HELGE ERICHSEN & CO.S FORLAG - KRISTIANIA

ØVRE RICHTER FRICH

HAVETS ØINE

ANDET OPLAG



A/S. HELGE ERICHSEN & CO.S FORLAG
KRISTIANIA 1919

A/S P. M. BYE & CO., KRISTIANIA.

INDHOLD

I.

ET PARTI BILLARD.

Der stod to mænd og spilte billard i Stavanger klub. Folk som reiser rundt kysten, kjender godt den koselige gammeldagse bygning oppe ved kirken, hvor den bekjendte hermetikbys haute volèe dyrker de selskabelige glæder i pauserne mellem hvert brislingfiske. Det er ikke nogen stas ved dette lille centrum, hvor ven og fiende møtes i læ av den gule nationaldrik. Det mangler baade lys og komfort, men bak al slitthet hviler der dog en viss gammeldags hygge, som nu engang ikke al tidens møl og rust kan fortære.

Billardsalen var ogsaa av en viss forhenværende beskaffenhet. Det saa ikke ut til at den ædle kulekunst hadde særlig mange dyrkere. Billardklædet var slitt med mange lapninger og huller. Kulerne viste tegn paa ædel byrd, men de var skjæve og hadde ingen tendens til at gi ordentlige utslag fra banterne.

De to mænd haandterte sine køer med stor dygtighet, men det syntes ikke som om de interesserte sig stort for spillet. Den ene var en høi, slank fyr med en smule embonpoint. Han hadde et glat, vakkert ansigt med et jevnt og velvillig smil, der sjelden forlot hans mundviker. Karakterløsheten i trækkene motsagdes av to, graa skarpe øine som syntes at vaake,

mens det øvrige ansigt sov i en vis fet, velvillig lathet. Som de fleste fete folk spillet han utmerket billard, men han gjorde sig øiensynlig umake for ikke helt at distancere sin motstander, en utpræget germanertype med lyst, kort haar og veirbitte træk. De var begge mænd i 30-aarsalderen. Den første hadde set dagens lys etsteds nede i Vendèe. Hans navn var Jean Baptiste Courbier. Den anden het ganske enkelt Grønneland og han var kaptein og inspektør for de forenede hermetikfabrikers brislingflaate.

Franskmanden var kommet til Stavanger i midten av august maaned i det herrens aar 1923 for at studere den nye metode for nedlægning av ferskt kjøtt. Men han tok sig sine studier let. Han blandet sig hurtig med det glade Stavanger og blev paa grund av sit behagelige og indolente væsen en meget velset gjest overalt. Til at begynde med hadde hermetikfabrikerne reist en viss fiendtlig børst mot den brave Jean Baptiste. De likte ikke av princip franskmænd som vilde studere fabrikationsmetoder. Men da Courbier efter den første bestemte tilbakevisning syntes at ha git fanden i det ferske kjøtt, men derimot viste de tydeligste tegn paa at interessere sig paa Stavangers selskabelige ve og vel, blev han hurtig akceptert i alle kredse. Han holdt foredrag om Mussets vers i «Alliance francaise», han spillet en fløitesolo med stor dygtighet paa musikforeningens sisste konsert, han danset tango og fado med byens overmaade smukke damer og han tapte uten at rynke sine smukke bryn nogen hundrede kroner uken til Stavangers mest celebre pokerspillere.

Courbier var i det hele tat en behagelig mand med smaa jevne og uanstøtelige laster. Gamle Bjelland kaldte ham en døgenikt, men den berømte mand hadde

allikevel en svakhet for franskmandens smidige og runde elskværdighet.

Der var en gene med Jean Baptiste. Han kunde ikke tilegne sig norsk, der lød for hans galliske ører som hestevrinsken. Det begrænset saa at si hans omgangskreds, men da han behersket baade engelsk og tysk, var der jo nok av dem som kunde nyte godt av hans selskap.

Byens fineste familier var ikke rigtig tilfreds med Courbiers tilsyneladende varme venskap med kaptein Grønneland. Gudbevares, Grønneland var en bra kar. Men det var langtfra at han var fin. Han hadde faret mest paa franske havne og snakket Voltaires skjønne sprog paa en freidig og uforfærdet maate, der maatte skurre ganske forfærdelig i et forfinet fransk øre.

Og nu stod altsaa de to mænd og spillet billard i skjorteærmerne, mens pjolterglassenes enstonige klang i sideværelset lød som et svakt musikalsk akkompagnement til den livlige konversation.

— Dette blir nok vor sidste billard, sa Grønneland og la køen fra sig. Jeg trodde jeg skulde ha slaat Dere en eneste gang, men det gaar nok ikke. De spiller pokker saa godt.

— Jeg har hat gode lærere, svarte franskmanden beskedent. Oure og Ducasse i Paris har lært mig kunsten. Det er desværre ingen anbefaling. Gode billardspillere er slette forretningsmænd. De har spildt sin tid . . .

Courbier trak langsomt trøien paa sig.

— Vi sier altsaa imorgen til samme tid, sa franskmanden.

— Det er nok desværre umulig.

— Og hvorfor?

— Jeg maa utover imorgen, fortsatte Grønneland. For nu kommer brislingen.

Franskmanden gapte.

— Det har De sagt saa længe, mr. Grønneland, sa han likegyldig.

— Ja, men nu kommer den for alvor, kilet nordmanden paa. Fra alle kanter meldes der om store indsig fra havet. Sandelig, det var ikke for tidlig! Alle vore baate ligger klar. Vore fiskere er varslet. Jeg kan bli kaldt væk naar som helst. Godt, at der er slik fint veir om dagen.

— Det er en pudsig fisk, den brisling, sa franskmanden smilende. Et ustadig dyr, en lunefuld skabning.

— Aa, den har nu sine konstante sedvaner, den ogsaa. Ellers var det ikke godt for os fiskere. Om et par dage er fabrikerne fulde av sild. Da skal De se der blir fart i ansjosjenterne.

— Men hvis nu silden ikke kommer, sa franskmanden, og der var en egen bilyd i hans stemme som fik den norske kaptein til at se op.

— Aa, sa han, man har set saa galt før. Men da vilde det se ilde ut for vore hermetikfabriker og for Stavanger. Byens livsnerve er nu engang hermetiken og alt hvad der hører til den branche. Slaar fisket feil, saa hugger man den nerve over, enten det nu heter brisling, ansjos eller sardin.

— Sardin, begyndte franskmanden . . . men han slukte sætningen i sig.

Der kom en mand styrtende ind i billarden. Han gik like hen til Grønneland.

— Nu kommer han, hr. kaptein, sa han anpusten. Han signaliseres fra alle fjorde. Og det er nok ikke smaasaker . . .

— All right, sa kapteinen glad og gned sine hænder. Jeg spaadde ret. Farvel, mr. Courbier, nu kommer brislingen.

Han styrtet ut. Franskmanden blev staaende foran billarden i dype tanker.

— Det er vel ikke saa ganske sikkert, mumlet han spodsk.

Saa slentret han ind til pjolteren med hænderne i bukselommen.

II.

HERMETIKKONGEN.

Stavanger hadde organisert sin egen fiskerflaate, en hel liten hurtiggaaende flotille, som med mindste varsel kunde sendes ut til fjordene. Desuten var der stationert smaadampskibe i uthavnene, som kunde ta den første tørn, naar silden kom. Overalt hadde de forenede hermetikfabriker sine vagtposter, som rapporterte alle de tegn der følger med sildens komme.

Kaptein Grønneland var chef for denne mægtige flaate. Han holdt alle de traade i sin haand som aar efter aar hadde øket Stavangers økonomiske magt og anseelse.

Fabrikerne var nyvaskede, rene og stilfærdige. Alt var beredt til at ta imot havets sikre og velkomne gjest. Fabrikerne var nfvaskede, rene og stilfærdige. Alt var gjort rede til blikdaaserne som skulde motta havets rigdom og omsætte den. Og ansjosjenterne gik omkring med rødskurte arme og ventet paa bytte.

Hvor blev silden av?

Kaptein Grønnelands sikre haab var slet ikke gaat i opfyldelse. Det saa ut som om silden skyet sine hjemlige fjorde denne gang. Der kom bud fra havet at silden kokte ved utværene, men da fiskeflotillen rykket ut, viste det sig at sildesynerne var det rene fata morgana.

Kaptein Grønneland hadde ikke andet at gjøre end at evakuere stillingen og trække sig tilbake til Stavanger for at prøve sin taalmodighet.

Byen begyndte at bli urolig. Sildefisket syntes helt at skulle slaa feil for hele vestlandet. Der var ikke fisket 10 tønder sild fra Lindesnæs til Aalesund.

Den unge kaptein var fortvilet. Men han forsøkte at drukne sin sorg med en faarestek paa «Grand hotel». Og da Grønneland hadde en svakhet for denne specifike Stavangerdelikatesse, lykkedes det ham for et øieblik at døve sin sorg over alle de feilslagne forhaabninger. Med et veltilfreds suk tømte han sit geneverglas og saa sorgfuldt paa resterne av den herlige ret, som han trods sin besste vilje ikke kunde faa bugt med.

Da hørtes der pludselig en larm paa gangen. Det hørtes som mange skrapende ben.

Grønneland spidset øren og slap den fyrstik som allerede var paa vei til cigaren. Skulde det være et bud fra fjordene?

Det banket paa døren. Hotelverten traadte ind uten at vente paa svar. Han hadde øiensynlig hastverk.

— Der er en herre i salongen som vil tale med Dem, sa han anpusten.

Grønneland rynket misfornøiet brynene.

— Og hvem er det? spurte han og tændte sig en ny fyrstikke.

— Det er hr. Bjelland, sa hotelverten næsten triumferende.

Kapteinen slap for anden gang fyrstikken før den hadde naaet cigarspidsen og sprang hurtig op.

— Død og helvede, mumlet han og slængte servietten fra sig. Hvad kan han ville mig?

Den norske hermetiks altmeister, Chr. Bjelland, sat i den vakre lille salong og trommet nervøst med fingrene paa bordteppet. Den statelige gamle mand med det rolige og kloke ansigt og de skarpe øine smilte over kapteinens forvirring.

— De er forundret over at jeg kommer her, sa den gamle forretningsmand. Vel! Men det har sine grunde. Der vogter mange øine paa min kontordør i disse dage. Desuten liker jeg godt at spasere.

— Jeg staar til Deres disposition, mumlet Grønneland og blev ærbødig staaende.

— Sit ned, kaptein, fortsatte Bjelland, og tænd Deres cigar. Saa snakker man bedre sammen.

Den unge sjømand bukket forlegent, tændte sig en cigar og satte sig.

Der blev en liten pause.

Bjelland saa drømmende ut av vinduet.

— Det er naturligvis silden det gjælder, sa han efter en kort pause. Silden, som svigter os i et øieblik da alt tyder paa et glimrende sildeaar. De vil indrømme, kaptein, at mine erfaringer paa dette omraade er ganske omfattende. Jeg kjender — det tør jeg si — sildens luner bedre end de allerfleste. Men denne gang staar min forstand stille. For en uke siden vilde jeg ha sagt: Iaar blir det et kronaar, og jeg skulde ha veddet en formue paa at jeg fik ret. Men nu . . . ?

— Den kan jo endnu komme, sa Grønneland spakt. Slik som i 1916.

Bjelland trak paa skuldrene.

— Det er umulig, sa han. Men da maa der ske et under. Silden er denne gang gaat forbi os.

Grønneland var blit meget blek.

— Det kan De ikke mene, sa han.

Bjelland lænet sig fremover. Hans ansigt hadde ikke mistet sit rolige og elskværdige uttryk. Kun fingrene trommet nervøst paa det grønne teppe.

— Jeg har idag faat en meddelelse, sa han eftertænksomt, hvis betydning jeg ikke kan bedømme. Der kom idag en handelsmand fra Utsire op til mig, en fuldt ut paalidelig og bra kar. Han fortalte mig at han for nogen dage siden hadde været ute paa en fisketur tilhavs for at se efter makrellen. Omtrent 4 mil sydvest for Utsire hadde han i det fjerne set et merkelig skib, der saa ut til at være paa mindst 10—15 000 tons. I grunden var det ikke et skib heller, sa Jonassen. Det lignet snarere en bred flytedok, som gik med dieselmotor. Like i syd for den saa han en almindelig damper der syntes at staa i forbindelse med den vældige motorkolos. De laa begge næsten stille. Jonassen er ikke mere nysgjerrig end andre mennesker, men han syntes at denne kjæmpebaat var en nærmere besigtigelse værd. Saa styrte han derut. Men han var ikke kommet langt før en pludselig uveirsbyge fra nord tvang ham til at krydse hjemover.

Kaptein Grønneland hadde fulgt sin chefs fortælling med en viss ærbødig interesse. Men det syntes ikke, som om det der hadde vakt Bjellands bekymring, hadde gjort noget indtryk paa ham.

— Jeg forstaar ikke rigtig, mumlet han med et uttryk, der hurtig overbeviste hans chef om, at den mand som sat foran ham, ikke bare var meget energisk, men ogsaa en smule taapelig.

Bjelland lænet sig tilbake i stolen.

— Det er mulig, at jeg ser syner ved høilys dag, sa han træt. Men jeg tror at den underlige flytedok og sildens besynderlige opførsel hænger sammen med hinanden.

Han brøt pludselig av. Han hadde set skyggen av et smil paa Grønnelands ansigt.

Nu dømmes jeg til at gaa i barndommen, tænkte han vemodig.

Grønneland reiste sig.

— Saken skal bli grundig gransket, sa han og bukket. Jeg skal selv dra ut og undersøke forholdet. De skal motta min rapport imorgen eftermiddag.

Bjelland reiste sig. Der var kommet en træt rynke i det vakre, gamle ansigt.

— Det stoler jeg paa, sa han kort og gik langsomt ut. I døren støtte han paa en ung mand, der bukkende bad om undskyldning paa den uforskammede høflighets skjønne sprog.

Bjelland saa forbauset paa ham, bøiet let hodet og gik op mot Kirkegaten.

Den unge mand med de vakre, dovne træk saa haanlig efter den gamle. Saa gik han ind til Grønneland.

— Hvorledes gaar det med vor billard? spurte han paa fransk.

— Naa, er det Dem, Courbier, mumlet Grønneland distræt. Desværre, jeg skal en tur tilhavs.

Franskmanden saa skuffet ut.

— Det er vakkert veir idag, sa han likegyldig. Jeg skulde næsten ha lyst til at bli med.

Grønnelands ansigt lysnet.

— Gjør det, sa han, saa faar vi os et spil piquet ombord.

III.

TILHAVS.

Fiskedamperen «Fejesten» dampet ut Stavangerfjorden med stort hastverk. Tykke røkskyer stod ut av den kraftige skorsten, og det lille brede skrog stønnet under stempelslagene.

I den lille lugar midtskibs sat Grønneland og spillet piquet med franskmanden. De lot ikke til at bry sig særlig om det straalende billede utenfor vinduene. Og dog var havet og skjærgaarden vidunderlig skjøn hin augustdag, da Stavangers kriminalhistorie blev et mysterium rikere.

Derute stod Hvidingsø fyr som en hvitgnistrende søile i den bla himmels tempelbue. Og nede i syd var det saavidt at Jæderens gule sandlinje gnistret frem i middagsdisen. Længere mot vest saaes Rotøene, hvis lodser har ridset sine navne ind i den farlige kystlinjes ulykkeshistorie.

En svak nordenbris kruset saavidt sjøen, der løftet sig i lange, makelige dønninger.

Inde i lugaren koset man sig. De to gentlemen sat i skjorteærmerne og drak absinth. Det var pludselig av en eller anden ukjendt grund blit modedrikken i Stavanger. Grønnelands humør som hadde staat under nulpunktet, begyndte at bedres. Og da det lykkedes ham at ta det ene spil efter det andet fra den ellers saa seirrike franskmand, blev han likefrem skinnende.

— Dette blir en morsommere tur end jeg hadde tænkt mig, sa han paa sit vidunderlige skipperfransk.

— Utvilsomt, mumlet franskmanden.

Grønneland lo pludselig umotivert.

— Jeg kan ikke glemme gamle Bjelland, sa han med en kort latter. Han trodde der laa en fregat ute i havet og skræmte silden væk for ham.

Courbiers smilende og velvillige ansigt stivnet pludselig til. Det var som en grøn skygge for hen over det. Eller var det en refleks av den melkegrønne drik som strøk hen over gallerens smukke og karakterløse træk.

— En fregat, sa han med en stemme, der var litt skarpere end almindelig. Det var da merkværdig. Jeg trodde ikke at hverken mennesker eller dyr lot sig skræmme mere av fregatter.

— Jeg husker ikke saa nøie hvad han sa, fortsatte Grønneland ubekymret. Enten var det en fregat eller en flytedok. En eller anden handelsmand fra Utsire hadde skræmt ham. Jeg maatte love at undersøke saken. Forsaavidt er jeg ham taknemmelig. Vi kan jo ikke sitte bedre i klubben end her ombord.

Courbier smilte.

— Vi er jo ute paa en hel ekspedition, sa han. Mente han at flytedokken eller hvad det var skræmte silden væk?

— Jeg vet fanden ikke hvad han mente, svarte Grønneland mut. Det er jo noget barnesnak, at silden skulde la sig skræmme av en baat, naar selv ikke hvalen kan faa den til at forandre sin lovmæssige kurs.

— Bjelland er en klok mand, sa franskmanden distræt.

— Det er han, bedyret Grønneland. Han er et særsyn. En mand som har arbeidet sig op trin for trin, som en av de amerikanske bladkonger. Der findes knapt hans make. Men denne forbandede flytedokken som Jonassen har smurt i ham . . . naa ja, jeg sier ikke mere.

— Jeg liker godt, at mænd har en smule fantasi, indvendte Jean Baptiste og viste op en kvint. Folk som ikke kan gripe andet end det som de har like for haanden, duer ikke stort. Det skulde ikke undre mig, om Bjelland har ret . . .

Det banket paa døren og kapteinen stak sit hode ind:

— En svær baat paa læ baug, hr. inspektør, sa han hurtig. Det har en fandens saa rar fason.

— Ligner det en flytedok? spurte Grønneland og smilte polisk over til franskmanden.

— Netop! svarte kapteinen forbauset. Det er den rene Noahs ark.

Grønnelands ansigt fik det taapelige uttryk som hans chef tidligere paa dagen med et visst ubehag hadde konstatert.

Franskmanden reiste sig.

— Nu skjønner jeg alt, sa han hurtig. Den baat som her er tale om er vel kjendt i franske farvande. Det er fyrsten av Monacos nye fartøi til bestemmelse av havdybderne. Jeg har set fotografier av det. En fredeligere baat kan ikke findes. Den skræmmer nok bønderne paa Utsire, men silden skræmmer den ikke.

Grønneland lo.

— Da er jo det hele som fot i hose. Gamle Bjelland faar nok opgi sin teori. Hvor befinder vi os nu, kaptein?

— Omtrent tvers av Karmøen. Vi ser saavidt husene i Skudesneshavn.

— Og baaten?

— Den er saavidt synlig i horisonten. Jeg antar at den ligger en 4—5 mil tilhavs.

— Vel. Styr like paa fartøiet og si fra, naar vi har naad op til den. Si mig, har De set noget til silden?

— Nei!

— Hold god utkik og si fra, naar der er noget at melde . . . Det er mig som gir. Vil De ta av, monsieur!

Der var kommet noget uutgrundelig i franskmandens ansigt. Han var pludselig blit meget blek. Og Grønneland syntes at han saa en ganske anden mand for sig — en mand med sterke og raa lidenskaper, som ikke vek tilbake for noget.

Men det var kun en sky, der for hen over det unge levemandsansigt. I næste øieblik var han den gamle Jean Baptiste igjen, den hyggelige døgenigt, som lot violerne sørge og ikke bekymret sig om denne verdens krokveier.

— I sandhet en deilig dag, sa han. En dag jeg vil mindes længe. Maatte solen gaa ned med smil og latter og maatte vi dø med fred, naar vor time kommer.

— Det høres saa høitidelig ut.

— Jeg citerer kun en ven. Han het van Huysmann og skrev gode vers. Nu er han død. Fred være med ham!

IV.

DEN SVØMMENDE LIKKISTE.

Der findes intet vidne til det som hændte nu. Men efter de sparsomme oplysninger som blev avtvunget Jean Baptiste Courbier, kan man uten større vanskelighet rekonstruere tragedien i det aapne hav nogen mil utenfor Skudesneshavn.

Da fiskedamperen «Fejesten» hadde nærmet sig det flytedoklignende fartøi paa et par kvartmils avstand, sænket Grønneland forbauset kikkerten.

— Hvad er det? spurte franskmanden og kastet cigaretten i sjøen.

— Jeg forstaar det ikke rigtig, stammet sjømanden, men det ser ut til at der befinder sig en sildestim derute. Det er som hele havet koker i en halv mils omkreds. Og se sjøfuglene . . . !

Det saa ogsaa noget eiendommelig ut. Nu da «Fejesten» nærmet sig det store fartøi, traadte alle enkeltheter tydelig frem. Først og fremst blev man vidne til en utallighet av maaker, der som hvite snefnug kredset om den mørke kolos som hævet sig sort og skjæbnesvanger mot horisonten.

Men ikke det alene! . . . Rundt omkring det mystiske uhyre kruset sjøen sig paa en maate som Grønneland kjendte bedre end de fleste. Det var som om havflaten i en vældig avgrænset omkreds befandt sig i kok. Og inde i den kjæmpemæssige ring glitret det som maanesølv paa et kruset hav.

Da undslap der Grønneland en ed.

— Jeg tror, fa'n ta mig, at Bjelland har ret, mumlet han.

— Hvad mener De? spurte franskmanden og kastet et længselsfuldt blik ind i den lille kahyt, hvor piquetkortene endnu laa og slang paa bordet.

Grønneland rynket arrig brynene.

— Kan De da ikke se, mand! sa han i en tone som ikke netop var overensstemmende med de franske regler for høflighet . . . Derute er det vi har kikket efter i mange uker.

— Jeg skjønner ikke . . .

Grønneland rystet franskmandens arm.

— Det er s i l d e n, mand. Den har forlatt kysten og gaat tilhavs. Og jeg tror, Gud forlate mig, at det sorte

bæst av et fartøi har stængt den inde. Men den slags tyvekunster skal vi sætte en stopper for — selv om kolossen derute tilhører fyrsten av Monaco. De norske kanonbaater har hat litet at bestille i det sidste. Dette skal bli en god job for dem. Har man set paa maken: Stjæle silden væk fra vore kyster! . . . Jeg tænker vi snur og varsler autoritetene!

Der viste sig et svakt tegn paa uro i franskmandens graasorte øine. Men det var kun som en liten sky, der hurtig driver forbi solen.

— Det er en ganske pudsig baat den der, sa han langsomt. Naar vi er saapas langt ute, skulde det være morsomt at ta den i øiesyn. Den biter vel ikke! . . .

— Gud vet hvad den gjør, mumlet Grønneland. Jeg liker ikke dette her. Baaten der ser ut som en svømmende likkiste. Jeg har en følelse av at den ikke er saa ufarlig som De tror. Der ligger en uhyggelig hemmelighet skjult her . . . vær sikker!

Franskmanden lænet sig smilende over rækverket. Grønneland syntes til sin ærgrelse at han saa et uttryk av ringeagt i det runde ansigt.

— Jeg har bestandig været nysgjerrig, sa han. Doven, men fuld av videbegjærlighet. Det kan da vel ikke være nogen risiko at se litt nærmere paa saken. Og er det fyrsten av Monaco som eier baaten der, kan De være sikker paa at der ikke ligger nogen forbrydelse til grund for dette merkelige sildestæng. Han er en meget lovlydig mand. Naar alt kommer til alt staar vi kanske overfor et interessant videnskabelig eksperiment. Vær sikker paa at mr. Bjelland ikke vil like, at De kommer tilbake til Stavanger med halv besked. Mistanke er som regel kun utslag av en daarlig aandelig fordøielse.

— Jamen . . . mumlet Grønneland distræt . . .

Franskmanden spilet øinene op.

— De er da ikke feig, kjære ven, sa han alvorlig.

Grønneland for sammen. Var det noget, den kjække norske sjømand ikke manglet, saa var det mod. Vel mulig at hermetikfabrikernes fiskeriinspektør ikke var særlig begavet. Men han hørte til den type av norske sjøgutter som gaar paa uten overlæg.

— Sludder, sa han pludselig barsk. Hvis De har slik lyst til at lukte paa det svarte spøkelset der, saa la gaa. Jeg er ikke ræd. Men De maa huske paa at jeg ikke kan utrette noget, hvis det viser sig at det flytende spektakel der driver ulovlig fangst. Det vil bare advare folkene derute, og naar saa autoritetene kommer, er fuglen fløien.

— Neppe, sa franskmanden. Flytedokken der kan nok ikke rugge saa fort avsted, at man kan risikere at den forsvinder. Og desuten . . .

— Vel, avbrøt Grønneland ham utaalmodig. De skal straks faa erfaring for at jeg ikke er feig.

Han vendte sig og ga ordre til at sætte kursen ut mot det mystiske fartøi.

Folkene ombord paa «Fejesten» hadde samlet sig forut og stirret forbauset og ængstelig paa det underlige syn der møtte dem.

— Slik maa da den flyvende hollænder se ut, mumlet en.

— Det er fanden selv, foreslog en anden. Han er ute paa sildefangst.

Man kunde nu skjelne kolossens enkeltheter. Den var bygget som en flytedok, men adskilte sig fra en saadan ved to cigarformede utløpere paa begge sider, der mindet om spidsen av en torpedo. Det store skrog var malet

sort og de avrundede kanter gav det en uhyggelig likhet med en vældig svømmende likkiste. Der saaes ikke et menneske ombord. Paa den ene side laa der en lystyacht paa 3—400 tons. Det var et staselig fartøi, men ved siden av det andet lignet det en jolle.

Nu saa man ogsaa tydelig sildestænget der strakte sig i en umaadelig ring i syd for det mystiske skib. Hele havet fraadet i næsten en kvartmils omkreds indenfor en kjæmpemæssig synkenot.

— Det er al den sild vi skulde hat, sa Grønneland hidsig og knyttet sine hænder. De har lokket den fra os. Men de skal vogte sig . . . Gjorde jeg ret, saa sprængte jeg noten og lot silden gaa sin vanlige vei.

Franskmanden trak paa skulderen og sænket kikkerten.

— Der er en faldrepstrappe midt paa forsiden, sa han. Kanske vi kunde styre derhen?

Grønneland svarte ikke. Han var øiensynlig i en sterk ophidselse. Det kraftige ansigt var kobberrødt og aarerne paa hans hals svulmet.

«Fejesten» gik nu like løs paa kolossen som syntes at være i en sagte, næsten umerkelig bevægelse efter formen av noten at dømme.

Grønneland gik frem i bougen og praiet det vældige fartøi som nu høit og truende laa foran dem.

Da hændte der noget merkelig. Kolossen aapnet sig pludselig. Det var som en kjæmpemæssig hummer der strækker ut sin klo for at gripe et farlig bytte.

I samme øieblik kastet franskmanden sig overbord.

«Fejesten» var nu kommet ind mellem aapningen, og før Grønneland fik kommandert agterover klappet det forfærdelige gap langsomt igjen om «Fejesten»s skrog.

Der hørtes en frygtelig knasen og et eneste enstemmig skrik.

Det var som en musling der knustes mellem et vældig havdyrs kjæver.

V.

DEN SKIBBRUDNE.

Passagerbaaten «Kong Haakon» av Stavanger dampskibsselskap kom for fuld fart opover mot Karmsundet. Kaptein Gude stod paa broen og demonstrerte for en videbegjærlig turist kystens merkværdigheter.

Paa første plads var det overfyldt. Der taltes paa mange tungemaal og enhver nation klumpet sig i hvert sit hjørne.

Helt ute paa den ytterste pynt av promenadedækket stod der en blond statelig dame med blaa rolige øine. Hun saa drømmende utover mot sjøen, hvor Hvitingsø fyr steg op som en hvit søile av de graa holmer.

Ved siden av hende stod en ung gut. Han var høi og kraftig og de blaa øine, som fanget hver eneste nuance i det vakre landskap, lignet morens ganske forbløffende. Man kunde anslaa ham til at være 12 aar gammel, men han hadde netop fyldt 8. Trækkene i det litt uregelmæssige ansigt var endnu bløte og barnslige, men det dype alvor i hans øine gjorde ham ældre end han i virkeligheten var.

Den unge gut var forunderlig taus. Han kastet av og til et kjærlig blik paa sin mor, men han sa ikke noget. Den litt sammenknepne mund tydet paa, at 8-aaringen hadde tilegnet sig den skjønneste av alle dyder: Tausheten.

Men pludselig kom der liv i det litt stillestaaende gutteansigt, og de blaa øine blev vasse og mørke.

Moren blev pludselig opmerksom.

— Hvad er det, Jonas? spurte hun.

Gutten hævet sig paa tærne og skygget med haanden for øinene.

— Der flyter en mand derute, sa han høit og pekte ind i Karmsundet.

Guttens stemme var bløt og barnslig, men der var en rolig kraft i den, som litet mindet om et barn.

Der blev stor opstandelse blandt passagerene. Man hoppet op paa borde og bænke for at faa øie paa den flytende mand. De menneskekjærlige turister skrek og snakket i munden paa hverandre. En behjertet herre grep et livbelte, en ung dame gjorde et forsøk paa at besvime og en gammel enke fandt frem sin lugteflaske.

I samme øieblik lød signalapparatet til maskinen. Ogsaa paa kommandobroen hadde man observert den stakkars skibbrudne, som laa der midt i skibsløpet og fløt paa en livbøie.

Da skibet nærmet sig, løftet manden haanden og lot den derpaa slapt synke som en, der befinder sig i den yderste utmattelse.

En av livbaatene blev heist ned, og inden faa minutter var manden bjerget ombord. Det var en ung fyr i 25-aars alderen. Han tilhørte øiensynlig de høieste stænder. Hans klær, som dryppet av vand og klisset sig til den korte, kraftige krop, var av det fineste engelske klæde.

Det var øiensynlig i sidste liten, at manden blev tat op av sjøen. Han maatte bæres op faldrepstrappen og han laa med lukkede øine i de kraftige matrosers armer.

Den stakkars fyr blev hyllet ind i uldtepper og rullet frem og tilbake paa dækket, for at faa vandet ut av ham. En av styrmændene gav ham en kort, men kraftig omgang gjenoplivelsesmassage, som syntes at bekomme manden vel.

Han aapnet øinene og saa sig forvirret om. De omkringstaaende damer ver sterkt interessert, ti den skibbrudne hadde et sjeldent smukt ansigt. Det klædte ham øiensynlig at være mat og elendig. Han bøide det smukke hode og en stønnende lyd kom over de forbausede røde læber. Det var tydelig, at manden befandt sig i en yderst forkommen tilstand, men at han var paa god vei til at friskne til. Der blev heldt litt kognak i ham. Det hjalp øiensynlig.

Pludselig syntes det, som et eller andet forfærdelig minde slog ned i ham.

— Terrible, mumlet han.

Passagerene strakte hals.

— Hvad sa han? skrek de tyske damer.

— Det er øiensynlig en utlænding, forklarte styrmanden. Jeg synes, jeg har set ham i Stavangers gater.

Imidlertid hadde den skibbrudne reist sig op paa den ene arm og saa sig om.

Kaptein Gude bøide sig over ham.

— Hvem er De? spurte han paa norsk.

Manden rystet paa hodet.

Kapteinen gjentok sit spørsmaal paa engelsk.

Den fremmede forsøkte at tale, men det kostet ham øiensynlig stor anstrengelse.

— Jeg er franskmand, sa han omsider paa slet engelsk. Mit navn er Courbier. Jean Baptiste Courbier. Jeg var paa lysttur med dampskibet «Fejesten». Der maa ha hændt en ulykke i maskinen.

Den stakkars mand syntes helt nedbrudt ved mindet om den forfærdelige begivenhet.

— «Fejesten», sa kapteinen grundende. Det er jo hermetikfabrikenes nyeste fiskebaat.

Franskmanden nikket.

— Jeg var kaptein Grønnelands gjest, fortsatte han mat. Vi sat i kahytten og spilte piquet, da ulykken indtraf. Der hørtes en frygtelig eksplosion fra maskinrummet. Baaten revnet i to deler og sank øieblikkelig. Jeg fulgte med i dypet . . . .

Den skibbrudne lukket øinene.

— Aa, det var forfærdelig, mumlet han. Det lykkedes mig at komme ut av kahytsdøren og op paa overflaten, hvor jeg til alt held fandt en livbøie. Jeg saa mig om efter de andre . . . . men der kom ingen anden op end mig. Grønneland, min ven, er død . . . .

Franskmanden skjulte sit ansigt i sine hænder og stønnet.

Da han aapnet øinene, glemte han pludselig, hvad han vilde si.

Han saa ind i to alvorlige og ransakende gutteøine, som syntes at ville læse de skjulte hemmeligheter i hans sjæl.

Courbier reiste sig langsomt.

— Lad mig faa være alene, sa han med rynkede bryn. Jeg trænger hvile og tørre klær.

Ringen om ham løsnet. Han blev hjulpet ned i en kahyt og pleiet paa det omhyggeligste. Ved aftensbordet viste franskmanden sig igjen, — træt, interessant og sorgbetynget. Han hadde visselig ikke utført nogen heltedaad, men han var dog dagens helt . . . .

Den unge gut blev staaende med sin mor og saa paa

solnedgangen. En ældre norsk gentleman stod ved siden av dem.

Pludselig vendte gutten sig til sin mor.

— Han løi, sa han enkelt. Jeg er sikker paa det, mor. Jeg saa det paa hans øine. Det er en ond mand.

Den ældre herre stirret forbauset paa gutten.

— Er det ikke merkelig, sa han til den unge mor. Det samme stod jeg selv og tænkte paa. Han spilte likesom for godt komedie .... Si mig, min unge, skarpsindige ven, fortsatte han, hvad heter du?

Gutten saa ham like ind i øinene.

— Jeg heter Jonas Fjeld, sa han.

VI.

BARON DE NOZIER.

Ulykken med fiskedamperen «Fejesten» vakte en umaadelig opsigt. Det hændte jo heldigvis ikke hver dag, at et dampskib saa at si forsvandt i smult vand midt paa dagen. Og det merkeligste av alt var, at ikke et eneste menneske undtagen den stakkars halvdøde Jean Baptiste Courbier hadde været vidne til ulykken. «Fejesten» var jo forsvundet midt i selve leden hvor utallige fartøier passerer forbi i løpet av døgnet.

Enkelte aviser uttalte ogsaa sin forundring over, at der intet vrakgods fandtes efter damperen. Dette var saa meget merkeligere, som en eksplosion jo altid leder til, at der løsner noget av godset paa dækket.

Der blev ogsaa sendt ut en hel liten flotille for at sokne efter likene og om mulig søke at konstatere, hvor «Fejesten» var sunket. Men alt var forgjæves,. Og ulykken gled efterhaanden ind i mysteriets mørke.

Av Courbier var der ikke stort at faa vite. Han laa paa sykehuset og lot sig mat og avkræftet kurtisere av den offentlige og private medlidenhet.

Franskmanden hadde øiensynlig intet men hat av affæren. Men han følte sig saa forvirret og var saa nedbøiet av sorg over sin ven, den bra kaptein Grønnelands død, at han nødig vilde vise sig blandt folk, før hans nervesystem ved de gode søstres pleie var helt restituert.

Hans forklaring til politiet var klar og grei. Selve saken kunde synes noksaa eiendommelig, men forklaringen laa jo noksaa nær. Enten var der ved en uhyggelig feiltagelse kommet et eller andet sprængstof mellem kullene eller saa var akselledningen sprunget og hadde revet bunden under maskinen ut. En eksplosion vilde i begge tilfælde være følgen. Courbiers forklaring om forholdet mellem eksplosionen og baatens undergang syntes unegtelig at tyde paa, at det første alternativ var det sandsynligste. Men paa den anden side kunde man jo ikke lægge altfor megen vegt paa mons. Courbiers utsagn, da «Fejesten» var sunket i løpet av nogen sekunder og der saaledes var liten eller ingen anledning til at gjøre iagttagelser.

Der gik nogen dage, og den ulyksalige begivenhet, som hadde skaket op hele Stavanger, gled efterhaanden ut av aktualiteten. Der samledes nogen tusen kroner til de druknedes efterlatte og Grønneland fik en smuk omtale i den lokale presse.

Man glemte ogsaa helt, hvad der var foranledningen til «Fejesten»s utreise, og mindet om det flytedoklignende fartøi, som var set av forskjellige mennesker i strøket fra Skudesneshavn til Utsire, blev ikke mere gjenstand for diskussion.

Man hadde desuten ganske andre ting at tænke paa i Stavanger. Sildens totale utebliven truet med at bevirke en farlig økonomisk krise. Fiskedamperne blev liggende uvirksomme rundt omkring i fjordene. Hermetikfabrikernes arbeidere slang omkring og ansjosjenternes gode humør holdt paa at slippe op.

Selv i klubben var stemningen sløi. Da Courbier efter en ukes sykeleie gjorde sin entre der, traf han kun rynkede bryn og bekymrede øine. Franskmanden saa træt og lidende ut og gjorde intet særlig forsøk paa at faa stemningen op. Han vilde ikke mer spille billard, da — som han sa — mindet om det sidste billardspil, han hadde med kaptein Grønneland fik hans følsomme galliske hjerte til at blø.

Der blev drukket adskillige mindebægere for den avdøde, og Courbiers navn stod i spidsen for indsamlingen til de omkomnes efterlatte med en smuk rund sum.

Da Jean Baptiste den aften vendte tilbake til sit hotel nede ved kaien, traf han i salongen en mand, som sat og ventet paa ham.

Det var en liten vissen fyr med guldlorgnetter og utviskede ansigtstræk. Han hadde et av disse almindelige avfarvede ansigter uten særpræg, som synes at være vasket med saltsyre.

Han var paafaldende elegant og lapset klædt og saa nærmest ut som en av de utlevde og avpilte franske baroner, som lar sig plyndre av de smaa letsindige damer paa Paris' natkafeer.

Den lille herre reiste sig halvt i stolen, da Courbier traadte ind, og slog ut med haanden.

Franskmanden blev forbauset staaende paa terskelen.

Saa lukket han døren omhyggelig efter sig, tok sig en rundtur i værelset og undersøkte nøiagtig gardinene.

Saa vendte han sig om.

— Godaften, min kjære baron, sa han med en viss ærbødighet. Er De her?

Den lille herre hadde kastet sig tilbake i stolen og nikket.

— Det lar sig ikke negte, at jeg er her, svarte han. Jeg har ventet halvanden time, og det er akkurat grænsen for min taalmodighet. Naa, hvorledes gaar sakene?

Courbier var blit staaende som en, der er forberedt paa en straffepræken. Da han hørte baronens spørsmaal trak han en stol hen til bordet og satte sig.

— Det gaar nøiagtig efter beregning. Her aner man ingenting. Denne by vil la sig sulte ihjel, før den opdager noget.

— Og De befinder Dem vel efter badet?

Den lille barons snøvlende organ hadde en liten spydig bilyd, som hans smukke og statelige ven vanskelig kunde undgaa at lægge merke til.

— Det var en farlig, men klok manøvre, svarte Courbier med et skuldertræk. Det gik akkurat efter beregning og jeg antar, at jeg spilte mine kort godt.

Baronen dampet eftertænksomt paa sin cigar.

— Men ikke godt nok, sa han venlig.

Courbier for sammen.

— Hvad mener De? spurte han.

Den lille herre studerte med en viss grundighet asken paa sin cigar. Han forstod øiensynlig at vurdere betydningen av en kunstpause.

— Jeg tror, sa han tilslut, og denne gang var stemmen skarp og haard, at De undervurderer enkelte mænd i denne by. De stoler for meget paa Dem selv. De er en

snedig fyr. De er pokker saa slu. Men De mangler litt av den avbalanserte klokskap, som gjør en stor mand til det, som er større, — nemlig en stor forbryder.

Courbier trak umerkelig paa skuldrene.

— Jeg har aldrig truffet Deres make, fortsatte baronen en smule nedlatende, naar det gjaldt at iverksætte en plan. De sender med et smil Deres fiender til helvede. De er elskværdig og samvittighetsløs. De har en spillers hensynsløshet, en skjørlevners energi. Men allikevel, min kjære Courbier. — De vil altid vandre paa en vulkan. En dag blir De paa grund av uforsigtighet hængt. De er, om jeg saa maa si, paa god vei.

Den unge mand lo.

— Neppe, sa han.

— Si ikke det, Courbier, si ikke det! . . . . Vet De, for eksempel, at gamle Bjelland, hermetikkongen, i dette øieblik sitter inde i Kristiania for at faa tak i en mand, som kan lægge en strikke om Jean Baptiste Courbiers fete og runde hals . . . .

Franskmandens blasse og venlige øine mistet ikke sin ro, men hans haand rystet en smule paa det grønne teppe.

— Er det sandt? spurte han.

Den lille baron vendte sig like mot ham.

— Det er sandt, sa han hurtig. Men de gode herrer i Stavanger skal ikke lure os for det. De staar foran en klippe, som skal knuse dem. Og senere skal turen komme til de andre langs kysten i dette selvgode og hovmodige sildæterland. En mand mot dem alle. En vilje mot hundredetusen fiskere. En havets hersker mot havets træller. La dem komme med sine angler, sine noter og sine vad. Baron de Nozier skal knuse dem.

Den lille mand, som hadde snakket sig op i en ekstase, blev pludselig alvorlig.

— Naa, sa han leende, jeg forivrer mig. Man blir snakkesalig med alderen. La os nu gaa over til saken!

VII.

HOS OPDAGELSESCHEFEN.

Opdagelseschefen reiste sig. Den mandige og militært utseende mand med de hvasse, blaa øine og de lyse mustacher, saa eftertænksomt ut i luften.

— Jeg føler mig meget smigret, hr. Bjelland, over at De beærer mig med Deres tillid, sa han til den gamle statelige herre, som sat like overfor ham. Og jeg forstaar Deres mistanke, selv om jeg ikke kan dele den. Jeg har grundig studert saken, men jeg kan ikke indse andet, end at det er tilfældet, som iaar har været haard mot vestkysten. Fiskeri er jo chance. Chancen er nu imot os.

— Men hvad sier De saa om de store sildemængder, som netop i disse dage er kastet ind paa de utenlandske markeder?

— Kanske skotlænderne har været heldigere end os?

Den gamle herre rystet energisk paa hodet.

— Nei, sa han. Vi har vore specielle agenter, som indsender daglige rapporter om den sak. Ogsaa sildefisket paa Skotland er iaar mislykket. Jeg har et brev liggende i min lomme fra en av mine forretningsvenner i Leith. Han skriver, at han har det indtryk, at silden er røvet like ut av hænderne paa dem.

— De indrømmer, indvendte opdagelseschefen med et smil, at det høres noget fantastisk ut, naar man tænker

paa, hvor skotterne forstaar at forsvare sine territorialgrænser mot fremmed indblanding.

— Det er mulig, at jeg tar feil, fortsatte Bjelland. Jeg er en stædig gammel mand, som ikke har let for at opgi forutfattede meninger. Men jeg har akkurat den samme følelse som min ven skotten. Der er en eller anden djævelsk magt som er sat i bevægelse langs vore kyster. Og kaptein Grønnelands ulykke har bestyrket mig i min mistanke. Det høres altfor utrolig ut, at en solid dampbaat skal gaa like tilbunds uten saa at si at faa suk for sig.

— Man har hørt saa galt før.

— Nei, sa den anden livlig. Det er en ganske enestaaende begivenhet. Jeg tror ikke, hvad den forbandede franskmand fortalte. Nei, ikke et eneste ord. Den lure og sleipe fyren gjemmer paa en eller anden forfærdelig hemmelighet som jeg gjerne skulde faa klemt ut av ham.

Opdagelseschefen saa grundende ut av vinduet som en, der leter efter noget i sin hukommelse.

— Dette er ganske forunderlig, sa han endelig. De er ikke alene om Deres mistanke. Den deles av en gut paa otte aar.

Bjelland rynket brynene.

— Misforstaa mig ikke, fortsatte opdagelseschefen. Jeg skal forklare Dem saken. Kjender De den bekjendte læge dr. Jonas Fjeld?

— Kun av navn.

— Vel. Jeg talte med ham forleden dag om affæren «Fejesten». Han sa, at hans hustru og søn tilfældigvis var ombord paa «Kong Haakon» den dag, da Courbier i en høist nødlidende tilstand blev reddet. Og som en kuriositet nævnte han, at hans unge 8-aarige søn

med det største alvor hadde uttalt at franskmanden løi. Han kunde se det paa hans øine, sa han. De var falske og onde .... Jeg indrømmer, at jeg lo litt haanlig av den unge guts mistanke. Det lot til at berøre dr. Fjeld pinlig. Han spurte litt koldt, om jeg aldrig hadde opdaget, at barn hadde de skarpeste instinkter, naar det gjaldt at skjelne mellem onde og gode mennesker.

Bjelland hadde hørt paa denne beretning med den største interesse. Han reiste sig hurtig.

— Vel, sa han. Hvad den unge gut følte, er jeg overbevist om. Jeg kjender ikke denne Courbier personlig, skjønt han vanker i Stavangers bedste kredser. Det skal være en behagelig selskapsmand, en rund og elskværdig fyr, som aldrig synes at ville blande sig op i noget, der ikke kommer ham ved. Det kunde aldrig faldt mig ind at mistænke ham, hvis ikke affæren med Grønneland kom til.

— Ja, men selv om Courbier paa en eller anden maate har været skyld i Grønnelands død, staar det tilbake at bevise, at han ogsaa er delagtig i det mislykkede fiske. Man kan jo ikke hindre silden fra at hjemsøke Norges fjorder. Og selv om man kunde det, hvilken andel kan Courbier ha i det? Man kan ikke skræmme væk sild ved at spille billard og drikke pjolter i Stavangers klub!

Den store forretningsmand bøiet hodet.

— Hvis jeg kunde besvare Deres spørsmaal, hr. opdagelseschef, sa han stille, hadde jeg ikke behøvet at henvende mig til politiet. Denne sak er for vanskelig for en lægmand. Derfor har jeg villet søke støtte hos en expert. Men da min mistanke ikke finder tiltro hos andre end en 8-aars gut, blir jeg vel nødt til at stikke pipen i sæk.

Opdagelseschefen tænkte sig litt om.

— De nævnte noget om den 8-aarige gutten. Si mig, hr. Bjelland, skulde De ikke ha lyst til at tale med ham?

Stavangermanden rettet sig.

— Gjør De nar av mig, hr. opdagelseschef? spurte han stivt.

— Paa ingen maate. Men De vilde da faa anledning til at tale med guttens far. Og hvis De fik ham til at interessere sig for saken, vilde De ha fundet en mand som aldrig vilde gi sig, før han hadde naadd tilbunds i den.

— Er dr. Fjeld da detektiv?

— Nei. Han er kirurg og en av vore allerdygtigste. Men han har en egen evne, naar det gjælder at opspore forbrydelser. Det er ikke nogen speciel detektivsans, men en ganske sjelden utviklet kjendskap til alle menneskelige ting: de menneskelige handlinger og de menneskelige følelser. Han er en meget skarpsindig analytiker, men hans force er den dristighet og den sikkerhet, hvormed han kaster sig midt ind i sakens kjerne. Jo — det er en sjelden mand, som jeg ofte mot min vilje er blit nødt til at beundre. Hans familie er netop vendt tilbake fra et ophold i Bergen. Selv kom han iforgaars fra den store lægekongres i Berlin. De vil ha interesse av at snakke med ham om saken. Og nu, da hans lille søn jo paa en maate er implicert i affæren, vil han kanske selv ta den i sin haand. Rigtignok hører jeg, at han netop har faat en gjest . . . en amerikansk dame . . . men De kunde jo forsøke. Dette er mit sidste raad til Dem.

Bjelland saa haabløst ret frem for sig.

— Vel, sa han. Jeg forstaar, at jeg er kommen hit til byen forgjæves. Ingen vil høre paa mig. Snart skal

det vel hete, at gamle Bjelland gaar i barndommen. Det var vel fornuftigst av mig at lægge aarerne op. Men det skal ikke hete, at jeg har latt noget uforsøkt. Farvel!

Han gik. Opdagelseschefen saa efter ham med et medlidende smil.

VIII

ET FOTOGRAFI.

Lille Jonas Fjeld sat paa sit værelse i Homansbyen og fremkaldte med dypt alvor en række fotografier. Han var kommet ut fra det improviserte mørkerum paa loftet og holdt nu paa at tørre en av platerne med sprit.

Av og til holdt han filmen mot lyset og gav den derpaa en interessert omgang med tørrevæsken. Men en liten misfornøiet rynke paa det litt store, men renlinjede barneansigt syntes at tyde paa at han ikke helt var fornøiet med sit verk.

Guttens omgivelser var ganske merkværdige. Der fandtes i det lille værelse ikke noget som mindet om leker. Det saa nærmest ut som en ingeniørs rum. Det hadde ogsaa engang været det.

For her var det at det store universalgeni, finlænderen Ilmari Erko hadde løst nogen av den moderne elektroteknikns største gaater. Paa en sokkel stod en model av den berømte akkumulator som hadde revolutionert hele den moderne industri, og langs vinduet var opstillet en elegant model av en flyvefisk med utspilte vinger, havets og luftens hersker, som under verdenskrigen i 1921 hadde spillet en saa stor rolle.

Over kaminen hang der et kunstnerisk utført fotografi av en ung mand med gulblekt ansigt og store benete ansigtstræk. Det var ikke nogen vakker fyr, men øinene hadde en eiendommelig dyp og melankolsk glans som virket rent hypnotiserende.

Lille Jonas Fjeld saa ofte paa det billede, og hver gang han gjorde det fyldtes hans dype, blaa øine med taarer. Onkel Ilmari hadde været hans bedste ven og hadde saadd alle sine bedste tanker i den kloke og lærvillige guts sjæl.

Han beundret sin far, han saa op til ham som en gud. Men naar faren var ute paa sine mange reiser hadde den lille finlænder vist ham veien til sin videns paradis. Lille Jonas hadde aldrig gaat paa skole. Alt hvad han visste, skyldte han sin gode kjærlige mor, som hadde lært ham begyndelsesgrundene i livets visdom, og Ilmari Erko, som hadde ledet ham trin for trin hen til de stier mot høiderne som det kun var de faa git at naa.

Men nu var Erko død. Den store finlænders hjerte hadde ophørt at slaa. Og siden den tid hadde lille Jonas rent glemt at smile. Hans mor saa med bekymring paa, hvorledes hendes egen lille vakre gut likesom stivnet i sin egen drømmeverden, hvor Ilmari Erkos øine altid levet. Han lekte ikke med andre gutter, han fløi ikke i gaterne. Han hadde kun en oprigtig ven, og han var snart 60 aar gammel. Det var dr. Fjelds faktotum, Jens, en gammel sjømand som kunde litt mere end sit fadervor. Han ledet under farens fravær guttens legemlige og sportslige utdannelse. Der stiltes i husets lille gymnastiksal til bestemte tider. Jens hadde endnu bevart adskillig av sin ungdoms elasticitet. Han var en for-

træffelig bokser og bryter og forstod sig ellers paa litt av hvert paa sportens omraade.

Lille Jonas hadde arvet sin fars muskulatur og svære knokkelbygning, og under Jens' kyndige og forsigtige veiledning utviklet han sig til en sjelden kraftig og vel proportionert gut.

Nu syslet han altsaa med fotografien.

— Du maa lære dig til at fiksere kjendsgjerningene, hadde Erko sagt. Og Jonas bar altid trofast sin kodak med sig. Paa sin sidste Bergenstur hadde han gjort en stor høst av gode fotografier.

Men intet var saa interessant som det han nu syslet med. Skade at det var litt urent!

Det var et billede av den skibbrudne fra Karmøsundet — tat fra kommandobroen netop i det øieblik livbaaten nærmet sig for at ta ham op. Lille Jonas var sikker paa at det vilde interessere hans far. Han anbragte det omhyggelig i forstørrelseskameraet.

Der kom nogen. Han hørte det lille intense elektriske ringeapparat fra hallen og kort efter det lille energiske smek fra Erkos patentlaas. Han saa ut av vinduet.

En vakker, graahaaret herre kom langsomt gaaende op den lille have hvor støtterne av eventyreren Magnus Torell og forbryderen Jaap van Huysmann stod. Den fremmede stanset og læste de for ham ukjendte inskriptioner. Jonas hørte morens stemme, saa blev det stille. Det var formodentlig et privaterende, for dr. Fjeld tok aldrig imot patienter i sin lille borg oppe i Homansbyen. Og faren var nu paa hospitalet.

Lille Jonas gik atter til sit arbeide. Han vilde gjerne ha en forstørrelse av billedet før faren kom hjem.

Der gik ti minutter. Da hørte han pludselig trin i

trappen. Fru Fjeld kom ut, ledsaget av den gamle herre.

Aarene hadde slet ikke gjort noget indtryk paa Fjelds vakre og statelige hustru. Der fandtes en og anden liten rynke i øienkrokene og figuren var blit litt fyldigere, men ellers var det den samme Katarina Sarow, som hadde git den ensomme mediciner sin haand og sit hjerte og nu trofast og frygtløs gik ved hans side. Hun visste, at hun kunde miste ham naarsomhelst, saa farefuldt som hans liv var, men hun visste ogsaa, at uten disse farer vilde den sterke, impulsive natur visne i en uvirksomhet, som for ham var værre end døden.

— Dette er min søn, sa fru Fjeld. Han fotograferer. Saavidt jeg vet, har han et billede at vise Dem.

Den unge gut bukket ærbødig for den gamle mand.

— Hr. Bjelland er fra Stavanger, fortsatte Katarina og klappet kjærlig sin søns gule haar. Han er meget interessert i affæren med den skibbrudne franskmand, du vet.

Lille Jonas saa alvorlig paa den gamle mand. Det var som om han vilde studere hans ansigtstræk. Det lot til at hans granskninger tilfredsstillet ham. Han vendte sig og grep forstørrelsen, som nu saa ut til at være færdig.

— Her er et fotografi av selve begivenheten, sa han livlig. Det er ikke fiksert, saa det viskes snart ut.

Bjelland tok det og gik hen i skyggen.

— Det er et udmerket billede, sa han. Franskmanden ser ut til at være bevisstløs.

Gutten trak paa skuldrene.

— Franskmanden løi, sa han bestemt.

Bjelland smilte over guttens energiske tone. Det var

altsaa det eneste væsen i landet som var enig med ham. En otteaars gut!

Han vilde si noget, men blev pludselig staaende og stirre paa fotografiet. Det var en liten plet i horisonten, som fanget hans opmerksomhet.

— Er det en urenhet i platen, spurte han.

— Ja, sa gutten. Det er formodentlig kommet i tonfikserbadet. Han tok fotografiet og undersøkte det nøie med et forstørrelsesglas.

— Nei, mumlet han tilslut. Det er ingen flek, men et underlig firkantet skib, som ligger langt tilhavs.

— Ser det ut som en flytedok? spurte Bjelland og grep gutten i armen.

— Ja, svarte han.

IX.

DEN SKJØNNE AMERIKANERINDE.

Gjennem «Grand Hotel»s hal kom der gaaende en høi, kraftig mand, som paa en ganske eiendommelig maate stak av mot alle de smaa ternede turister, som larmet omkring ham. Han var klædt i en graa sommerdragt, som sluttet sig tæt om den brede og trænede skikkelse, og han bevæget sig med en sikkerhet som hos den, der har tillid til sig selv — sin egen kraft og sin egen lykke.

Der stod to franskmænd ved trappeopgangen og talte med hinanden.

Den ene, en tynd, vissen fyr i en paafaldende lapset, lys dragt med gul, kantet vest, vendte sig efter den høie nordmand.

— Se paa ham, Courbier, sa han. Det var noget at

prøve kræfter med. Han er utpræget nordgermaner. La du merke til hans gang?

— Nèi, svarte den unge franskmand distræt og vekslet et kjælent blik med to halvgamle engelske misser.

— Det burde du gjøre, min kjære Jean Baptiste. Man skal altid gjøre sine iagttagelser. Ser du, den mand der har levet et langt friluftsliv. Han har bevæget sig meget i skog og mark. Der er noget forsigtig i hans maate at sætte foten paa, og han ser sig meget om. Skulde undre mig, om ikke det kraftige mandseksemplar der engang har færdes meget i urskogen.

Baron de Nozier fandt ikke noget ekko for sine smaa analytiske iagttagelser. Courbier dampet nervøst paa sin lille engelske pipe og saa ut som en mand, der gjerne vil finde paa et eller andet djævelskap til at fordrive tiden med.

Der kom en ung dame trippende nedover trappen. Hun mistet i farten en liten væske, som hun bar under armen, mens hun trak hanskerne paa sig. Jean Baptiste, som var paa jagt efter adspredelser, styrtet sig over væsken, før damen selv hadde grepet den, og rakte hende den med et dypt buk og et av sine skjønneste og feteste smil.

Hans smil, som til en begyndelse var seierrikt og nedlatende, forandret pludselig karakter og blev til ærbødig beundring.

Ti den unge, slanke dame med det gulgyldne haar var noget av det skjønneste, som nogensinde hadde betraadt hotellets marmorfliser. Der findes nok av vakre kvinder. Men det er ikke alle, som kan faa en verdensvant mand til at spile øinene op og holde pusten.

Jean Baptiste Courbier var i sandhet ikke sentimental. Men da han saa ind i den unge dames staalgraa

øine, blev han helt blek av sindsbevægelse. Den haand, som strakte væsken ut mot hende, rystet, og han mistet som ved et trylleslag sit seirsikre væsen.

Hun saa forundret paa ham, grep sin væske, mumlet et tak og gik hurtig ind i palmesalen.

Baron de Nozier lo haanlig.

— Der fik du noget at tænke paa, sa han.

Courbier svarte ikke. Han fulgte den unge dame med øinene, indtil sværmen lukket sig om hende.

I det samme øieblik kom hotelverten forbi. Han bukket sig gjennem turistenes skarer, spredende smaa høflige og velvalgte bemerkninger omkring sig.

— Hvorledes behager det hr. baronen at leve? spurte han, da han var naadd hen til de to franskmænd.

— Aa, det er saa som saa, min kjære hr. Bjølgerud, svarte Nozier. Man er ikke ung længer. Se paa min ven Courbier. Han har mistet bruken av de fleste av sine organer for en ung dames skyld. Hvad er det for en vidunderlig sylfide, som De huser? . . .

Direktørens smukke bart strittet av meddelelsestrang.

— Det maa være miss Westinghouse, sa han hurtig. Den berømte miss Evy Westinghouse.

— Hvad behager? . . . Det er jo en celeber gjest. Var det ikke hende, som kom levende fra kjæmpeskibet «The Eagle»s undergang?

— Netop, hr. baron. En eiendommelig dame. Hun har flere millioner end de fleste millionærer paa den anden side av Atlanteren. Men hun er ikke stolt av det. Jeg har aldrig truffet en jevnere og hyggeligere dame. Hun skal efter den sørgelige begivenhet ha slaat sig paa velgjørenhet i stor stil.

Courbier hadde lyttet interessert til de to mænds samtale og sukket dypt.

Saa slang han langsomt ind i palmesalen, hvor han hadde set den skjønne amerikanerinde forsvinde.

I et av hjørnene fandt han hende igjen. Hun stod netop og talte med den høie, blonde nordmand, som de Nozier hadde talt saa interessert om.

Courbier saa den unge dames skjønne profil, hendes energiske hake og den hvite, fint avrundede hals, og atter følte han blodet skyte op i sit ansigt. Han bet tænderne sammen i ærgrelse, for slik hadde den kjølige verdensmand fra Paris' natkafeer aldrig følt det. Evy Westinghouse var i sandhet et syn værd. Hun var meget enkelt klædt i en hvit kjole med en tynd kniplingsbesætning. Nu, da hun talte, var der kommet en fin rødme i det ellers bleke ansigt, som fik hende til at ligne en av de vidunderlige engelske kvinder fra den engelske rennaisances billedgallerier.

Courbier bet tænderne sammen, for den høie mand og den slanke amerikanerinde stod endnu haand i haand og talte interessert sammen. Skinsyke var et substantiv, som franskmanden hadde trodd kun tilhørte den romantiske litteratur. Nu bet den ham saa haardt, at han følte, hvorledes blodet forlot hans ansigt.

Han knyttet hænderne og svor i det øieblik en ed, som han senere i sit liv fik adskillig tid til at angre.

Baron de Nozier hadde fulgt efter ham og slog ham paa skuldrene.

— Det er svært, hvilket indtryk miss Westinghouse har gjort paa dig, sa han. Men det ser ut til, at du er kommet for sent. Du greier ikke at stikke den mand derhenne ut.

Courbier svarte ikke.

— Skjønt man jo gjerne kunde gi nogen aar av sit

liv for et kys av to slike rosenlæber, fortsatte de Nozier ubarmhjertig.

— Hun skal bli min, hvisket franskmanden hæst. Om jeg skal sætte livet til paa det, saa skal hun bli min.

X.

MANDEN AV SAIMLERS SKOLE.

— Det ser ut, som om lynet har slaat ned i dig, sa baron de Nozier likegyldig og lot sig falde ned i en av de brede skindstole.

— Ja, svarte Courbier langsomt. Du har ret. Lynet har slaat ned, og det har rammet mit hjerte.

— Da er du en død mand, fortsatte den lille baron i samme tone. Kjærligheten er like saa farlig som elektriciteten. Du skulde ha skaffet dig en lynavleder, en liten tynd traad av kynisme, som førte de hete elskovsstrømme forbi følelsernes centralstation. Det er virkelig forunderlig. Du gjør krav paa at være en dannet og oplyst mand og har endnu ikke lært at foragte kvinderne. Hvor gammel er du Jean Baptiste?

Franskmanden svarte ikke. Han hørte ikke, hvad den anden sa.

— Hun gik, mumlet han for sig selv og stirret ut mot indgangen, hvor den slanke kvindeskikkelse netop var forsvundet.

Baronen rynket brynene. Det var ganske merkelig, hvorledes den ubetydelige bevægelse forandret den lille mands ellers saa visne og uttryksløse ansigt. Der vokste en energi frem av trækkenes vage linjer, som var forfærdelig. Den, som saa ind i hans øine det flygtige sekund, vilde ha sagt: det er en farlig mand.

Men i næste øieblik smilte baronen, og hans utlevede pergamentansigt sank likesom sammen i en slap, halvfjollet likegladhet.

— Du er uforbederlig, mumlet han. Du skulde interessere dig mere for den mand, Evy Westinghouse gik sammen med. Vet du, hvem det er?

— Nei, svarte Courbier tvert. Men kommer han paa min vei, skal jeg kvæle ham.

Baronen lo.

— Du er en uforbederlig skrythals, Jean Baptiste, sa han. Den mand, vi taler om, vilde vride halsen om paa dig, før du fik rørt en haand. Det er tydelig, at du ikke kjender ham .... Men jeg kjender ham. Det er mange aar siden, jeg sisst saa ham. Jeg glemmer det ikke. Det var en aften ute i Eppendorf hos den store internationalist, dyretæmmeren Josias Saimler. Jeg var der sammen med Jacques Delma og Pietro Cerani og nogen andre av ligaen. Da saa vi pludselig et ansigt mot ruten. Delma fyrte, men traf ikke. Manden hadde rødt skjeg og rød næse, men senere fik vi greie paa, hvem det var. Og jeg glemmer aldrig de hvasse, staalblaa øine i det røde ansigt. Jeg trodde den gang, at de tilhørte den engelske detektiv Ralph Burns. Men først flere aar senere fik jeg greie paa, at jeg tok feil. Det var den mand, som gik derinde med miss Westinghouse, som vred halsen om paa vor bande og gjorde det hedt for Jacques Delmas guld. Jeg skulde ha lyst at plante en kniv i hans ryg, naar vi har avgjort vore forretninger her i Norge.

Courbier hadde lyttet opmerksomt til.

— Og han kjendte dig ikke igjen? spurte han.

Baronen lo.

— Du undervurderer mig, sa han. Der findes ikke

den fjerneste likhet mellem den mand, som sat blandt Saimlers kreaturer, og den herre, som nu sitter her og fryser av fornemhet i dette forbistret vakre land. Jeg hadde ikke utnævnt mig til baron den gang.

Courbier saa stivt frem for sig.

— Jeg hater den mand, sa han pludselig.

Nozier gned sig ondskapsfuldt i hænderne.

— Det er rigtig. Dit hat kan forsaavidt ikke falde paa en værdigere. Men vær sikker: Det lykkes dig ikke at snappe Evy Westinghouse fra ham. Dr. Fjeld har et stort og ufortjent held. Der biter ingenting paa ham. Han maa være født med seiersskjorte eller ha forskrevet sig til fanden. Du er hans undermand, Courbier. Han har tøilet de sterkeste av os — like fra journalisten Francois Delma og Jaap van Huysmann til Saimler og Jacques Delma. Og vet du hvad, Jean Baptiste: Det skulde ikke undre mig om det er ham, som har opsporet James Mortons kjæmpeforbrydelse. Avisene har været tause om hans navn. Men kombinationen Westinghouse —Fjeld tyder jo paa litt av hvert. Det gik dem ikke godt, Courbier. Ak nei! De fortæredes av sin egen forbrydelse. Det hænder jo før eller senere de fleste av os. .

Han stanset pludselig.

Der var kommet en gammel mand ind i salen. Han gik som en, der søker nogen. Hans blik streifet ogsaa de to mænd i hjørnet. Courbier, som sat med ryggen mot ham, bøiet sig demonstrativt fremover, for at den gamle mand ikke skulde se ham i speilet.

— Det er ham, sa han.

Nozier gryntet og saa interessert paa den gamle herre, som nu med et skuffet ansigt forlot salen.

— Saa, det er hermetikkongen, mumlet han. Godt at han ikke saa dig og kjendte dig, Courbier. Det er

klart at han har mistanke. Han lugter forbrydelse som en gammel detektiv. Folk er ikke særlig begavet i den retning hertillands. Saa, det er altsaa fienden — vor fiende. Aha! Det er ham, som har været den seige, drivende kraft i sardinsakene, — det er ham, som med sin forbandede norske brisling har bragt det franske sardinmarked til at vakle. Men nu kommer hevnen...

Den lille baron gned veltilfreds sine hænder, mens han fulgte Bjelland med øinene og saa, hvorledes han gik ind korridoren til spisesalen.

Saa reiste han sig og gik langsomt efter ham.

— Det er bedst du gaar op paa dit værelse, sa han strengt til Courbier. Det passer os ikke, at han faar se dig her i Kristiania.

Courbier trak paa skuldrene. Men han saa ut til at ha vænnet sig til lydighet. Uten et ord gik han til elevatoren.

Men baron de Nozier tok sin guldkantede monocle paa sig og slentret ind i spisesalen som en mand, der kjeder sig og nu vil fordrive tiden ved bordets glæder.

Han stanset paa terskelen. Monoclen faldt i forbauselse fra det underlige visne og rødkantede øie. Men han tok sig hurtig i det.

Like foran ham stod den, han fulgte efter, i en interessert samtale med dr. Fjeld. Den høie nordmand var tydeligvis meget optat av, hvad Bjelland fortalte.

Baronen mumlet en undskyldning, da han passerte dem. Han søkte at opfange et brudstykke av deres samtale, men han forstod ikke sproget.

Saa gik han videre.

Ved et bord i nærheten sat Evy Westinghouse sammen med en vakker, statelig og blond dame, hvis ædle

og rolige ansigt stod i udmerket samklang med den amerikanske skjønhets straalende apparition.

— Dette vilde berolige Jean Baptiste, mumlet baronen for sig selv. For den vakre frue der er øiensynlig dr. Fjelds kone. Men foreløbig, tænkte han med et ondt smil, er det bedst at holde ham varm med skinsyke. For det er klart, at denne farlige doktor maa rammes paa en eller anden maate, før han stikker sin næse i Stavanger-affærerne.

Saa satte han sig ned og bestilte sig en portion malassolkaviar. Dertil drak den lille baron en halv flaske Crown Bual, — i samme øieblik som de producerende centra i hans hjerne klækket ut en plan, som var værdig en mand av Saimlers skole.

XI.

DEN GAMLE HYÆNES HYL.

— Nei, sa Courbier mørkt, det gjør jeg ikke. Jeg har en gang før saa at si ligget ved guillotinens fot. Den følelse var ikke behagelig. Og jeg vil nødig opleve den en gang til.

Nozier saa paa sin yngre kollega med et ringeagtende smil.

— Du mangler logik, min ven. Er det ikke vor profession at gjøre os fortjent av guillotinen? Vort liv er jo saa at si en daglig forberedelse til den store adskillelse mellem krop og hode, — eller sjel og legeme. Og har du ikke altid lært, at det er bedre at springe i det end at krype i det . . . Hør nu, Jean Baptiste. Vi har idag den bedste anledning til at skille os av med vore fiender. Vi samler dem saa at si under en hals og

hugger til. Du har den største interesse av det. Den forbandede doktor har rent forhekset Westinghouses datter. Du kommer ikke utenom ham.

Courbier lukket øinene. Det saa ut som om han vilde skjule sit raseri, mens en dyp knurrende lyd trængte sig frem fra hans strupe.

— Er du sikker paa det? spurte franskmanden og aapnet øinene, som var dype og sorte av raseri.

Baronen trak paa de tynde skuldre.

— Saa sikker som man kan være paa den slags ting, sa han likegyldig. Jeg har ikke netop set dem kysse hinanden bak et skjærmbret, men jeg har læst det i deres øine. Si mig, tviler du paa det? . . . Den norske doktor er en kjæk kar og netop noget for en træt amerikansk spleenfrøken.

Courbier sprat op av stolen. Det var som om der pludselig fløi staal i hans muskler. Hans trætte og bevisste smil forsvandt for en mørk og rolig bestemthet, som gav det ellers saa runde og likeglade ansigt et helt nyt uttryk. Hadde kaptein Grønneland set det hin skjæbnesvangre dag i Stavanger, vilde han ha betænkt sig to ganger paa at ta ham med sig. Der var kommen en mørk, uheldsvanger sammenbithet over det. En egen fortættet ro, som er særegen for romanerne, naar deres øine kun ser rødt, og den evige plaprende tunge stivner i deres mundhuler.

Nozier ventet et øieblik, men da der ikke kom et ord over den unge mands læber, fortsatte han skjødesløst:

— Naa, jeg ser, du har bestemt dig. Det glæder mig. Der er ingen ekstra risiko ved min plan. Du vet jo, at dr. Fjeld beskjæftiger sig litt med kemi. Hans ven Ilmari Erko, som nu er død, har jo opfundet et sprængstof, som har revolutionert hele den moderne krigs tek-

nik. Og det er farlig at ha denslags stoffe i sit hus. Et litet uheld, — naa . . . !

Nozier holdt inde.

Evy Westinghouse kom nedover marmortrapperne. Hun var iført en sort silkekaape, som klædte hende ganske storartet. Den unge franskmand saa efter hende med et blik, som fik baronen til at gnide sine hænder i tilfredshet.

— Hun er storartet, sa den lille djævel eggende. Man kunde gladelig sælge sin sjel for et kys fra hendes læber. Jeg misunder sandelig den norske doktor . . .

— Ti stil, hvæste Courbier. Du forstaar dig ikke paa elskov. Du kjender ikke en mands lidelse, naar han føler den store passion brænde sig om hjerterøtterne.

— Mulig det, sa baronen smilende. Kjærligheten og alt, hvad dertil hører, har aldrig gjort mig til dumrian. Men det har hændt, at den har væbnet mit hat og hvæsset mine vaaben. Og jeg for min del har hat saa daarlig smak, at jeg har foretrukket hevnen for elskoven. Det beror formentlig paa min ringeagt for kvinderne. Man maa i det hele tat sørge for at rendyrke sine gode laster. Se nu for eksempel paa vor gode avdøde ven Pietro Cerani! Han var en mand av den bedste skole. Men han hadde en slet last: Han var for glad i musik. Jeg har aldrig set en mand synke saa dypt som denne sorte italiener, naar han fik høre en eller anden nattergal avlire en sang. Han blev bløtere end voks. Hans haarde blodtørstige sjel smeltet som vaniljeis en glohet sommerdag. Saavidt jeg kan forstaa, blev det hans død . . . Gamle Jaap van Huysmann hadde en lignende svakhet. Han hadde taknemmelighetsfornemmelser og dyrket en gammel rynket mor, som sat et eller andet sted i Holland og solgte epler og kaalhoder. Det

duer i det hele tat ikke, naar et mandfolks klokskap er saa begrænset, at den ikke formaar at absorbere de generende sentiments i ens sjel.

Courbier gjorde en utaalmodig bevægelse.

— Du behøver ikke at præke moral for mig, sa han med en stemme, som næsten lød ukjendt i hans øren. Enhver har sin smak. Og vi forbrydere er nu ikke blit graa matrikelnumre i en organisation. La os faa beholde vort særpræg, selv om det ikke passer dig! En liker froskelaar og en anden kaviar. Jeg foretrækker snegler i burgundersauce.

— Du taler pludselig som en filosof, sa baronen og reiste sig gapende. Men vi fordyper os i likegyldigheter. Har du tænkt paa den sak jeg forela dig? . . . Ikke — naa! . . Vel, saa faar jeg som sedvanlig kvikke litt paa din manglende opfindsomhet . . . Jeg vet tilfældigvis, at din ven Bjelland skal ha en konferanse med doktor Fjeld imorgen kl. 12, og at miss Westinghouse skal være der til lunch klokken halv et.

Du opsøker altsaa Bjelland kl. 11 og sier, at du har noget at forelægge ham, som maaske vil interessere ham. Du nævner noget om det store skib, som nu spøker i hans hjerne. Han blir interessert, og du antyder svakt en eller anden mistanke. Det ender med, at han ber dig komme sammen med sig til konferansen med dr. Fjeld kl. 12. Du indvilger og pirrer hans mistanke paa alle mulige maater. Du spiller det godtroende fjols, hvad der jo ikke falder dig vanskelig, og følger med til dr. Fjeld. Der sitter du, indtil der kommer en blomsterbuket fra miss Westinghouse. La os si, at det er gule roser i en eller anden fiks blomstervase.

Naar situationen har naad dette punkt, reiser du dig, bukker ærbødig og sier, at du maa gaa.

Det vilde forenkle saken, at du ikke snakker med noget menneske om, hvor du agter dig hen. Gaa paa dine ben derop. Ta ingen automobil. Jeg skal undersøke lokaliteterne.

— Men miss Westinghouse?

— Hun vil ikke træffe et menneske, naar hun indfinder sig ved halv et tiden. Det skal jeg sørge for.

— Hvad skal jeg gjøre mere?

— Intet — uten at klæ dig i sort og trøste den smukke havfrue fra New York. Det falder dig forhaabentlig let.

Baron de Nozier lo utvungent. Det var som en gammel hyænes svake hyl.

XII.

DE GULE ROSER.

Det var en herlig senhøstes formiddag. De vakre lønnetrær i dr. Fjelds lille have begyndte langsomt at visne i skjønhet. De sisste roser hævet sine hoder i glad forhaabning efter nattens kolde strabadsen og krummet sine mishandlede kronblade til en sidste utfoldelse. Et og andet faldende gult løv hang vemodig paa den vakre bronceskikkelse midt i haven og lot solen leke med dens falmende rester.

I den store salong sat dr. Fjeld og lekte med en gul katunge, som lot til at være av et særlig livlig temperament. Det var en efterkommer av husets stamkat «Pajazzo», som for halvandet aar siden i en høi alder hadde latt livet under et sommerophold paa Hvaløene.

Det var den herlige skogkats dattersøn, som nu hadde indtraadt i «Pajazzo»s rettigheter og pligter. Unge

«Mendelssohn» var et herlig dyr med rosenrød snute og kokette smaa poter. Livets alvor hadde endnu ikke farvet dens øine grønne. Nu stirret de blaa og forventningsfulde op mot sin herre, som nedlot sig til at svinge en kork for dens interesserte og forundrede blik.

Fjeld saa paa sin klokke. Den var 11³/₄. I samme øieblik ringte det paa haveporten. Der kom en gut med en stor kurv op haven.

Den høie doktor fortsatte sin lek med katten, som nu utfoldet al sin behændighet for at faa plantet sine unge klør i korken.

Fru Fjeld kom ind med en stor buket i grøn opsats.

— For nogen deilige gule roser, sa hun. De maa være fra miss Westinghouse. De er likesaa vakre som hende selv.

Fjeld saa op.

— Roserne er deilige, sa han. Men jeg synes ikke, de har nogen likhet med miss Westinghouse. For det første ligner det hende ikke at sende blomster. For det andet er ikke den farlige gule farve i overensstemmelse med hendes smak. De er som den truende glans i en ung kuguars øine.

— Aa du da, sa Katarina spøkende og satte den pragtfulde opsats midt paa bordet, du ser bestandig syner. Nu skal vi ha os en rigtig hyggelig dag. Kan vi ikke invitere Bjelland til lunchen? Hvis det passer ham. Det var en saa hyggelig mand . . .

— Ja, da maa du være forberedt paa at dække til en gjest til. Han telefonerte netop, at han kom ifølge med en ung franskmand, som hadde ganske interessante ting at meddele om den affære, vi netop forhandler om.

— Hvad gjælder det egentlig?

— Det er ikke saa godt at si, svarte Fjeld rolig. Men saken har faat en særlig interesse ved, at den franskmand, som «Kong Haakon» tok op i Karmøsundet, er kommet hit til byen for privat at underrette Bjelland om et fartøi, han har set samme dag «Fejesten» sprang i luften.

— Er det franskmanden paa lille Jonas' billede?

— Ja, hans navn er Courbier.

Katarina var pludselig blit alvorlig.

— Du husker, hvad vor gut mente om ham, sa hun hurtig. Det er en ond mand, sa han. Han lyver. Jeg kan se det paa hans øine.

Fjeld smilte.

— Min søn vil gaa mig i næringen, sa han. Han har et sjeldent instinkt. Det er som om Ilmari Erko har skjænket ham sin fine og følsomme sjel i vuggegave. Fra mig har han kun sit legeme . . .

— Og sit mod og sin eventyrlyst, fortsatte Katarina næsten bedrøvet. Vi faar ikke beholde ham længe hos os. En dag vil hans fars blod skrike i ham efter daad og eventyr. Lille Jonas er ikke skapt for de fire vægge og en mors kjærlige omsorg.

Atter ringte portklokken.

Fjeld saa paa sit ur. Det viste 12.

Der kom to mænd gaaende op haven. Det var Bjelland og en ung mand. Fjeld kjendte godt det smukke runde ansigt med de bløte, næsten barnlige træk fra lille Jonas' fotografi.

— Dette er mr. Courbier, sa Bjelland paa fransk. Han har idag fortalt mig noget, som hænger sammen med den sak jeg har redegjort for Dem. Han har, sier han, ikke nævnt noget om et fartøi, som Grønneland og han observerte i det fjerne den dag, «Fejesten» sprang

i luften. Ved forhøret hadde han rent glemt at oplyse dette, men er senere kommet til det resultat, at det kanske kunde ha nogen interesse til forklaring av ulykken. Han sier, at han saa i kikkerten et mystisk firkantet fartøi et par kvartmil i nordvest. Det lignet en flytedok . . . Nu er mr. Courbier kommet paa den tanke, at dette fartøi har utlagt en mine, som «Fejesten» er stødt paa. Ikke sandt?

Courbier nikket.

— Den forfærdelige ulykke, som rammet min ven Grønneland, sa han hurtig, har gjort et dypt indtryk paa mig. Jeg har tænkt meget paa saken den tid jeg laa syk. Det er mulig, at det er en fiks ide hos mig, sa han. Men jeg har pludselig faat den tanke, at min avdøde ven er blit offer for en forbrydelse. Jeg har ikke villet undlate at delagtiggjøre hr. Bjelland i min mistanke. Og hvad skal dette store, firkantede skib bety? . . . . Jeg har ikke forstand paa denslags ting, men jeg har ikke villet undlate . . .

Han stanset midt i sin talestrøm. Hans øine var faldt paa de pragtfulde, gule roser. Det var, som om de hypnotiserte ham og tvang ham til at tie.

I næste øieblik reiste han sig smilende.

— Jeg beklager, at jeg maa gaa nu, sa han. Der sitter en slegtning og venter paa mig paa Holmenkollen. Men jeg staar naar og hvorsomhelst til d'herrers disposition.

Han sa hurtig farvel og gik. Det var, som om jorden brændte under hans føtter.

Fjeld blev sittende i dype tanker. Han hadde den samme følelse som sin søn. Den mand, som netop var gaat fra ham, var en kjeltring, en forbandet hæseblæsende løgner . . .

Katten «Mendelssohn» hadde dristig sprunget op paa sin herres fang. Og da der ikke fra noget hold blev gjort indsigelser, fortsatte den op paa bordet.

Der var et eller andet som i høi grad interesserte katten. Ogsaa den blev hypnotisk tiltrukket av de gule roser. Dens øine blev store og stirrende. Levet roserne?

Den krummet sig og sprang frem mot de underlige gule øine, som stirret paa den. Det var et hjerte, som banket derinde! . . .

Fjeld reiste sig hurtig. Han var meget blek. Uten at forhaste sig grep han ned i blomstervasen og trak frem en liten firkantet kasse. Han saa paa et litet urverk, der viste halv et.

Uten tegn paa nervøsitet grep han fjæren og brækket den over. Da holdt hjertet op at slaa. Lille «Mendelssohn» satte sig beroliget paa halen.

— Hvad var det? spurte Bjelland.

— En helvedesmaskine, svarte Fjeld rolig. Av Inkermanns patent. Om $2^1/_4$ minut hadde den blaast os alle til atomer.

XIII.

HOS DR. FJELD.

Der blev dødsstille i dr. Fjelds salong. Stavangermanden hadde reist sig. Han var likblek, men ellers var der intet tegn paa bevægelse i det kraftige og energiske ansigt. Katarina hadde bitt tænderne sammen og lukket øinene for at skjule den pludselige skræk, som hadde grepet hende.

Kun Fjeld stod der som om intet var hændt. Han gransket helvedesmaskinen med kjendermine som en zoolog, der undersøker et insekt.

— Det er en ny type, sa han eftertænksomt. Den gamle model hadde den ulempe, at man kunde høre urverkets tikken i noksaa lang avstand. Her er det avdæmpet. Vi kunde ikke høre det. Men lille «Mendelssohn» syntes nok, at der var en eller anden levende organisme i blomsterne.

Katungen saa stolt op paa sin herre. Den gik endnu omkring paa bordet, hadde løftet halen og tok til at male som en liten kvern.

— Det forekommer mig, at det vakre dyr der har reddet vort liv, sa Bjelland hæst. Har De noget mot at sælge mig det?

— Desværre ja. Denne lille løvegule kat er vort hus' lykke. Vi hadde en anden, som nu er død. Den het «Pajazzo» og har ved mindst to tidligere leiligheter reddet mig i et knipetak. Sisste gang kostet det den selv livet. En god kat har det tilfælles med en god kvinde, at den er det bedste og mest trofaste, Gud har skapt. Forøvrig har vi været heldige. Denne helvedesmaskine peker direkte paa vore fiender. De gule roser skal fortælle os, hvem vi faar at gjøre med i den kommende kamp. Det er da først og fremst denne Courbier. Min unge hr. søns formodning var altsaa rigtig. Han staar i ledtog med de gule roser. Jeg forstod først ikke rigtig, hvorfor han skjævet saa mistænksomt hen til dem. Nu er det klart nok. Hans hastverk var tydelig diktert av rædsel for, at urverket skulde ha fortet sig et minut eller to. Si mig, kjender De denne Courbier?

— Nei, sa Bjelland. Jeg har indgaaende ladt undersøke hans forhold i Stavanger. Men ingen av hans omgangskreds har hat noget at si paa ham. De vet, vi liker ikke at se franske ingeniører i Stavanger. Det har hændt tidligere, at vore konkurrenter i Lorient og Con-

carnau har sendt os spioner paa halsen for at avlure os en eller anden fabrikationshemmelighet. Men Courbier har ikke vist nogen synderlig interesse for de ting. Han har bare levet godt, spillet meget kort og billard og opført sig som en gentleman. Litt mistænkelig er det jo, at han sluttet sig saa meget til inspektøren for vore fiskerbaate, Grønneland, og endnu mistænkeligere er den ulykke, som indtraf utenfor Karmøen og som kostet Grønneland og fem andre bra mænd livet.

— Vel, sa Fjeld. Jeg har tænkt igjennem denne affære. Der er bare en ting, som undrer mig. Og det er, at ingen har set «Fejesten» gaa under. Jeg kjender godt kysten derborte. Efter min mening er det absolut umulig, at et dampskib midt paa lyse dagen skal forsvinde i den mest befærdede led uten at et eneste menneske har været vidne til det.

— Jeg har ikke tænkt over det, mumlet Bjelland. Men De har selvfølgelig ret i det.

— Ulykken er øiensynlig skedd i forbindelse med den flytedok, som sees paa min søns fotografi og som Courbier saa beredvillig plapret om.

— Men jeg forstaar ikke, hvorledes det kunde være i hans interesse at røbe dette med det merkelige fartøi, Grønneland og han skulde ha set.

Dr. Fjeld smilte.

— Den sak er klar nok. Han trodde naturligvis, at vi alle sammen skulde være blæst væk fra jordens overflate fem minutter efter at han hadde forlatt os. I slike tilfælder er det jo ingen kunst at være aabenhjertig.

Bjelland reiste sig hurtig.

— I alle tilfælder maa vi melde saken til politiet, sa han. Det maa sikre sig Courbier.

— Som De ønsker, hr. Bjelland. Der staar telefonen.

Men jeg vil paa det indstændigste fraraade Dem det, hvis De vil komme tilbunds i affærerne. Vort politi er akkurat saa godt, som man lønner det til. Vi har ikke raad til at ha de flinkeste folk, saa vi maa nøie os med den paalidelige hæderlighet. Det er jo allerede noget.

Men i denne sak, som jeg tror har en stor rækkevidde og som drives av helt ut moderne forbrydere, vil politiet virke som en hund i et parti kegler. Det vil forplumre alt og skaffe os diplomatisk vrøvl.

— Men Courbier?

— La ham løpe. Han er ikke alene om den sak. Der staar nok andre og klokere hoder bak ham. Og lar vi politiet overmande ham, advarer vi de andre.

— Det er vistnok meget rigtig. Men hvem borger os for, at han ikke forsøker et nyt attentat.

— Vær sikker! De menneskelige rovdyr har det paa samme maate som sine kolleger i jungelen: Feiler de et sprang, trækker de sig slukøret tilbake. Og desuten..

Han fortsatte ikke. En kraftig ringen paa en klokke avbrøt ham.

Fjeld saa paa klokken.

— Det er miss Westinghouse, sa han.

Den unge dame traadte ind. Hun var helt lysklædt og hendes straalende ansigt jog pludselig alle bekymringer væk fra alle ansigter. I den venstre haand hadde hun en buket dypgule roser.

— Dere ser saa forbauset ut, sa hun livlig. Er det roserne? . . . Ja, er de ikke skrækkelige. Jeg taaler ikke den farve. Men da jeg skulde gaa ut av hotellet kom der en ældre herre hen til mig og præsenterte sig. Han sa nogen smukke ord og bad mig ikke forsmaa en ældre kavalers hyldest til ugdommen og skjønheten. Han

sa det saa pudsig, at jeg ikke nænnet at si nei. Og her staar jeg med roser og et glimrende humør . . .

— De overstraaler os alle, miss Westinghouse, sa Fjeld og trykket hendes haand. Hvad het den galante kavaler?

— Han kaldte sig baron de Nozier.

— Det er en mand, jeg gjerne vilde veksle et par ord med.

— Da er De forsent ute, dr. Fjeld. Han starter i dette øieblik fra flyvepladsen paa Frøen.

Fjeld trak paa skuldrene.

— Ja, saa er det ikke andet at gjøre end at gaa tilbords. Deres arm, frøken! Naar bekymringerne sover saa vaaker de gode raad.

XIV.

NU BLIR DET KAMP IGJEN.

Evy Westinghouse gik nedover Slotsparken mot Karl Johans gate. Folk strømmet op til musiken paa Slotsplassen. Kronprins Olav stod paa slottets altan og saa betat paa det brogete mylder, som gled frem og tilbake under hans føtter.

— Det er jo en vakker by, sa amerikanerinden pludselig.

— Ja, sa dr. Fjeld, her er det vakkert. Men det er ogsaa et av de faa steder i byen, som har noget værd. Karl Johans gate er den eneste sikre storstadslinje i Kristianias fysiognomi. Her har hver eneste begivenhet i Norges nyere historie bølget frem og tilbake . . . Her har politisk lurvethet gaat side om side med national begeistring. Her i Norge er de smaa mænd forfær-

delig smaa, men saa er til gjengjæld de store noksaa værdifulde. Det ser vi i vor litteratur, vor kunst, vor presse og i vor politik. De herskende egenskaper hos det norske folk er abnormt utviklet. Ærgjerrighet, som jo er et av menneskets største laster, er her anerkjendt som dyd. Med al denne ærgjerrighet hos hver eneste mand, hver eneste bygd, følger misundelsen. Naar en mand paa grund av daarlig mave ikke faar lov at nyde alkohol, kræver han, at ogsaa de andre, som har god mave, skal forbydes at drikke noget. Halve landet gaar gustne og likbleke omkring av avholdenhet og dør i en tidlig alder av graa hverdagslighet. Men like til det sidste staar de op paa en talerstol og spaar de glade, ottiaarige drankere en snarlig død.

Evy Westinghouse lo.

— Ja. De kan snakke. Jeg vet aldrig, naar De spøker, og naar De taler alvor. Naar alt kommer til alt, gaar der en samfundsreformator tilgrunde i Dem. Mig har De ialfald reformert.

— Saa. Hvorledes det?

— Aa, De kan ikke tro for en umulig dame jeg var, dengang De fandt mig paa en av New Foundlands klippeholmer. Træt av livet, træt av den daglige overflod, uthult av den forfærdeligste indholdsløshet. Mit liv var bare et urverk, hvis fjer var banalitet. Jeg vaaknet hver morgen med fortvilelse over den dag, som kom. Intet moret mig mere.

— Indtil den dag da De ved et vidunder reddedes fra «The Eagle»?

— Netop. Det var sandelig en haard kur. Men nu forstaar jeg at den gjorde mig til menneske. Jeg fik nye interesser, nyt syn paa livet. Jeg lærte, hvad nød og motgang var, jeg lærte at kjæmpe for livet. Og den

kamp gav mig først begrep om selve livets værdi . . . Nu ser jeg med glæde solen gaa op hver eneste dag . . . De gav mig tro paa begivenheternes poesi, dr. Fjeld, og De kan ikke tro, hvad jeg har utrettet.

— De er blit velgjørende? spurte Fjeld litt spydig.

Hun saa op paa ham og nikket.

— Jeg forstaar hvad De mener, sa hun rolig som svar paa den ironiske klang i hans stemme. Nei, jeg er ikke blit præsidentinde for en velgjørenhetsorganisation, som basunerer sine velgjerninger ut for menneskene. Den slags interesserer mig ikke. Men jeg har selv gaat omkring i fattigkvarterene og paa hospitalene og lært de nødlidende og syke at kjende. Jeg har ikke bare hjulpet dem økonomisk, men forsøkt at sætte mig ind i deres tankegang — deres resignation, bitterhet eller hat. Hvilket underlig menageri er det ikke, vi allesammen lever i, dr. Fjeld! For mig har disse vandringer mellem sorg og nød været en glæde. Jeg fik en opgave, som jeg har forsøkt at fylde . . . Husker De, at De saa ofte talte til mig om eventyret i et menneskes liv. Disse mine opdagelsesreiser omkring i den menneskelige verdens mørke fastland var mit eventyr. Og vet De, hvad min største glæde var! . . . Jo, at hjælpe dem, som var blinde. Jeg har aldrig kunnet glemme Patrick Sullivans fortvilede kamp mot det evige mørke. De vet at han var den eneste av James Mortons sjørøverbande, som blev henrettet i Sing-singfængslet. Min ven, øienlægen, dr. Jennings, var tilstede da man bragte ham til den elektriske stol. Han sa, at Sullivan utstøtte et lettelsens suk, da han fik vite, at han skulde dø. Efter det har jeg likesom kommet paa den tanke, at ingen er saa ulykkelige som dem, der en gang har set og saa pludselig maa forsage dagens lys . . .

De gik stille videre hver i sine tanker. Musiken bak dem intonerte en potpourri av Offenbachs «Røverne».

— Apropos dr. Jennings, sa Fjeld. Det var en sjelden mand. Den type finder man ikke ofte i De forenede stater. Hvorledes gaar det ham?

— Udmerket, svarte den unge dame med en let rødmen. Men jeg ser ham ikke saa ofte.

— Jeg trodde . . .

— Hvad trodde De . . . . ?

— Ingenting.

— Naa ut med sproget! . . . De trodde, at vi skulde gifte os med hinanden. Ikke sandt?

— Jeg blander mig saa nødig i andres saker, sa Fjeld litt forlegen. Og det var ikke min mening at . . .

— Aa, jeg forstaar Dem saa godt, sa hun alvorlig. Jeg synes vi kjender hverandre saa meget, at vi ikke behøver at gjøre dikkedarer. Ser De, dr. Fjeld, jeg holder meget av Jennings. Men han er ikke helt mit mandsideal. Og desuten har jeg hat saa megen glæde av mit nye arbeide, at jeg ikke faar tid til at tænke paa stort andet. Men en vakker dag . . . man vet aldrig hvad der kan hænde! . . . Nu længtet jeg pludselig efter at faa snakke med Dem som i gamle dage. Og saa vilde jeg bare spørre, om De har bruk for mig. Er det ikke et eller andet, vi kunde utforske sammen. Jeg har saadan trang til en smule eventyr.

— Desværre, svarte Fjeld smilende. Jeg har rigtignok en svær affære under hænderne, men det er vist ikke noget for Dem. Men man kan jo aldrig vite.

— Aa tænk paa mig, dr. Fjeld, sa hun næsten bønlig. Vi arbeidet jo godt sammen sidst. Husker De i Sharkeys saloon og ved strandbredden paa kaptein Kidds ø? . . . Jeg tænker ofte med vemod paa de dage . . .

De var nu kommet helt ned til «Grand hotel» og gik ind i hallen.

Portieren kom hen til dem.

— Er De dr. Fjeld? spurte han ærbødig.

— Jeg har en hilsen til Dem, sa han. En litt underlig hilsen fra baron de Nozier, som netop reiste. Han bad mig si Dem, at efter de gule roser kom de sorte, som vokser paa veien til Orkus.

— Dette var en pudsig hilsen, lo Evy.

— En hilsen og en advarsel, sa Fjeld. Nu blir det kamp igjen.

XV.

EN STÆDIG DAME.

— Hvad skal vi nu gjøre? spurte frøken Evy muntert. Dette tegner jo til litt av hvert.

— Vi? spurte Fjeld leende. De maa da ikke indbilde Dem, at jeg vil føre Dem ind i det hvepserede, jeg nu akter at stikke haanden i. Aa nei. Den vei jeg nu skal gaa, er saa at si brolagt med farer. Og hvad vil de blinde i staten New York si, hvis deres velgjørerinde blir splintret til støv av en helvedesmaskin.

Den unge dame blev meget alvorlig. Hendes lille frække underlæbe svulmet av protest samtidig som de store øine fyldtes av taarer.

Fjeld blev rent varm om hjertet.

— De er altfor vakker, sa han. Jeg mener ikke at si det som et kompliment. Men jeg skulde se den mand, som stod sig for Dem, naar De kom med Deres øines tause bebreidelser.

— Nu lægger jeg altsaa an paa Dem, dr. Fjeld, sa



hun livlig. De slipper ikke fra det. Og hvad det angaar, saa vet De ikke, hvor jeg i al stilhet har sværmet for Dem. De maa ha et menneske til at passe paa Dem. Og jeg er slet ikke saa dum, det vet De. Jeg kan jo være Deres tjener. Jeg gjør mig godt i livre med guldknapper og knæbukser.

Fjeld lo.

— Nei, De maa ikke le, sa hun strengt. Ellers slaar De det hele hen i spøk. For mig er det det dypeste alvor. Jeg har talt med Deres fortryllende hustru om det, og hun sa . . .

— Hvad sa hun?

— At jeg var den kjækkeste unge dame hun hadde kjendt og at der vist var lykke med mig . . . Men det er ikke det, som er hovedsaken, fortsatte hun hurtig. Det væsentligste er, at jeg nu maa ut paa eventyr. Jeg er som et barn, — Jeg maa leke mig, selv om leken gjælder mit liv. Hør nu Fjeld! Jeg er jo Deres elev. Det er Dem, som har gjort mig til det, jeg er. Hvor jeg har lyttet til Deres vidunderlige fortællinger! De har jo tusen ganger sagt, at i vor ideforlatte, sjelebesmittede tid er eventyret det eneste ungdommen har igjen — ikke fantasiens fata morganaer, men ødemarkenes, urskogens og forbrydelsens eventyr. De har sagt, at i vore dage hvor organisationstyranniet og den demokratiske nivellering gjør ungdommen til en graa vælling, vil ungdommen fristes at slaa til skaglerne for at hævde sig selv. Jeg er ikke gammel endnu og hele min sjæl skriker efter farernes eventyr.

Den unge dame var blit blussende rød i ansigtet av bare iver og hun trampet med den lille fot i gulvet for at gi sin rivende talestrøm det fornødne eftertryk.

— Jeg har engang før sagt, at De er uimotstaaelig,

sa Fjeld halvt uvillig. Og jeg kan ikke si nei, naar De bruker alle Deres kvindelige vaaben. Men jeg har ikke overdrevet, naar jeg fortæller Dem, at en vandring sammen med mig er som at gaa paa avgrundens farligste stier. Der vil kanske komme en dag, da De forbander denne Deres lyst til eventyr. Det er ikke bestandig bare livet, det gjælder . . .

— De formaar ikke at skræmme mig. Jeg vet, hvad jeg risikerer og siden den dag, jeg drev alene om paa havet i «The Eagle»s livbaat, har jeg været gode venner med døden. Han finder mig nok i den rette stund og med ære.

De var nu kommet ind i palmehaven hen til det sted, som baron de Nozier og hans unge ven hadde forlatt for et par timer siden.

Skjønt det var i slutten av sæsongen vrimlet der av folk. Det var aarets sidste turistladning, som hadde kvittert fjeld og fjord og nu stod paa faldrebet til Europa med tusen uforglemmelige indtryk.

Et tysk følge stod midt i salen. Pater familias i tykke graagrønne sportsklær med en koket tyrolerhat over det runde, rødblussende hode stod i midten og forklarte for en større menighet av landsmænd:

— Vi kom, mine damer og herrer, med ruteautomobilen fra Hønefos over Krokkleven. Det var famost. Vi hadde netop tat os en halv øl ved den berømte kongeutsigt, en halv bayer med et litet smørrebrød og snaps, som smakte vidunderlig, — da pludselig hører vi det klapre over vore hoder. Der har vi nok en flyvemaskin, sa jeg til mutter. Og ganske rigtig. En stor gul endækker kom ret over aasen, saa lavt, at vi saa tydelig de to mænd, som sat i den. Det var et herlig syn. Men pludselig holdt klapringen op. Vi hørte en underlig

knækkende lyd fra luften. Flyvemaskinen kom likesom ut av balanse, den mistet al farten. Det var skrækkelig, mine damer og herrer! Men flyverne kunde sine saker. De fik maskinen til at helde fremover og gled i glideflugt like ned i Tyrifjorden. Det var dristig gjort i sandhet. Min kone skrek i angst: De drukner. Hjælp! . . . Men de druknet ikke. Det viste sig, at deres maskin hadde flottører, som bar den let over vandflaten . . .

Det var umulig for nogen av de tilstedeværende at undgaa at høre tyskerens beretning, som blev fremsagt med høi røst, sterke gestikulationer og en alt overdøvende nyhetsbegeistring.

Fjeld reiste sig fra sin plads og gik hen til gruppen.

— Undskyld, spurte han, hvorledes gik det flyverne? Jeg antar, at det var to av mine venner.

Tyskeren flammet vældig op.

— Da har De ære av Deres venner, min herre, sa han. Der var øiensynlig kommet noget i ugreie med maskinen. Vi saa, hvorledes de ufortøvet krøp ned fra sine sæter og undersøkte maskindelene. I to timer holdt de paa med dette. Der kom baater roende ut til dem, men de syntes at avslaa alle tilbud om hjælp. Men saa maatte vi reise.

Fjeld takket for oplysningen, bukket ærbødig og vendte tilbake til den unge dame.

— Nu, sa hun. Skal vi ta en automobil til Tyrifjorden — eller hvad den heter? . . . . Og skal jeg ta bukser paa mig og klippe haaret mit av?

— Nei, svarte Fjeld smilende. De faar i Guds navn bli med allikevel — men i al Deres kvindelige glans og skjønhet.

— Udmerket, sa amerikanerinden og klappet i hænderne. Og hvor skal vi hen?

— Til Ulvøen!

— Og derfra?

— Skal vi flyve efter baronen og fiske ham op av Tyrifjorden. Og hvis han er kommet sig op i luften, skal vi følge ham til Stavanger.

— Og saa?

— Til verdens ende, om det blir nødvendig.

XVI.

OVER FJELDET.

Baron de Nozier sat let tilbakelænt i flyvemaskinens passagerstol og røkte en cigar. Man skulde ha trodd, at han befandt sig i en røkesalong og ikke et par tusen fot over jordens overflate paa en endække av svindleren Deperdussins geniale type.

Courbier sat ved styret og det saa ut til, at han forstod sine saker. Maskinen hadde ikke lidt nogen skade ved sit ufrivillige fald ned i Tyrifjorden. Og en hurtig revision av gnommotoren viste, at en løsnet skrue i tændapparatet hadde forvoldt hele ulykken. Det er slike løse skruer, som kræver de fleste ofre her i verden, — enten de nu findes i en flyvemaskin eller i et menneskes hjerne.

Men Courbier hadde forholdsvis hurtig kommet over angjældende skrue, som kun kostet de to flyvende gentlemen et par timers forsinkelse og litt vandsprut fra den venligste av alle venlige indsjøer i Norge.

— Gaar vi ikke lovlig høit? spurte baronen i telefonen.

— Nei, svarte Courbier og saa sig omkring. Finder jeg ikke den rette fjeldovergang, kan jeg risikere at

maatte op i 5—6000 fots høide, og da er det altid godt at ha noget at løpe paa.

— Det er et pudsig land, sa baronen halvt for sig selv og lænte sig utover. Det maatte være noget for Bernardin de Saint Pierre. Her ligger idyl ved siden av idyl som blaa øine. Jeg kunde fristes til at skrive en ny «Paul og Virginie». Si mig, hvad er det for en hvit kalot, som stiger op tilhøire for os?

Courbier saa paa luftkartet, som var spændt ind i en stor firkantet ramme ved siden av ham.

— Det er Gausta, sa han. Et av Norges berømteste fjeld. Det ligger i nærheten av Rjukan.

— Naa saa, mumlet baronen. Det er et slemt sted for os gentlemen paa den anden side av loven. Det var jo der, Josias Saimlers halshvirvler knak. Vor ven dr. Fjeld, som nu forhaabentlig befinder sig i himmelen for at konsultere St. Peter om de djævelske ting, vil ogsaa kunne fortælle om den affære.

Der blev en liten pause. Courbier strakte sig hen til mikrofonen.

— Er du sikker paa at den sak er i orden? spurte han hæst.

— Det er ingen grund til at tro, at mit lille arrangement er slaat feil. Inkermanns apparater er sikre og lydløse like til et visst punkt, og da . . . naa! . . .

— Vi burde være blit i byen til det hele var over, mumlet Courbier i taleapparatet.

— Det vilde jeg ogsaa ha gjort, hvis det gjaldt nogen anden end denne forbandede doktor, sa baronen. Den fyr har et ufortjent held. Og hvis et slikt held hadde ledet ham til opdagelsen av helvedesmaskinen, vilde vi ha faat et helvede i Kristiania. Man maa regne med alt, min gode Courbier. En gammel ræv liker ikke at komme i saksen. Men hvad pokker er dette?

Baronen hadde sluppet telefonen og hans cigar faldt ham ut av hænderne. Et pludselig vindstøt hadde grepet fat i aeroplanet og git det en skjæv retning. Men Courbier var vant til slikt. Han parerte de haarde vindkast, som pep mellem staaltaugene, med en koldblodighet, som vidnet om stor øvelse.

— Jeg er ikke forberedt paa at gjøre looping the loop, sa han arrig. La os finde luftlag med mindre vind.

Courbier svarte ikke. Det lille aeroplan arbeidet sig frem mot vinden med beundringsværdig sikkerhet. Det var nu kommen ind i et dalføre med bratte fjeldsider. Dypt nede i dalbunden saaes en sølvhvit streng. Det var elven, som snodde sig nedover. Veiret var tindrende klart, men vinden blev friskere og friskere. Den drev maskinen nordover og truet av og til med at kaste den ind mot fjeldvæggen.

— Dette gaar ikke, skrek Nozier. La os lande et eller andet sted!

Courbier trak paa skuldrene.

Den lille barons forslag syntes for en gangs skyld at være noksaa taapelig. Numedal er et herlig dalføre, men det udmerker sig ikke just ved talrike landingspladser. Men noget maatte gjøres.

Det var tydelig, at det var en regulær søndenstorm i anmarsj. Den kom med altid heftigere vindbyger, som fik det skrøpelige apparat til at skjælve som et dødsjaget dyr.

Da viste den unge franskmand, hvad han hadde lært paa flyvepladsen ved Buc. Han lot maskinen gaa ret tilveirs som en steilende hest og slog motoren av. Det lette apparat steg i nogen sekunder flere hundrede fot, gjorde en baklængs saltomortale, som syntes at dømme det til ødelæggelse. Men i samme øieblik det be-

gyndte at falde, satte franskmanden atter motoren igang, flyvemaskinen kom paa ret kjøl igjen og flygtet nu ind mot fjeldvidden, som aapnet sig for dem i lange, brede bølgende konturer.

To minutter senere hadde Courbier landet paa det bekjendte rensdyrsted ovenfor Brøstrud i Opdal — i læ av en høi, som tok godt av for stormens angrep.

Baronen var mere død end levende, da han veltet sig ut av den trange automobilstol. Hans hvite ansigt var som en kalkvæg.

— Jeg har ikke nerver for den slags, sa han og lænte sig op til høien. Jeg har aldrig egnet mig for saltomortaler og cirkusvrøvl.

Courbier smilte, mens han fortøiet maskinen saa godt det lot sig gjøre.

— Jeg trodde ikke at baron de Nozier var feig, sa han litt spottende. Men nu har jeg faat syn for saken. Det er en last som ikke saa sjelden findes i Belgien.

Det gnistret i den lille barons visne øine, saa lo han hæst.

— Det er en nervesvakhet, kjære Courbier. En svækkelse av visse centra. Et degenerationsfænomen i en gammel familie, som i sin tid blev pint under hertugen av Albas tommeskruer. Men si mig: Hvor er vi? Jeg synes jeg ser en karikatur av en landevei derborte?

— Det er veien fra Numedal til Gjeilo.

XVII.

PAA RENSDYRPLADSEN.

De to luftfarere var kommet op paa det store rensdyrfjeld mellem Opdal og Dagalien. Og skjæbnen hadde

netop ført dem ned paa den aapne plads, hvor der hver høst slagtes 7—800 rensdyr.

Courbier fortøiet maskinen saa godt det lot sig gjøre til det lange stenhus, hvor de økser slipes, som blir høifjeldsdyrenes bane. Volden omkring dem stak av mot det brune høifjeld ved sit friske, vaarfarvede græs.

— Du har fundet en god landingsplads, sa baronen, da han var kommet sig av sin skræk. Her er jo saa fint og grønt som i Normandie en aprildag.

— Ja, sa Courbier bistert. Det er blodets livgivende magt. Jorden her er gjødet av tusener rensdyrs blod. De kan se hodeskallerne langs gjærdet der. Det er, hvad vi klassikere kalder et Golgatha.

Nozier kastet sig ned paa grønsværet.

— Det er en forfærdelig natur, mumlet han. Jeg har aldrig kunnet like de store dimensioner. De klemmer en for brystet. Og hvad er det for hvite flekker rundt omkring. Det ser ut som hvite fregner paa en brun hud.

Courbier trak ringeagtende paa skuldrene.

— Det er sne, baron, god norsk sne. Den ligger her evig, hverken sol eller regn kan faa bugt med den.

— Sne langt ut paa sommeren, mumlet baronen vantro. Vi er da ikke mere end et par tusen fot over havet. Jeg kan ikke si, at jeg liker dette. Her findes formodentlig ogsaa isbjørner.

— Nei, lo Courbier. Deres geografi og zoologi later nok adskillig tilbake at ønske.

— Mulig det, sa den lille mand tørt. Saken er, at mens du gik og mæsket dig med lærdomme ved Sorbonnen i Paris, laa jeg i et fængsel nede i Italien. Jeg var en ganske tarvelig hotelrotte den gang, skjønt jeg for 28 aar siden gik ut fra den polytekniske høiskole i Gent med bedste karakter. Jeg levde hæderlig i to aar

og konstruerte en av de synkefrie kanalflyvere, som gaar fra Boulogne sur Mer. Har du hørt tale om Vilmarts dykkerskib? . . . Ikke? . . . Du vil ikke finde en gutunge paa en polyteknisk anstalt, som ikke kjender det. Men spør eleven om Vilmart selv, saa trækker læreren paa skuldrene. Vilmart er forsvunden, sier han. Ingen vet, hvad hans skjæbne blev. Kanske han drak sig ihjel eller druknet under et forsøk med en ny opfindelse. Det var et forrykt geni, som sin navnefætter, den verdensberømte svindler! . . . Læreren vet ikke bedre. Han har jo intet kjendskap til, at den internationale hoteltyv, som blev grepet i Firenze, mens han stod i begrep med at skrælle en gammel fransk grevinde for de diamanter, hun hadde paa sig, var identisk med det unge geni fra Gent, som kunde ha tjent millioner paa en hæderlig maate. Paa det punkt blev der en stans av tre aar i min utvikling. Der finder du hullene i min viden og grunden til min nervøsitet og svækkede helbred. Italienerne forstaar paa en glimrende maate at knække sine fangers vitale humør. De har en gammel nedarvet fængselskultur fra blykamrenes tid og en venlig metode til at faa galden til at svulme over alle bredder. Jeg blev bitter, meget bitter siden den tid. Jeg lærte at foragte mit og andres liv. Og da jeg en dag brøt ut, efter at ha knust min fangevogter i en improvisert kjæmpemæssig rottefælde, som jeg hadde konstruert av det daarlige materiale som forelaa, besluttet jeg mig i al stilhet til at vie mit liv til ødelæggelsen. Det traf sig saa heldig, at jeg paa jernbanen fra St. Gotthard til München traf en tyk, døsig fyr, som kaldte sig Jaap van Huysmann. Han var hollænder og jeg belgier. Men vi aat ikke hinanden for det. Han sa ikke stort, men han saa snart, at jeg var kommet ut fra et fængsel. Der fandtes nogen

røde merker om mit haandled, som ikke var til at ta feil av. Jeg tør si, at Jaap tok sig faderlig av mig. Han gav mig penger til bedre klær og en heldigere frisure. Han utnævnte mig til baron og fikserte den maske, som jeg har holdt godt i de forløpne aar. Senere skaffet han mig indpas hos Josias Saimler. Jeg var med, da Jacques Delma lavet det guld, som fik hele verdens pengevæsen til at vakle, og det var kun ved et Guds under, at jeg slap fra det. Det var en fandens fyr, den Jacques Delma, han mindet litt om dig. Ogsaa han hadde den vanlige maskuline Akilleshæl, kvinderne. Undres paa, hvorledes det gik ham og lille Natascha Saimler. Det var en nydelig pike, kan du tro. Hendes haar var som ravnens vinge — som det heter i den poetiske stil. Jeg har en daarlig smak, men jeg vilde foretrække hende for den hovmodige amerikanske millionmiss, som du sukker efter. Courbier for sammen. Han sat i sine egne drømmer og vaaknet først, da den forlorne baron med sin sidste bemerkning sprang like ind i hans verden.

— Vinden løier, sa han avvisende. La os komme avsted, før det blir mørkt.

— Pokker ta denne flyvemaskinen, mumlet Nozier og reiste sig. Den er likesaa uhyggelig som denne kirkegaard her . . . .

Der var en underlig stemning over høifjeldet. Solen var dalt ned i en tung skybanke, som laa over Opdalsfjeldene, og en underlig dæmpet rødviolet tone laa over de lange bølgende vidder. Foran laa Staupet og Jerndalen tung og dyster med Hardangerviddens dunkle ensformighet i bakgrunden, og en svak, men iskold aftenbris fik den bleke belgier til at hakke tænder.

— Jeg liker ikke dette land, sa han mut og gik hen

til flyvemaskinen. Det er slettefolkets fiende. La os se at komme tilhavs igjen, til vor sild og vor flytedok . . .!

Han stanset og saa forbauset op i luften.

— Hvad fa'n er det for en fugl? spurte han og pekte i syd.

Courbier grep kikkerten.

— Det er ingen fugl, sa han efter et minuts nøiagtig undersøkelse. Det er en flyvemaskin, over 2000 fot høiere end os. Jeg kjender skroget. Det er en fugleflyver av Erkos patent.

Nozier blev blek.

— Da er fienden efter os, mumlet han. Skulde bomben ikke ha virket?

XVIII.

«AV MAANENS SØLVERGLØD —»

Det var nat, en stjernelysstraalende høstnat over Nordsjøens lange, stilfærdige dønninger. Vinden hadde helt lagt sig. Stilheten ruget over det vuggende hav, som seg langsomt frem og tilbake under stjernernes perlemorsskin.

Høit oppe i luften saaes et svakt lys. Det fløt sammen med stjernehimlen, men et vaakent sjømandsøie vilde ha opdaget, at det bevæget sig med en hurtighet, som ikke mindet om de sedate stjerners besindige og rolige gang.

Denne stjerne var kompaslyset paa Jonas Fjelds «fugleflyver», som nu med stor hurtighet bevæget sig utover mot det aapne hav. De brede, spidse vinger bevæget sig med jevne, næsten uhørlige slag. Inde i den lille glaskupè sat Jonas Fjeld ved roret, og bak ham,

i en tætsluttende guttedragt, lænte Evy Westinghouse sig hen mot de brede, buede vinduer, som dannet «fuglen»s slanke og smukke legeme. Hun hadde en flyverhjelm paa hodet, som kun viste hendes linjerene træk og straalende øine. Den unge dame brukte uavladelig en stor Zeisskikkert.

— Ser De noget? spurte Fjeld efter en lang taushet. Saa lydløs var maskinens gang, at han ikke behøvet at hæve sin stemme.

— Jeg ser bare en vidunderlig skjøn nat, sa den unge amerikanerinde og la kikkerten fra sig. Stjernerne lyser som smaa soler. Ellers er det bare hav og hav.

— Øiner De ingen skibslanterner?

— Nei, sa hun og grep kikkerten . . . Jo, der nord findes der en liten lysbund.

— I nord? mumlet Fjeld. Det maa være Skudesneshavn. Det passer. Vi har jo netop passert Hvidingsø fyr. Da maa vi være paa ret vei, hvis ikke dette underlige fartøi paa min søns fotografi har skiftet plads. Er De træt, frøken? Eller sulten? De vet, at De finder levnetsmidler i det lille skap tilvenstre. Forsyn Dem!

— End De selv da?

— Jeg er aldrig sulten, naar jeg arbeider. Naar jeg er rigtig i glød, har jeg ikke tid til nogetsomhelst. De vet jo, at jeg idetheletat ikke er nogen galant fyr.

Evy Westinghouse svarte ikke. Hun tænkte et øieblik paa at forsage de materialistiske ting til fordel for det arbeide, som nu krævet al deres agtpaagivenhet. Men hun hadde faat øie paa nogen delikate koteletter i skapet, og dem kunde hun ikke motstaa. Med en næsten skyldbetynget mine grep hun koteletten i dekorationspapiret og hugget løs paa den med en viss barbarisk fryd. Den unge, forvænte dame hadde ikke lært, hvad

mat var for noget værdifuldt, før ulykken i sit greie, uaffekterte sprog hadde fortalt hende det — den gang hun hadde levet av melgrøt og hermetik paa en holme ved Newfoundlandsbankerne.

— Jeg er saa sulten, mumlet hun undskyldende og tørret sig om munden. De vet, at unge gutter altid er sultne. Jeg maa jo holde mig i stilen, saalænge jeg har bukser paa — ikke sandt?

Fjeld svarte ikke. Hans blaa øine saa ut, som om de vilde hugge sig en vei i mørket, hans læber var tæt sammensluttet, og den brede, muskuløse nakke bøiet fremover som et rovdyr, der speider efter et eller andet bytte.

Det var pludselig strøket en anden grundtone ind over sjøen. Der lyste en svak stripe i nord, som snek sig fremover bølgerne paa grønne fløielspoter. Den sprang fremover, og ret som det var sendte den titusen utløpere til alle kanter. Det var selve den kyske Diana, som red frem med sit følge og slynget sine straalelanser ind mot mørkets farlige dyr.

Det blev lysere og lysere. Og ret som det var, fløt maanens runde diskos opover horisonten som et kjæmpemæssig antediluviansk dyrs øie. Det var som et teppe var trukket bort fra havet. Maanesølvet drysset sine skatter over de lange bølger, som jog indover.

Det rykket pludselig i maskinen. Evy saa forfærdet hen paa Fjeld. Der var øiensynlig et eller andet paafærde, som hadde bragt ham til at hæve høideroret. Nu hadde hun nok ikke passet paa! . . . Disse maanestraaler hadde sat hele hendes fantasi i bevægelse. Hun saa skarpt fremover. Fjeld hadde vendt sig halvt mot hende, slap roret med den ene haand og pekte i sydvest med en utaalmodig bevægelse.

Hun reiste sig i sin stol og rettet kikkerten i den angivne retning.

— Hvad ser De? spurte Fjeld næsten strengt.

— Det er ganske forbausende, sa hun. En forfærdelig stor firkantet kasse. Den ser ut som et helt litet bykvartal.

— Kan De se noget lys?

— Nei . . . jo, bi litt. Det er et svakt lysskimmer i den sorte masse.

— Og ingen lanterner?

— Nei . . . . . Men det underligste av alt er havet søndenfor den. Det ser ut, som det er i kok. Det skinner og lyser, som om det var titusen diamanter i sjøen.

— Kanske det er morild?

— Nei, nei! Hele havet i lang avstand er som en kokende gryte av flytende sølv. Jeg forstaar ikke, hvad det kan være.

Fjeld sa ikke noget. Men det var kommet et uttryk i hans før saa strenge og alvorlige ansigt, som hun hadde set før, naar han stod ved et halvt opklaret mysteriums rand.

— Nu ser jeg det selv, sa han leende. Det er Gud hjælpe mig sild, — sild saa langt øiet rækker. Bjelland har ret. Det er en eller anden entreprenant utlænding, som har lurt til sig al den sild, som hermetikfabrikkene hungrer efter. Det forekommer mig . . .

— Hvad forekommer Dem?

— At menneskene nu begynder at bli litt for opfindsomme. Den evighetslinje, som fører til alle tings ophør, maa snart være løpet ut. Hvad sier De til den antagelse, at jordens undergang maa være nær?

XIX.

ENDEN AV ARIADNETRAADEN.

— Ser De noget menneske dernede? spurte Fjeld.

— Nei, svarte Evy Westinghouse og lænte sig ut over aeroplanet. Der kommer kun en svak lysning ut fra en lang spræk i længdeaksen. Ellers ligner hele greien en svømmende likkiste. Jeg har aldrig set noget saa mørkt og uhyggelig.

— Hvorledes ser dækket ut?

Den unge amerikanerinde hadde lænet sig helt ut av det aapne vindu i flyvemaskinen og betragtet med større opmerksomhet den mægtige kolos, som laa nogen hundred fot under deres føtter.

Fjeld hadde stanset vingeslagene og lot nu kun høidepropellen virke. Aeroplanet sank langsomt ret ned mot den sorte flate, som bred og mægtig laa under de to dristige flyvere. Den lange lysspræk saaes nu tydeligere, som et flammende sverd, der delte kolossen i to dele.

— Kan De fremdeles ikke opdage noget vaktmandskap? spurte Fjeld litt utaalmodig.

— Nei, sa amerikanerinden bestemt. Hadde det ikke været for lyset, skulde man ha trodd, at det hele var en holme i havet med bratte sider.

— Vel, mumlet Fjeld, saa faar vi se paa sakene. Dette er nok en sildoljefabrik i en kjæmpemæssig skala. Jeg synes allerede, at jeg kjender sildoljelugten.

Han hadde ret. En stram sødligraatten lugt steg op fra kjæmpefartøiet.

Evy holdt sig for næsen.

— Forfærdelig, sa hun. At noget kan lugte saa rædselsfuldt! Fortsætter det slik, blir jeg sjøsyk.

Imidlertid sænket Ilmari Erkos fugleflyver sig langsomt ned paa fartøiets kjæmpemæssige tak. Høidepropellen dirigerte farten, og de lange, spidse vinger sekunderte med jevne, rolige slag.

— De blir i maskinen, sa Fjeld hviskende. Hold godt utkik, og skulde De bli overrasket av et eller andet, saa bruk Deres revolver. De kan jo skyte. Og hvis nogen kommer maskinen nærmere end en meter, saa tryk paa den hvite metalknap paa Deres venstre side. Saa vil det gaa dem ilde.

Aeroplanet var nu naadd ned paa taket. Let som en fugl sank det ned paa hjulfjærene. Det vippet litt frem og tilbake som en maake, der søker fotfæste, saa blev det staaende stille.

— Vi er heldige, mumlet Fjeld. Det er saa litet vind, at vi ikke behøver at forankre. Og godt er det, for her ser det ikke ut til at være noget at anbringe en taugende i.

Han steg langsomt ut av den lille kupe.

Evy Westinghouse sat lænet fremover. Hendes øine lyste i maaneskinnet, og en blek straale faldt paa en liten sølvrevolver, som blinket i hendes høire haand.

Fjeld stanset paa trinet.

— Jeg maa undersøke dette her, sa han. Naar De skyter, kommer jeg tilbake. Men hvis det skulde hænde, at jeg paa en eller anden maate blev avskaaret, saa flyv Deres vei. De kan jo haandgrepene. Denne flyvemaskine styrer jo næsten sig selv, naar De bruker høidepropellen til balansering. De sætter kursen ret i vest, indtil De naar Stavanger. Der gaar De ned og opsøker en mand som heter konsul Bjelland eller en av hans sønner. De fortæller ham alt, hvad De vet. Si, at der ligger

et uhyre sildestæng ved siden av dette fartøi, og at der drives et silderov i stor skala . . . Forstaar De?

— Ja, sa hun. Men uten Dem agter jeg ikke at ta herfra. Det kunde ikke falde mig ind. Enten begge eller ingen.

Fjeld saa bistert paa den freidige unge dame.

— De staar under min kommando, sa han. De har frivillig gaat ind paa at adlyde mine ordrer. Jeg skal nok greie mig. Men her gjælder det mere end mit og Deres liv. Hovedsaken er, at dette mysterium blir løst. De har hentet en kanonbaat før, miss Westinghouse. Det kan ogsaa denne gang bli Deres opgave. Jeg stoler paa Deres konduite og fremfor alt paa Deres lydighet.

Hun nikket mekanisk med hodet og knuget revolveren fastere mellem sine hænder.

Fjeld saa litt ringeagtende paa det lille glinsende vaaben.

— Det er et smukt leketøi, sa han, men . . .

— Det har dog en gang blit en mands død, avbrøt hun.

Han trak paa skuldrene.

— Like tilhøire for Dem finder De en knagrække med et par revolvere. De er nye «Colter». Mulig at de ikke falder rigtig godt i Deres smaa hænder, men de er bløde og behagelige i avtrækket. Fordelen ved dem er, at de kan gaa tvers gjennem etpar mand og et stykke ind i den tredje.

Fjeld ventet ikke paa svar, men steg forsigtig ned paa det kjæmpemæssige tak av denne underlige Noahs ark. Hele fartøiet var øiensynlig bygget av tynde staalplater. Han gik like hen til lysstripen, som strakte sig i hele kolossens længde.

Pludselig stanset han. En fjern lyd naadde hans øre.

Han bøiet sig ned og la øret til staalplaterne. Nu hørte han det tydeligere. Det var en jevn, knitrende susen ledsaget av en eiendommelig skvulpende lyd som fra et eller andet pumpeverk. Fjeld forstod øieblikkelig, hvad det var for noget. Det merkelige fartøi var øiensynlig forsynt med en kraftig dynamo, som benyttedes til at drive kolossen frem. De to slanke, torpedolignende utløpere paa begge sider mindet om de svære færger paa Missisippi, som tiltrods for sit klodsede og firkantede utseende dog gjør stor fart.

Fjeld krøp langsomt videre hen til lyssprækken, som ikke var saa helt tynd, som det saa ut til fra luften. Den var ca en halv alen i bredde.

Forsigtig bøiet han sig fremover. Lyshavet blændet ham i begyndelsen, men efterhaanden vænnet han sig til lyset.

Forbauset trak han sig tilbake. For det syn, som møtte ham, gav ham enden av den Ariadnetraad, som førte til mysteriets løsning.

XX.

PAA UNDERSØKELSE.

Fjeld saa ned i et stort bassin med brede galerier til alle kanter. I den ene ende var der opstillet en svær 20—30 meter høi kjele, omgit av en tæt rørledning. En bred rende førte fra bassinet op i kjelens øverste kant, som endte i et lukket tragtformig laak. To elektriske reflektorer i det vældige rums hjørner kastet et skarpt, hvitlig lys over det hele.

Vandet i bassinet var i en ustanselig bevægelse. Det saa ut som en strøm av glitrende sølv. Ved et eller andet

kunstig tryk strømmet vandet fra den ene ende til den anden. Det var som en fossende elv, der var i bevægelse. Hele massen sugedes ind av den før omtalte rende, som førte like ned i kjelen.

Til at begynde med, saa hele bassinet ut til at indeholde en homogent glitrende masse, men efter hvert som Fjeld vænnet sig til det sterke lys, opdaget han, at vandet var mættet med sild — levende sild, som veltet sig om hverandre i det vildeste kaos mot sin skjæbne.

Alt syntes at foregaa automatisk efter et genialt system. Silden pumpedes ind fra det uhyre sildestæng utenfor, den trykkedes videre gjennem bassinet op en rende til kjelens tragt, hvor den rystedes fri for saltvand for tilslut at ende i den elektriske kokeovn, som ved en automatisk proces sendte den færdige olje i lange rør ned til tankene i kjæmpefartøiets indre.

— Dette er nok et kokeri i stor stil, mumlet Fjeld. Alt ser ut til at gaa av sig selv.

Ikke en lyd hørtes uten dynamoenes stille fræsen og pumpernes jevne slag. Hele fartøiet var som utdød. Ikke et menneske saaes paa de svære galerier.

Situationen mindet om et eller andet forhistorisk uhyre, som laa med lukkede øine og fortærte det opsamlede bytte. Og hvilket bytte!

Fjeld kastet et blik ut mot sjøen. Den store not strakte sig utover i mange hundred meters avstand. Skjønt fartøiet maatte kunne sluke og fordøie mange hundred tønder sild i minuttet, saa det ut til, at det endnu hadde adskillige hundredtusen tønder at ta av.

Men hvorledes kunde disse utlændinger ha samlet disse umaadelige sildemængder i sin not saa langt tilhavs?

Her var nok et mysterium at løse.

Sikkert var det, at kolossen drev ulovlig fangst langs

Norges kyst. For her var man langt indenfor territorialgrænsen.

Fjeld reiste sig ubeslutsomt. Det var ikke godt at vite, hvorledes han nu skulde gripe saken an. Hele fartøiet syntes — bortset fra den smale lysspræk — at være hermetisk tillukket.

Forsigtig listet han sig hen til den ende av skibet, som vendte mot land. Maaneskinnet var nu paa det klareste og kastet en lang skygge fremover. Det var en advarsel, som Fjeld øieblikkelig tok sig ad notam. Han la sig flat ned paa dækket og krøp forsigtig hen til randen av det, der saa ut som kolossens forstavn.

Fjeld saa nu tydelig de lange, torpedolignende staalrør, som endte i to spidser og formentlig tjente til at bane vei for det mægtige, kasselignende skrog. Der var noget uhyggelig ved disse to kraftige fangarmer, som lignet en hummers klør.

Ellers saaes der intet mistænkelig. Det lot til, at besætningen maatte ha god samvittighet, siden der ikke var utstillet nogen vaktpost. Ikke et lysglimt saaes paa den svære sorte staalvæg, som dannet kolossens bryst.

Men Fjeld var ikke av dem, som lar sig dysse isøvn av den ytre fredsommelighet. Der laa noget ondt og gjæret et eller andet sted. Han følte, at han stod paa en fiendtlig skanse, at faren lurte fra hver krok i dette uhyre forbryderrede. Nu sov dyret, men han følte med hver nerve i sin krop, at naar det vaaknet, vilde det bli med død og ødelæggelse i sit følge.

Han saa sig tilbake. Over dækkets mørke kontur saa han flyvemaskinen staa der paa sine tynde, runde ben som en flue paa en væg.

Han spekulerte paa, om han skulde vende tilbake til aeroplanet og flyve ind til Stavanger og hente militær

assistanse. Nogen torpedobaater vilde formodentlig være tilstrækkelig til at bringe klarhet i dette eiendommelige og kjæmpemæssige silderøveri.

Men det var Fjelds natur imot at blande altfor megen offentlighet ind i denne affære. Han hadde set altfor mange eksempler paa den klodsethet og den taapelighet, hvormed de saakaldte autoriteter ødelægger og forplumrer en komplicert affære. Og han besluttet sig til at vente og se tiden an.

Det saa ut, som om denne beslutning bragte ham held. Ti da han reiste sig paa armene, følte han en ophøining i kanten av dækket, som han ikke før hadde lagt merke til. Han famlet sig frem med armene nedover staalvæggen og smilte fornøiet: Det var en jernstige, som førte ned til den brede, kailignende platform helt nede ved vandflaten.

Fjeld betænkte sig ikke længe. Han grep fat i det øverste trin og lot benene gli utover randen, til de fandt et trin. Saa begyndte han langsomt nedstigningen.

Da han var kommet midtveis, stanste han pludselig. Der blev ikke mer end en alen fra ham i samme høide slaat op en luke. Et sterkt lys strømmet ut fra aapningen, og en dyp, grov stemme lød ut til ham.

— Hvad fa'n er det, Jerome? sa stemmen paa fransk. Der er en eller anden, som kryper oppe paa taket. Send en mand op og se efter.

— De tar vist feil, kaptein, hørtes en anden stemme. Hvem skulde være kommet op paa taket, uten at passere ringeledningen utenfor os?

— Det var pokker! skrek den raa stemme arrig. Men der puslet en eller anden like over min kahyt for et øieblik siden.

— Da maa det være baronen, som er kommet tilbake med flyvemaskinen.

— Vrøvlehode, knurret han, som titulertes kapteinen. Hvad interesse har han av at kravle omkring paa staalplaterne som en kakelak? Send et par mand op leideren. Og er der nogen, saa send dem til helvede!

Luken blev slaat igjen. Der hørtes buldrende trin indenfor.

Fjeld skyndte sig ned stigen. Men i samme øieblik han var naadd ned til platformen, kom to mænd ut fra en dør og kastet sig med nogen utsøkte franske eder over ham.

XXI.

I KLEMMEN.

Fjeld hadde sin revolver i haanden, men han brukte den ikke. De to smaa bredskuldrede belgiere rystet han fort av sig. Saa tok han flugten langs platformen, ikke fordi han flygtet for de to sjømænds kniver, men fordi han vilde benytte anledningen til at faa saa meget oversigt som mulig over det merkelige fartøi.

Han sprang over det 3—4 alen lange mellemrum, som likesom delte fartøiet i to deler. Belgierne fulgte efter bandende og svergende. Men de var ikke saa rappe paa foten som den norske læge. En av dem gled, da han i det usikre maanelys vilde gjøre det samme som Fjeld og rullet i sjøen. Den anden blev betænkelig staaende paa randen av det lille svelg og svang rasende sin kniv mot den flygtende.

Fjeld gik ut fra, at der ogsaa fandtes en stige paa den anden side. Og deri tok han heller ikke feil.

Men nu var kolossen vaaknet. Luken blev slaat op igjen og nogen vildfarende revolverkuler suste like bak ham. Overalt hørtes det skrik, skraal og eder.

Pludselig merket Fjeld, hvorledes kjæmpeskibet bevæget sig. Begge halvdeler krøp fra hverandre. Det var, som om de svære klør aapnet sig for at klemme en eller anden fiende ihjel.

Fjeld stod et øieblik ubeslutsom foran leideren. Han var foreløbig i sikkerhet. Mændene i luken ovenfor ham vaaget ikke at strække sig utenfor efter at en av Fjelds revolverkuler hadde slaat vaabnet ut av en haand, som hadde strakt sig ut for at ramme den dristige fiende.

Evy Westinghouse frygtet han ikke for. Han følte sig overbevist om, at mændene paa baaten endnu ikke hadde nogen anelse om aeroplanet.

Det var endvidere tydelig, at kolossens mandskap ikke visste, hvorledes det skulde gripe saken an. Forvirringen var stor ombord. Der var mere larm og snak end handling. Den centrale hjerne manglet øiensynlig, og kapteinens hæse brøl druknet i motsigelser og udisciplinerte protester.

Den ene modige mand, som hadde vist saa megen koldblodighet og vaabenfærdighet, hadde fremkaldt en let panik, som økedes ved det bleke, mystiske maaneskin, som forvirret de overtroiske sjømandshjerner.

Under disse omstændigheter betænkte Fjeld sig ikke et øieblik paa at undersøke forholdene en smule, før han forlot valplassen. Han snek sig tilbake til randen av den torpedoformede utløper. Til sin forbauselse saa han, at avstanden mellem de to halvparter blev større og større. Klørne aapnet sig og mellem dem kom der en lysende rødlig masse tilsyne, som i det usikre maaneskin lignet en flodhests svelg.

Der var noget uhyggelig dyrisk ved denne manøvre, som fik Fjeld til at knuge revolveren fastere i sin haand, og det økedes ved den rad av pigger, som efterhaanden kom tilsyne paa begge sider, som tandgaren paa en alligator.

Da ingen foreløbig syntes at ville lægge ham nogen hindringer i veien, bøiet han sig forover for at undersøke dette mystiske svelg. Han blev opmerksom paa nogen trevler, som hadde filtret sig omkring en av de nærmeste pigger. Ved at strække sig langt fremover fik han tak i dem. De var seige og litt klæbrige. Uten nærmere at undersøke sit fund stak han det i lommen og begyndte langsomt at tiltræde tilbaketoget.

En lang skygge strøk i det samme henover platformen, et sterkt lysskin saaes og et halvt snes mænd styrtet skrikende og hidsende hverandre med kraftige eder ut av en skjult dør.

Fjeld bet sig i læben. Tilbaketoget var dermed avskaaret ham. Han hadde øiensynlig gjort en feil. Det burde været ham indlysende, at der ogsaa paa denne side av fartøiet maatte findes en dør like ved jernleideren.

Men der var ikke tid til mange funderinger. Belgierne puffet hverandre fremover, og skjønt det ikke saa ut til, at mod hørte til deres mere fremtrædende egenskaper, var det klart, at den ene mand ikke hadde store chancer til at bryte den faste fylking, som under brøl og trusler nærmet sig ham. Det forundret Fjeld at de ikke skjøt. Men snart forstod han grunden. Matroserne hadde øiensynlig ikke armslag nok til en saadan manøvre, hvorved de vilde risikere at fyre paa hverandre. Desuten var det utvilsomt meningen at trykke den forvovne gjest ut i svelget, hvor de blekrøde takker saa ut til at længte efter et offer.

Fjeld hævet sin revolver, men pludselig opdaget han, at matroserne hadde gardert sig med et bredt skjold av jern, som de bar fremfor sig med en rørende omhu, for at ikke noget av deres dyrebare person skulde utsættes for den fremmede mands vaaben. Paa denne maate vilde det være dem en forholdsvis let og ufarlig sak at puffe den uvelkomne gjest ut i sjøen.

Fjeld følte, at han var kommet i en klemme. Han kastet et blik bak sig, og det forekom ham, som de brede klør bevæget sig med en fræsende lyd som krokodillerne i Amazonens sumper, naar de ser byttet nærme sig. Men han var ikke længe om at betænke sig. Den fare, som nu truet ham, var ikke værre end de, han i sit farlige og begivenhetsrike liv hadde undgaat.

Han hævet revolveren og fyrte tre hurtige skud efter hinanden like mot jernplaten. Han saa, hvorledes matrosene huket sig ned bak sit improviserte skjold og stanset sin fremmarsch. Det var akkurat det, han hadde beregnet.

I næste øieblik hadde han kastet sine 100 kilo mot jernvæggen foran sig. De seks matroser hadde ikke beregnet en saa uhørt dristighet. De hadde ikke faat tid til at stritte imot, men slap i forfærdelsen sit skjold og ramlet over hverandre henover platformen. To av dem styrtet ut i sjøen og resten kom ikke til samling, før den høie nordmand hadde sprunget over dem hen til jernleideren.

Der stanset Fjeld et øieblik. Han hørte noget, som fik ham til at kravle opover med en forfærdet hurtighet.

Det var et skud, et enkelt, haardt og skarpt skud fra en av hans store Coltrevolvere i aeroplanet.

XXII.
ALENE.

Evy Westinghouse sat taalmodig og ventet i Ilmari Erkos flyvemaskine. Maanelyset skinnet paa hendes bleke ansigt med de fast tillukkede læber. Hun sat paa sin post med et stort ansvar hvilende paa sine skuldre.

Det sorte dæk saa underlig hemmelighetsfuldt ut i den eiendommelige belysning. Det lignet en avgrund, som hvert øieblik kunde opsluke hende. Hun lænte sig fremover og anspændte sine sanser. Ingen lyd, ingen bevægelse kunde undgaa hende. Av og til syntes hun at høre listende og lurende skridt bak sig. Det var som et eller andet rovdyr gled fremover den mørke flate paa bløte poter. Men intet var at se. Selve spændingen i ens nerver er nok til at mane nattens hemmelighetsfulde lyd frem. Og dog er det kun ens egne hjerteslag, som dirrer mot ens trommehinder.

Det er i slike øieblikke, at man føler at man lever.

Den amerikanske millionarving, som sat der under maanens blekgrønne kyklopøie og ventet paa farerne, som hun visste lurte paa hende, følte pludselig, hvorledes hendes hænder dirret. Var det forventning eller frygt? . . . Men det var likesom hun nød den vaaknende angstfølelse, som hun maatte kjæmpe imot med hele sin yankeenaturs stædige livskraft. Nu følte hun, at det oprindelig i hende var en længsel efter handling, efter kamp. Den stolte virksomhetstrang, som hadde fortæret hendes far og hendes bror i Wall Streets hidsige aktion, brændte i hende. Hendes spleen var jaget bort, hendes trætte underkastelse under det sociale einerlei, som dræper amerikanerindernes humør og gjør dem til piedestalsdukker, var forsvundet. Hun brød sig ikke mere om

de bukkende mænds hyldest. Nu hadde hun først lært at forstaa, hvor den amerikanske aand i grunden ringeagter kvinden, idet den kun henviser hende til at staa i en ensom gudindepositur, fjernt fra selve livets kampplads. Yankeen bukker sine kvinder ihjel. Han tar hende ikke med i sit arbeide. Det er det aapne harems aand, som faar de skjønne vidtomstreifende amerikanerinder til at drukne i hovmodig intetsigenhet.

Hun blev pludselig avbrutt i sine tanker. En fjern susen lød pludselig over hendes hode. Det var som en kjæmpemæssig havørns jevne vingeslag. Et øieblik efter hørte hun skud og larm under sig. Det vældige uhyre var øiensynlig vaaknet og begyndte at knurre under berøringen.

Hvor blev dr. Fjeld av? Og hvad skulde hun foreta sig? Hendes høire haand sluttet sig fastere om styrerattet og den venstre laa paa kontakten, som skulde sætte høidepropellen i bevægelse.

Hun hørte tydelig larmen fra forskibet. Det var hæse og raa stemmer, som skrek i munden paa hverandre. En og anden kraftig fransk ed skilte sig ut fra larmen og klang op til hende. Der lød atter et skud . . .

Men hun fik ikke tid til længer at tænke paa, hvad der hændte forut. For den sterke susen, som hun først hadde hørt, blev tydeligere og tydeligere. Og en lang skygge tegnet sig paa den maanelyse flate. I næste øieblik gled der en flyvemaskine ned over staaltaket, ikke mere end 6—7 meter fra hende. Den rullet fremover, den lange hale gik et øieblik tilveirs som en hest, der sparker bakut, saa blev den staaende stille med et ryk.

Da slap Evy Westinghouse rattet og grep den store revolver, som laa tung og klodset i hendes fine og slanke haand.

Hun saa sig ængstelig omkring. Men mørket hadde opslugt hendes ledsager. Der var intet andet at gjøre end at vente paa, hvad der vilde ske.

To mænd sprang ut av flyvemaskinen. Hun hørte et forbauset utrop, som fortalte hende, at mændene paa det andet aeroplan nu først hadde faat øie paa hende. Samtidig opdaget hun, at den tynde lysstripe, som delte det mægtige fartøi i to, begyndte at utvide sig, — først ganske langsomt, saa hurtigere og hurtigere. Det var, som om teppet gik op for et straalende underjordisk skuespil.

Mændene paa den anden side av lysstripen syntes at bli likesaa forbauset over denne manøvre, de stod i begrep med at springe over til hende, men stanset pludselig. Den ene holdt paa et hængende haar paa at falde ned i den mægtige lysgrav, som aapnet sig for deres føtter. Med en undertrykt ed blev de begge staaende paa kanten.

— Hvem er det? ropte en kraftig, ungdommelig stemme paa fransk.

Evy Westinghouse svarte ikke. Hun bøiet sig saa langt fremover som mulig, for at de to mænd ikke skulde faa vite, at de kun hadde at gjøre med en kvinde. Saa løftet hun den svære Coltrevolver og fyrte av et skud ut i luften.

Det var det skud, Jonas Fjeld hørte, da han efter at ha befridd sig for sine motstandere klatret opover jernstigen. Han følte sig tryg for den unge dame i flyvemaskinen. Hun var gardert paa alle mulige maater og vilde neppe la sig overraske. Han visste godt, at hun kjendte flyvemaskinens enkle og letfattelige apparater godt nok til at kunne manøvrere paa egen haand, hvis det skulde vise sig nødvendig.

Forbauset blev han staaende paa taket. Den anden flyvemaskines konturer saaes tydelig i maanelyset og ved den brede lysrand opdaget han to mænd, som stod ubeslutsomme ved den brede avgrund med revolverne i haanden.

Den mindste av dem hadde bøiet sig fremover og ropte noget ned i rummet. Fjeld hørte ikke hvad manden skrek. Men resultatet var utvilsomt. Det var som om det forhen saa døde skib var blit til en levende lavine. Der blev øiensynlig sat op stiger fra den store hal, ti i næste øieblik stak en mængde skjeggede hoder op av lyshavet og et snes vilde skikkelser styrtet op paa dækket paa begge sider av lysranden.

— Grip maskinen, skrek en skarp stemme, og velt den ut i havet.

To mand gik frygtløst mot den eiendommelige gulgrønne fugl, som paa sine runde ben stod og vippet paa dækket. De grep uten at betænke sig fat i dens lyse staalbuk.

Fjeld krøp forsigtig nærmere, idet han forsøkte at faa den anden maskine mellem sig og angriperen. Det var tydelig, at man helt hadde glemt ham. Alles øine var rettet mot det underlige aeroplan.

Da blev mændenes skraal pludselig skaaret over. Et hvitt lyn stod ut av maskinens side. Der var intet knald og ingen røk. Men de to matroser styrtet om, som om lynet hadde ramt dem.

XXIII.

GAUCHOEN.

Det blev med ett dødsstille paa det mægtige skib. De to matroser laa som livløse paa dækket; den ene var

slynget helt hen til randen, og maanelyset faldt paa det bleke ansigt med det bustete skjeg og den halvaapne mund.

Mændene paa den anden side av lysspækken, som nu var flere meter bred, syntes ikke at ha nogen særlig trang til at ile sine kamerater til hjælp. De saa forfærdet og ubeslutsomme ut.

Men det varte kun et øieblik. Der lød et revolverskud. Og dette ene skud var som signalet til en hel artilleriild. Bandittene hadde samtlige trukket sine revolvere og fyret i blindt raseri mot flyvemaskinen, som stod der i halvlyset med et svakt grønlig knitter i sin slanke krop. Man kunde høre spidskulernes dumpe slag mot metallet, men det syntes ikke, som om skytningen hadde nogetsomhelst resultat. En av glasruterne paa siden splintredes — det var det hele.

Og dog kunde dette skud ha været skjæbnesvangert for den unge dame fra Fifth Avenue. Ti en av glassplinterne rammet hende i skulderen, rev tøiet istykker og trængte ind under huden. Smerten var saa stor, at Evy Westinghouse, som sat med hodet dypt bøiet under bandittenes skytelinje, maatte opby al sin energi for ikke at besvime. Hun forstod, at der nu maatte handles, og at meget avhang av, om hun nu kunde komme avsted og bringe hjælp. I det længste hadde hun ventet paa, at Fjeld skulde komme tilbake, men nu forstod hun at han var avskaaret fra at bringe hende hjælp. Hans ordre klang endnu i hendes øre. Der var ikke andet at gjøre end at handle derefter. Blodet piblet frem fra den saarede skulder, — hun kjendte, hvorledes den varme væske silret ned over hendes venstre arm.

Langsomt løftet hun hodet op over det beskyttende panser. Skytningen var nu ophørt, og det lot ikke til, at

den vilde fortsætte. En sterk vilje hadde samlet de rasende mænd under sig. Hun saa, hvorledes de stod og hvisket sammen i ly av flyvemaskinen. Der kom flere og flere op fra skibets indre. De krøp som apekatter med lange maaneskygger i sit følge.

Det var pludselig blit saa stille. Og denne stilhet var meget mere frygtindgydende end revolvernes larm.

Der kom en mand krypende op av rummet. Evy saa hans ansigt i de sekunder, det stak op av lyskredsen. Det adskilte sig meget fra de andres. Manden var skjegløs og mørk. Han hadde lange ringer i ørene, og huden vansirtes av dype kopar. Øinene var smaa, men glimtet som stenkul i det haarde, grusomme ansigt. Han bar et langt, oprullet taug over den venstre arm.

Evy Westinghouse hadde set denne type før. Den findes overalt i Buenos Aires og Montevideos utkanter. Det er gauchoer fra det sydamerikanske pampas, som har søkt ind til storbyen for at utvide sin virksomhet fra kvæg til mennesker.

Den unge dame blev meget blek. Hun forstod, at repet om mandens arm var en lasso og at intet vaaben kunde være effektivere til at stanse hendes flugt. I samme øieblik hadde hun med den venstre haand dreiet paa høidepropellens kontakt. Men det var forsent.

Gauchoen hadde uten at spilde et øieblik slynget sit farlige vaaben efter aeroplanets torpedolignende stevn. Et triumferende rop fra banditterne paa den anden side fortalte, at han hadde rammet sit maal. Slyngen laa tæt og sikkert om flyvemaskinens snute, og det vilde være en let sak at velte den eller ialfald forhindre dens avreise.

Evy saa til sin forfærdelse, at hendes flugt var avskaaret. Hun hadde intet middel til at skjære den solide

hamp over, som nu bandt hende til det forbandede dæk. Høidepropellen var under disse omstændigheter aldeles unyttig, og hun slog hurtig av kontakten for ikke at velte rundt. Hun ventet hvert øieblik, at gauchoen vilde trække i lassoen, men det lot ikke til, at sydamerikaneren hadde nogen tilbøielighet til at forhaste sig.

Den lille mand fra bakgrunden, som lot til at ha tat kommandoen, traadte nu frem. Maanen skinte paa det visne ansigt med de smale øienrande og den store monokle, som yderligere syntes at avfarve de visne og karakterløse træk.

— Det er maaske bedst, at De overgir Dem, sa han med en stemme, som dirret av en let uro. Vi kjender Dem, doktor. Der findes kun en flyvemaskin i verden av den type. Den lyver sig ikke fra sin far. Ilmari Erko vilde ikke ha likt sig nu, hvis han hadde levet. At bli indfanget som en almindelig okse paa pampas — det er en lumpen maner for en fugleflyver, ikke sandt?

Manden bøiet sig videre fremover som en, der lytter efter svar. Men da han intet hørte, kilte han videre paa.

— De maa ikke tænke paa nogen motstand, min kjære doktor, fortsatte han i en mild og forsonlig tone. I samme øieblik De paa nogen maate viser tænder, vil De bli skutt. Der vogter et halvt snes revolvere paa Deres mindste bevægelse.

Atter pauserte den lille mand nogen sekunder. Der kom noget tvilende i hans ansigt, og han saa sig om med en bevægelse, som er et kjendetegn for dem, hvis hele liv har været en kamp mot en medfødt feighet.

— Naa, sa han pludselig haardt. Blir det til noget? . . . For jeg hadde ikke tænkt at drukne Dem som en rotte. Der findes et par hyggelige rum i denne likkiste, hvor vi i al fred kan tale litt om vore affærer. Der lig-

ger blandt andet et fat whisky, som kan befrugte vor samtale.

Han stanset igjen. Der kom intet svar. Den anden mand fra flyvemaskinen traadte utaalmodig frem til den lille, blasse fyr.

— Nu faar det være nok med al denne parlamentering, sa han heftig. La doktoren rende til helvede, før han faar vridd sig ut av denne knipe. Nu har vi anledningen til at befri os for ham. Han undgik helvedesmaskinen. Send ham til sildene . . . Naa Sanchez, fortsatte han til argentineren, velt ham tilsjøs!

Med et grusomt smil samlet gauchoen lassoen om armen og forberedte sig paa at stramme linen.

Da lød der midt i den forventningsfulde stilhet et skarpt skud. Kom det fra flyvemaskinen? Ingen saa det, men sydamerikaneren segnet overende, slap tauglinen og gik paa hodet ned i det oplyste rum.

XXIV.

BARON DE NOZIER.

Baron de Nozier hørte til den store gruppe av mænd som vokser med heldet og knækkes av motgangen. Hans kyniske aand hadde aldrig naadd saa høit som til den mandige resignation, som er større end mod.

Der var en svakhet i hans aandelige urverk. Faa mænd har med saa stor dristighet utforsket naturens hemmeligste drivkræfter. Han mindet i mangt og meget om det universelle geni James Morton, som i grusomt overmod hadde øvet en av forbryderhistoriens største ugjerninger, men han manglet den bevisste filosofiske ro, som hadde præget Josias Saimlers ven.

Den forlorne baron som hadde viet sit liv til havforskningen og gjennemgaat alle grader ved de store internationale togter under fyrsten av Monacos ledelse, var ved et rent tilfælde kommet ind paa en tanke, som førte ham bort fra den upraktiske videnskap til den praktiske forbrydelse. Han hadde gjort en mængde smaa opfindelser paa det oceanografiske omraade, som hadde skaffet ham et navn ved siden av de norske professorer Nansen og Helland Hansen. Men den lille baron hadde ikke stanset hermed.

Det var ham som hadde opfundet den eiendommelige dykkerklokke, som dr. Hjort demonstrerte ved det store havforskningsmøte i Bergen 1922, og det var den lille belgier, som det samme aar hadde utgit en liten brochure om visse fænomener ved fiskenes øine, som hadde vakt en ganske enestaaende opmerksomhet. Man hadde ventet sig meget mere av baron de Nozier, men pludselig hadde han avbrutt sin videnskabelige produktion og trukket sig tilbake for — som han sa — paa egen haand at drive sine undersøkelser. Det var ikke ubekjendt, at han for egen regning ved verftene i Spezia hadde latt bygge et kjæmpefartøi, om hvis konstruktion og øiemed han bevarte den dypeste taushet. Siden den tid sank den talentfulde belgiske baron ned i den dunkle hemmelighetsfuldhet, som ogsaa tidligere hadde omgit hans navn.

Hvem var han, denne visne lille mand med det ubetydelige levemandsansigt og den halvfjollete, uforskammede optræden? Og hvorledes hadde denne merkelige outsider, hvis fortid man ikke kjendte og hvis natur var et mystisk problem, kunnet brede lys i spørsmaal, som før hadde ligget i mørke. Alt hvad han rørte ved, var præget av en genialitet som maatte vække beundring.

Han maatte være umaadelig rik, men hvor kom hans rigdom fra? Hans opfindelser var rigtignok storartede, men de hørte ikke til den slags som bringer millioner.

Baron de Nozier vandret imidlertid uforstyrret sine muldvarpeveier. Ingen hadde stanset ham. Lykken smilte til ham, som den saa ofte smiler til den som gaar samfundets bakveier. Han skred frem som en Napoleon, der mobiliserer alle havets rigdomme under sin fane.

Og aldrig hadde en haad hævet sig mot ham, — — — før nu i dette øieblik da en fremmed flyvemaskine hadde sat sine slanke hjul paa hans fartøis staaltak.

Det var denne forbandede dr. Fjeld som jaget ham. Han visste det. Det var Saimlers, Huysmanns og Delmas overvinder, — det var den høie, blonde germaner, som nu forsøkte at knuse ham. I nogen minutter hadde han hat den paagaaende nordmand i sin haand, da Sanchez' sikre lasso krøp omkring fugleflyverens hode. Men nu var situationen en anden. Med knust hode var argentineren rullet ned mellem sildene. Han hadde sluppet lassoen og nu svang allerede Erkos stolte fugl sig op i luften.

Der bet ikke kuler paa det grøngule dyr. Lassoen svaiet endnu fra den, men det lykkedes ikke nogen av Noziers mænd at faa tak i enden. I løpet av nogen sekunder var den slanke maskine paa vei mot kysten.

Baron de Nozier vred sine hænder av raseri og en let fraade stod om hans mund.

— Vi er fortapt, mumlet han atter og atter, mens han stirret efter flygtningen, som endnu saaes som en liten blekskinnende stjerne paa den østlige himmel.

Courbier traadte hen til ham. Den unge franskmand saa ringeagtende paa sin læremester.

— Du bør vogte dig, sa han lavt og i en tone der næ-

sten var truende. Det er ikke sundt for disciplinen her ombord at vise sin feighet. Imorgen letter vi anker og flytter utenfor territorialgrænsen. Saa gir vi fanden i de norske krydsere. Hvad vet denne dr. Fjeld i det hele tat? Han har set vor sildenot, men jeg tviler paa at han forstaar sammenhængen med det hele. Vi driver jo havfiske, ikke sandt? Og dit navn borger jo for at vi driver det paa en fuldt ut videnskabelig maate. Ingen i Stavanger aner hvorfor ansjosen iaar svigter, likesaalitt som fiskerne i Lofoten forstod hvorfor torsken søkte andre pladser end de almindelige. Vi har bragt de norske fiskerier paa sulteforingens rand, men det vet foreløbig kun de mænd, som ligger i denne svømmende likkiste og skummer havets fløte. Vore folk er kjeltringer nok til at vi kan stole paa dem. Men da faar vi ikke vise nogen svakhet. Der ligger adskillige millioner nu i vore tanker. Vi har plyndret Skotlands og Norges kyster, ja selv flyndren paa Doggerbank har vi fordøiet. Hvad kan vi forlange mere? La os sætte næsen hjemover!

Nozier var under denne lange formaningstale blit roligere.

— Du glemmer kaptein Grønneland og hans mænd, sa han hviskende. Det er en konto, som kan faa hodet til at slingre paa ens hals. Og de gule roser vil formentlig ogsaa skaffe os bryderi. Den fandens doktor vil se os hængt en dag.

Courbiers bleke ansigt saa endnu blekere ut i maaneskinnet.

— Overlat ham til mig, sa han rolig og saa drømmende indover.

Der blev et øiebliks pause.

— Hvad tænker du paa? spurte baronen.

Courbier saa distræt paa ham.

— Jeg tænker paa Evy Westinghouse, sa han halvt mekanisk. Og paa den dag jeg skal flyve med hende ind i det store eventyr.

Han vendte sig pludselig.

— Hvad var det?

Nozier trak paa skuldrene.

— Jeg hørte ingenting, sa han.

Courbier saa bistert frem for sig.

— Jeg syntes, at det var en som lo, mumlet han.

XXV.

CHANCEN.

Det er saa sin sak for en mand paa seks fot og en tilsvarende bredde at leke gjemsel paa et skib, hvor der ikke findes andet end fiender.

Fjeld hadde først tænkt at bemægtige sig Noziers flyvemaskine. Hvis bandittene hadde merket, hvor skuddet, som fældte sydamerikaneren, kom fra, vilde han ogsaa ha forsøkt at undslippe med det store biplan. Men suggestionen er ofte sterkere end hørselen, og der var ikke en av Noziers mænd, som et øieblik tvilte paa at Sanchez var rammet av et skud fra den fiendtlige fugleflyver.

Til alt held kom naturen selv den dristige nordmand til hjælp. En tyk, ulden sky dækket maanen og hyllet Noziers skib ind i et halvmørke, som gjorde det lettere at skjule sig.

Uten at forhaste sig krøp Fjeld langs den yttre rand av fartøiet hen til den stige, som førte ned til det lave plataa paa forskibet. Der fandtes ikke et menneske der,

og den ellers saa godt skjulte dør til skibets indre stod aapen.

Det tok ikke mange sekunder at komme ned stigen. Men Fjeld blev ubeslutsom staaende paa den smale jerndørs terskel. Et sterkt lys slog ham imøte fra den lange gang, som syntes at strække sig gjennem hele skibet. Saavidt han kunde se fandtes der ikke noget skjulested i denne nakne tunnel. Omtrent midtveis opdaget han et tyndt gelænder som antagelig førte til en eller anden nedgang.

Der skulde en enestaaende dristighet til at begi sig ind i dette lyshav, som med en gang vilde røbe ham for den første og bedste av mandskapet. Han kastet hurtig flyvedragten av sig, men den lette sportsdragt han bar under, vilde utvilsomt vække opmerksomhet paa lang avstand.

Der findes noget her i verden som heter chancen. De kloke borgere vil ikke ha noget med den at gjøre: Man skal aldrig betro sig til tilfældet. Det er det kun spillerne som gjør!

Og dog er chancen det nødvendige oljedryp i livets urverk. Den mand eller kvinde, som ikke har evne til at føle spændingens vidunderlige kildren, vil rustne i sin sjæl. Det er de største mænd som er spillere — hvad enten der spilles om penger, menneskeskjæbner eller menneskeliv.

Jonas Fjeld hørte til dem, for hvem chancen var en hidsende livsbetingelse. Han formaadde ikke at bøie sig under det daglige vanegjængeris forbandede lovmæssighet. Der kom øieblikke i hans liv, hvor han maatte spille rouge et noir om det, som en god borger av en eller anden grund sætter saa høit — nemlig livet.

Det var ikke megen utsigt til at han skulde komme

uskadt fra denne indtrængen i selve fiendens leir. Han visste nu, hvem han hadde at gjøre med: — en hensynsløs og grusom mandsvilje, som ikke vek tilbake for noget og som vilde benytte sin magt og sit overtak til det yderste.

En forsigtig og omtænksom mand, der satte pris paa at dø i sine egne dyner, vilde ha set til at komme bort fra denne vældige flytende likkiste, som syntes skapt til at bli mange livs bane. Men Fjelds klokskap gik aldrig saa langt, at den kvalte hans trang til at gaa like løs paa tingene. Han hørte til de naturer som aldrig nøler, men kiler paa med den dristighet som ofte er den halve seier.

Saa bøiet han sig fremover og gik hurtig ind i den oplyste gang. Det var tydelig at de fleste av besætningen for øieblikket befandt sig paa taket. Der hørtes ikke en lyd fra skibets indre, undtagen sildepumpernes regelmæssige slag.

Pludselig stanset han ved en glasrute i væggen. Han saa ind i den store maskinhal, hvor sildestrømmen gled som en glitrende fos ind i den kjæmpemæssige cylindriske kjele. Midt i rummet stod der tre mænd i begrep med at fiske den døde argentiner op av den flytende sildemasse. De hadde netop faat liket op og stod og undret sig over en eller anden merkværdig ting de ikke kunde forstaa.

Fjeld var med en gang klar over de tre mænds betænkeligheter. Han saa tydelig merket av revolverkulen i mandens nakke. Og der skulde ikke nogen særlig sakkyndighet til at forstaa, at kulen var gaat ind nedenfra og bakfra og trængt ut litt ovenfor venstre øie.

En av de tre mænd hadde pludselig utstøtt et rop, som kaldte en mand hen til lyssprækken høit over deres hoder.

Fjeld hørte ikke hvad der blev sagt, men han saa baron de Noziers rynkete ansigt stikke frem i lyskredsen. Og kort efter kom han langsomt gaaende ned stigen. Han hadde i befippelsen mistet monoklen, og det stadig trætte og haanlige smil stod ikke mere skrevet paa hans ansigt.

Da skyndte Fjeld sig videre. Bandittene hadde øiensynlig opdaget, at Sanchez maatte være skutt bakfra og ikke fra flyvemaskinen. Staalplaterne under hans føtter begyndte at brænde.

Han gik hen til trappegelænderet og saa en slyngtrappe gaa ned i dypet. Samtidig hørte han skridt ovenfra.

Det var kun ett at gjøre. Han knuget revolveren i sin venstre haand og krøp forsigtig ned vindeltrappen, som endte i en dør. Her stanset han og lyttet. Der hørtes ingen lyd indenfra. Men over hans hode blev skridtene tydeligere og tydeligere. Der var kommen nogen ind i den gang han hadde forlatt. Fjeld var overbevist om at han ikke var forfulgt. Dertil lød trinene altfor tydelig. Det var en rolig og sorgløs mands gang.

Nu hadde Fjeld ikke mere noget valg. Retræten var avskaaret og han fik se at finde sig et smuthul i det underlige fartøis buk. Uten at betænke sig dreiet han paa den tunge dørklinke og aapnet døren.

Fjeld blev forbauset staaende. Han var kommet ind i en stor sal, et slags bibliotek. Der stod store skape med bøker langs væggene og midt paa gulvet var der anbragt et svært bord med grønt teppe. Aviser og tidsskrifter laa slængt om hinanden.

Men det som undret Fjeld mest, var at der like foran ham sat en svær mand med graat haar og røkte paa en snadde. Hans ansigt var vendt mot lyset. Og Fjeld saa at han var blind.

XXVI.

PORTUGISEREN.

Fjeld lukket hurtig døren efter sig.

Den blinde rørte sig ikke. Han saa ut som en av de romerske senatorer, som sat paa Forum og skræmte barbarerne ved sin stive monumentale trods. Man skulde ha trodd at manden var død og utstoppet, hvis ikke røkskyene fra hans pipe med en viss matematisk nøiagtighet steg op mot det mørke tak.

Det var en kolossal skikkelse. Hans brede, kantete ansigt med det buskete skjeg var som skaaret i træ. Den brede mund med de gule tænder, der holdt snadden som i en skruestikke, tydet paa brutalitet og kraft. Men øinene var helt utbrændt, med indskrumpne pupiller og sterkt betændte kanter.

Den blinde kjæmpe lot ikke til at ta notis av at der kom nogen. Han fortsatte med sine utdampninger med en let tilfreds knurrende lyd som en tiger, der har fundet et fredfuldt sted utenfor jungelen.

Fjeld saa sig hurtig om. Dette læseværelse maatte være et centralrum, som førte til de forskjellige kahytter. Der var døre paa alle kanter.

— Hvem er det? spurte pludselig den blinde paa engelsk. Det var en haard og ru stemme, som kunde ha skræmt nogen hver.

Fjeld svarte med nogen likegyldige ord paa fransk.

Kjæmpen rystet utaalmodig paa hodet, saa dampet han videre. Han var en bra irlænder, som ga pokker i alle de andre sprog.

Fjeld forstod hurtig at denne mand ikke vilde genere ham. Han stak revolveren i baklommen og gik videre.

Han hadde hørt trin nedover jernstigen og forstod, at det snart vilde bli hett for ham i det lyse rum.

Paa maa og faa gik han hen til en av dørene paa bredsiden. Den var lukket. Han forsøkte den næste, men ogsaa den var laast. Saa sprang han over paa den anden side og rykket i dørhaandtaket i samme øieblik han hørte en mands trin utenfor. Døren gav efter. Det var kulmørkt indenfor, men Fjeld hadde ikke mere noget valg, hvis han vilde forbli ubemerket. Han lukket hurtig døren efter sig, trak sine revolvere og ventet hvad der vilde ske.

Nu opdaget han hvad han ikke hadde set før, at der var en liten rund glasrute i døren. Lyset fra biblioteket kastet et mat skin over den lille kahyt, hvori han befandt sig. Det var et soveværelse. En bred seng fyldte næsten halve rummet.

Ellers var der kun et bord, hvor der laa nogen papirruller, og en klæshænger hvor der hang endel dresser og et sæt oljeklær.

Fjeld tok hurtig maal av situationen og kastet et blik ind i biblioteket. Den blinde sat endnu i samme stilling, men han dampet ikke saa ivrig som før. Der var kommet en egen lurende spænding over ham. Han hadde bøiet hodet fremover, og de to utstaaende haarede ører strittet efter lyd. Det var klart at den blinde kjæmpe hadde hørt noget som han ikke likte. Han sat der som en gammel utslitt ulv, der hadde hørt lammenes brægen i det fjerne og nu med glinsende tænder drømte om sin ungdoms appetit.

Fjeld saa at han aapnet munden, men han hørte ikke hvad den blinde sa.

Da forandredes pludselig situationen. Der kom en mand ind den dør som Fjeld hadde passert for knapt et

minut siden. Det var en høi bredskuldret fyr med et rødt, solbrændt ansigt og en svær tyrenakke. Han hadde en bredbremmet hat paa hodet med et fantastisk guldbaand. Hans træk var raa og plumpe, men der var en list og forslagenhet i hans smaa øine, som maatte vække opmerksomhet.

For øieblikket saa han ut til at være betydelig beruset. Og beruselsens aarsak stak op av hans baklomme. Det var en whiskyflaske av betydelig omfang.

— Naa, er det dig, Johnson, sa den kommende paa daarlig engelsk. Hans stemme var haard og rungende som en der er vant til at kommandere, mens stemmen hyler al anden lyd ned . . . Her sitter du og verper som en gammel høne, mens fanden og hans oldemor er løs deroppe. Baronen er saa sint at tænderne danser polka i hans beskidte kjæft . . . Du er fuld, Ribeira, sa det lille kadaver, og hvis du ikke piller av hurtigst mulig og lægger dig i koldt vand, er jeg nødt til at fore dig med koldt bly. Din forbandede svinehund . . . sa han . . . Well, Johnson . . . jeg slog ikke baronen til hønsemat. Skjønt jeg jo er kaptein paa denne ildeluktende likkiste. For jeg er en dannet mand, Johnson . . .

Han stanset og støttet sig vaklende til bordet.

Den blinde mand hadde reist sig i stolen, men kastet sig med et suk tilbake igjen.

— Hør nu her, Ribeira, sa han skarpt og med en let prækentone i stemmen, du er en uforbederlig synder. Jeg forsøkte engang i min ungdom at omvende niggere med salmevers og næveslag. Det nyttet litet. For en nigger er et lavtstaaende dyr. Han er Gud hjælpe mig ikke stort bedre end en portugiser.

Ribeiras smaa øine blev onde og stikkende. Han var

født i en av Coimbras smudsigste rønner og han yndet ikke at høre for megen tale om sin nationalitet.

Han saa paa den blinde. Johnsons ene haand holdt fast i pipen, men den anden laa i hans lomme, og der var noget som tydet paa at den blinde djævel hadde tak i en revolver. Og portugiseren visste av erfaring, at den gamle missionær skjøt bedre efter lyd og instinkt end en normal mand efter synet.

Den portugisiske kaptein hikket av raseri og beruselse. Saa vendte han sig og gik sjanglende hen til den dør, hvor Fjeld netop var gaat ind, sparket den op med en ed vaklet over terskelen og kastet sig uten videre ophævelser paa sengen, hvor han øieblikkelig faldt i søvn.

Men den blinde blev sittende i sin stol og lyttet. Der var noget galt fat et eller andet sted. Han følte det med sine skjærpede sanser. Nu gjaldt det at holde øinene aapne. Men det er ikke godt for en mand som er uhelbredelig blind.

XXVII.

TILHAVS.

— Den helvedes nordmand, mumlet de Nozier, og saa sig ubeslutsomt omkring. Nu ødelægger han det hele for os. Der er ikke andet at gjøre end at fyre paa motorerne og gaa tilhavs. Vi har jo snart ædt op al den fisk, som findes langs Norges kyster.

Den lille baron gik urolig frem og tilbake paa taket av den underlige Noahs ark, han hadde konstruert. Nedenfor ham strakte den uhyre not sig. Den saa ut til at være noksaa slunken.

Baronens tanker fik pludselig en anden retning. Han lo haardt.

— Der ligger alt det, som ansjosfabrikkene i Stavanger hungrer efter, sa han efter en pause. Vi sulteforer dem, Jean Baptiste! Hele kysten har vi skrapet ren. Husker du, hvorledes avisene krympet sig, fordi vaarfisket var slaat feil? . . . Det var som om fisken var blit balstyrig og hadde glemt alle sine gamle kunster. Al torsken hadde forlatt Lofoten. Paa Storegrunden ved Aalesund var det et nødsaar. Og nu har selv ansjosen og brislingen sendt forfaldsanmeldelse. Jeg tænker herrerne i Lorient og Concarneau liker sig, for iaar skal det ikke bli formeget av norske sardiner. Vi skaffer dem revanche, Courbier, for mange aars bekymringer og raseri over de norske «Spratt»s seirrike indtog paa verdensmarkedet. Og hvor er grunden?... Jo, denne kolos her. Den er havenes herre. Man kalder den for en likkiste. Meget godt. Den er en likkiste for de norske fiskerier . . . Si mig, Jean Baptiste, husker du dr. Hjort i Bergen? . . . Det er en meget betydelig mand. Han har greie paa litt av hvert baade inden og utenfor sin videnskap. Jeg traf ham paa fyrsten av Monacos yacht. Han sa til mig: Vi er nu kommet saa langt, at vi av visse klimatiske forhold kan forutse om det blir et godt fiskeaar eller ikke. Professor Helland Hansens skematiske tabeller fortæller os med en forbausende tydelighet aspektene for fiskeriene likesaa sikkert og tydelig som et barometer... Jeg kan saaledes si Dem, sa han, at det iaar blir et kronaar for fiskerienes vedkommende. Det kan ikke slaa feil. Vore forutsigelser har i det hele tat vist sig at være saa sikre, at man regner med dem paa Bergens børs . . . Det viste sig, at de videnskabelige herrer i Bergen hadde ret, men de hadde glemt at ta en ting i betragtning.

— Hvilken, spurte den unge franskmand distræt, og

stirret indover, hvor blinkene fra Hvidingsø fyr skar ind i mørket.

— Det menneskelige ingenium, svarte Nozier stolt, . . . den herskeraand, som har gjort os til havenes herre.

Franskmanden gjorde en utaalmodig bevægelse.

— Du glemmer en ting, sa han koldt, at vor sikkerhet er truet. Vi er herrer over dypets indvaanere, men menneskene ligger endnu ikke under vor hæl. Det er ikke Vorherres bedste barn, som holder til her ombord. Der findes vel i det hele tat ikke nogen, som ikke har hat føling med straffeloven. Der er ingen av os, som lar sig genere av et mord. Og nu allersidst har vi jo kaptein Grønnelands noget hastige død paa samvittigheten. Hvis denne blonde medicinmand er den, du mener, er han formodentlig istand til at faa nogen hver av os til retterstedet. For dette med vore vellykkede og ulovlige fiskerier er jo ingenting mot de synder, vi ellers har paa samvittigheten. Jeg sier det som det er, Nozier. Dette her passer mig ikke. Der findes andre momenter her i livet end sild og fisk og mord. Jeg skulde ha lyst til at slaa mig paa andre lønnende erhverv.

— Du er blit svært snakkesalig i det sidste, sa Nozier spydig. Jeg forstaar hvor du vil hen. Siden miss Westinghouses smukke øine streifet dig, er du gaat over til æsthetiken.

Courbier gjorde en utaalmodig bevægelse.

— Du tar feil, sa han avvisende. Jeg har bare omlagt mit livsprogram noget. Det vilde vel ikke genere nogen av os, om jeg paa en eller anden maate sikret de amerikanske millioner for vor gode sak. Jeg kjender de gode dollarmisser. Det skulde glæde mig, om det lykkes mig at sætte den smukke miss i det gyldne bur, hun fortjener.

Nozier blev længe staaende taus.

— Kvinderne er vor forbandelse, mumlet han halvt for sig. De klipper vore lokker. De bugter sig som klisne krybdyr om vor vilje. De stopper vore strømper og syr sofaputer under vor energi. Fanden ta dem allesammen! . . . Og la os nu fare tilhavs! Har du set Ribeira? . . .

— Han var selvfølgelig fuld. Jeg skjønner ikke, hvorfor du holder paa det portugisiske svin. Han ødelægger alt med sin forbandede drukkenskap. Jeg sendte ham ned for at sove rusen ut . . .

— Jeg tilgir dig din mening om Ribeira, avbrød Nozier ham. Han er imidlertid den nyttigste mand vi har. Det er underlig med disse portugisere. De har paa en eller anden maate avskaffet alt det, som kredser om begrepet samvittighet. Og de er — med en viss ret — stolte av sine laster. Denne Ribeira er en blodhund av rang, og han drikker sig snart til helvede. Men han er en rivende flink sjømand og han kjender denne baat bedre end jeg selv. Vi faar helde nogen pøser vand over ham. Han maa hjælpe mig med bundmaskinen. Saa kan du sørge for at hive ankeret og sætte tilhavs. Vi har ikke megen tid at spilde. Heis noten ind, der findes ikke stort sild igjen og la det gaa saa hurtig som mulig. Vi faar nok følge utover — stort følge. Det skal Ribeira og jeg sørge for. Og husk, vi maa være utenfor territorialgrænsen om nogen timer. Ellers risikerer vi at faa en norsk torpedo i siden. De er ikke til at spøke med de norske kystforsvarere.

— Vel, sa Courbier og saa længselsfuldt indover mot de hvite blink fra Hvidingsø. Og hvor skal vi sætte kursen?

Noziers hvite ansigt lyste spøkelsesagtig. Maanen hadde atter seilet indover det underlige fartøi.

— Og det spør du om? Vor kurs er klar. Jeg hadde tænkt at skrape Doggerbank ren for fisk, før vi losser i Antwerpen.

Courbier blev pludselig alvorlig.

— Jeg vil nødig komme mellem englændernes kjæver. De biter værre end haier.

Den lille baron saa haanlig hen paa sin næstkommanderende.

— Du forstaar øiensynlig ikke et pluk av det hele, sa han. Der er ingen som kan forbyde os at gaa over Dokkerbank med fire mils fart. Vi stanser ikke, før vi ser Vliesingen fyr.

— Og da?

— Ja da vil flyndren og torsken ha forlatt sine fædres grund for at følge os om det saa var til verdens ende.

XXVIII.

MISSIONSPRESTEN.

Den blinde mand i kahytten blev sittende længe og lyttet. Han glemte rent pipen, som sluknet i hans haand. De to buskete ører, der stod ut fra det firkantede fanatikerhode som to vinger, bevæget sig frem og tilbake efter en eller anden fjern og hemmelighetsfuld lyd.

Han hadde bøiet sig fremover med aapen mund, og de brede næsefløier i det sterke ansigt vibrerte.

Hvad hadde den blinde mand hørt?

Det var igrunden ingenting. Men blodinstinktene i hans sjæl fortalte ham, at der nu lurte en fare et eller andet sted.

Der var engang, da Johnson selv hadde jaget mennesker. Han hadde begyndt som missionær paa Afrikaky-

sten, utsendt av en menighet i Charleton. Han præket kongonegrene ihjel og presset dem i Vorherres gode navn for kautchuk og elfenben. Der blev sendt en belgisk gentleman op til øvre Kongo, hvor Johnson gjorde proselyter av gamle menneskeætere, for at undersøke hans forhold. Den unge sersjant opdaget hurtig, at missionspresten var en forbandet kjeltring, og var uforsigtig nok til at si sin mening om den sak. Da glemte pludselig Johnson de skriftsteder, som i almindelighet anvendes i forbindelse med det 5te bud, slog sersjanten ihjel og jog hans ledsagere paa flugt. Derefter satte han sig i besiddelse av den lille hjulbaat, ladet den med kautchuk og elfenben like til randen og snek sig efter mange og farefulde natreiser nedover den lille flod og ut i den store, liketil han naadde havet.

Senere hadde han opgit sine metodistiske vaner og var gaat over til den rette forbrydertro. Nu sat han der som et kuriøst unicum. Han var nemlig den eneste gjenlevende av den bande, som i sin tid hadde røvet det amerikanske kjæmpeskib «The Eagle» og sendt det tilbunds. Men efter den affære var han uhelbredelig blind og hjælpeløs. Ved et djævelens under var han undkommet og blit hjulpet av nogen fattige Bermudasfiskere, som befattet sig med smugleri. De smuglet ham ombord paa en belgisk damper, og da han var i besiddelse av skjulte midler, lykkedes det ham at finde sin fordums ven portugiseren Ribeira, som med faderlig velvilje tok sig av ham og hans medbragte hundredetusener.

Alle disse merkelige hændelser fløi gjennem den ærværdige morderprests hode, mens han sat der og paa gammel vis lyttet efter faren. Nu da han var blind, hørte dette til hans yndlingsbeskjæftigelser.

Han hadde lyst til at kalde paa Ribeira. Men han for-

stod, at hans hæderkronede ven var i den tilstand av beruselse, at han ikke kunde vurdere de finere rovdyr-instinkter hos en blind mand.

Johnson kvak pludselig til.

Han kom pludselig til at tænke paa den anden mand, som var kommet ind før portugiseren.

Hvem kunde det være?

Det var ikke Noziers slæpende skridt og heller ikke Courbiers spænstige og litt katteagtige trin. Han kjendte ogsaa franskmandens parfyme, men der fulgte ikke nogensomhelst duft av patchouli med den mand, som saa rolig og taust hadde gaat forbi ham.

Mon det var her faren lurte?

Johnson reiste sig halvt op i stolen, men satte sig straks igjen med et suk.

Da begyndte han med en gang at snuse. En svak lugt naadde hans næsebor.

Hvad kunde det være?

Han hørte en svak lyd fra Ribeiras kahyt. Det var som om et tungt legeme faldt paa gulvet.

Naa — det var vel det fulde svin, som trillet ut av sengen. Men den underlige, halvt sødlige lugt . . .

Johnson blev pludselig avbrutt i sine funderinger. Der kom nogen nedover gangen. Han hørte tydelige skridt, som nærmet sig. Det var Nozier. Men han slæpte ikke benene, som han pleiet. Det var en viss urolig hast over hans gang, som tydet paa, at den gamle belgier befandt sig i en ophidset tilstand.

I næste øieblik gik døren op.

Nozier blev staaende paa terskelen. Johnson følte instinktmæssig, at den anden befandt sig i et stadium av uro.

— Er Ribeira her? spurte han med en stemme, som skalv av nervøsitet.

— Han gik ind i sin kahyt, mumlet Johnson tvert. Er der noget paafærde?

— Vi er i en slem knipe, Johnson, sa baronen. Jeg skulde ønske, at du kunde se bedre end du gjør. For nu trænger vi mænd som du. Vi har faat en djævel paa nakken. Og ham blir det ikke let at ryste av sig. Vi hadde ham mellem to negler, men han overlistet os.

— Hvem taler du om? spurte Johnson.

— Om en mand, som ogsaa du har et opgjør med. Om ham, som drev alle dere Mortons mænd ind i døden paa Bermudasøene. Om dr. Jonas Fjeld.

Der blev nogen sekunder pause. Manden i stolen var blit hvit i ansigtet og randene om de utbrændte øienhulinger blev blodrøde.

— Og ham slap du av dine hænder, sa Johnson med en stemme, som var grøtet av undertrykt raseri. Man skulde tro, at dere var nogen blinde krøplinger allesammen. Har dere endnu ikke forstaat, at denne doktor ikke er til at leke med. Dræp ham, sier jeg, hvor og hvorledes dere kan komme til. Gi ham ikke pusterum til et fadervor. For han vil slippe fra dere, før han kommer til den femte bøn. Jeg kjender den satan. Han fortjente at bli ætt op stykke for stykke av kannibaler. Han burde . . .

Johnson fik ikke sagt mere. En dyp, gurglende snorken, der lød som et stort dyrs truende knurren, avbrøt ham i hans morderiske funderinger.

— Dit fulde svin, mumlet han.

Nozier rynket brynene, gik hen til Riberias kahyt og slog lyset paa.

I sengen laa portugiseren utstrakt med den svære hat

dypt nedover øinene. Han snorket som en flodhest, og den nederste del av hans ansigt var rødt og opsvulmet.

— Ribeira! skrek belgieren og dunket ham i siden. Staa op og hjælp mig med bundmaskinen! Og hvad fanden er det du bæljer i dig? Her lugter jo som et apotek.

Portugiseren sprat op med en kraftig ed i sit lands tungemaal.

— Du skulde ikke drikke saa meget, Ribeira, sa belgieren og holdt sig i en ærbødig avstand. Du svulmer jo ut som en blodigle. Jeg kan næsten ikke kjende dig igjen — kom nu og følg mig! . . .

Portugiseren svarte kun med en misfornøiet grynten. Saa trak han hatten dypere ned i øinene og fulgte med sjanglende skridt efter den lille belgier.

Men den forhenværende missionsprest blev sittende tilbake med strittende ører, mens han slet sig i haaret og spekulerte paa et eller andet vanskelig problem.

XXIX.

FISKEFANGEREN.

— Du burde ikke drikke saa meget, Ribeira, gjentok Nozier forsigtig formanende, idet han gik foran ned den brede vindeltrappe, som førte til skibets indre. Vi kan tidsnok bli kappet hodet av, om vi ikke selv skal paaskynde denne sørgelige begivenhet.

Portugiseren mumlet et eller andet uforstaaelig mellem tænderne.

— Naa — du har det paa den maate, fortsatte den lille belgier mildt og venlig, som om han talte med et sykt barn. Pas dig, at du ikke gaar paa hodet.

De to mænd var nu kommet ind i en smal gang, og en

svak rislende mumlen tydet paa, at de befandt sig like under det pumpeverk, som pumpet silden og fisken ind i sildoljekjelerne eller de andre apparater til utnyttelse av havets uendelige rigdomme.

Baronen aapnet en lav dør og traadte ind i et halvmørkt rum, som kun var oplyst av to opalfarvede lamper. Han blev staaende et øieblik og lytte.

— Jeg hører, du har git ordre til at sætte maskinerne igang, sa han. Dine folk greier nok det. Og nu haler de ind paa notlinerne. Det er godt ikke alle er saa fulde som du. Men nu faar vi se til at faa fart paa os. Vil du sætte kontakten paa bundmaskinen over!

Portugiseren gik hen til den store schaltetavle i bakgrunden av værelset og grep et av haandtakene.

— Død og helvede! skrek Nozier rasende. Plager den onde dig! Har alkoholen aldeles øtt op din hukommelse! Man skulde tro, at du var en gymnasiast, som skulde til at kaste op bak en kirkegaardsmur, og ikke en gammel, erfaren og durkdreven drukkenbolt. Ser du ikke, at du griper til siden. Saa for satan! Tilhøire! Naa . . .

En dyp, surrende lyd hørtes. Det var som et kjæmpemæssig slagverk, som blev trukket op. Og pludselig begyndte gulvet at skinne med samme opalfarvede glans, som ellers fyldte rummet. Nu saa man tydelig, at hele gulvet bestod av en tyk, gjennemsigtig, glasagtig masse. Men det allerunderligste var to vældige kuler, som efterhaanden kom tilsyne i vandet under Noziers føtter. Det var, som om dette syn et øieblik forvirret den berusede mand, som endnu stod og lænte sig til schalttavlen.

Det var ogsaa et høist eiendommelig og uhyggelig syn. De to kuler skinnet med en underlig, melkagtig glans. De var mindst femten fot i diameter og laa nu nogen meter under vandet. Efter de vandperler at dømme, som

saaes bak disse to merkelige kuler, var det tydelig, at skibet allerede hadde god fart.

— Nu kan vi sætte lyset paa, sa Nozier . . . Saa for fanden, har du nu ogsaa glemt det. Men skulde tro, at du hadde drukket politur istedetfor portvin.

Den drukne mands svære næve famlet mellem de ytterste kontakter, indtil en arrig, men bifaldende grynten fra belgieren fortalte ham, at nu var han ved den rette.

Et nyt lys strømmet pludselig ind i rummet. Det var de to kuler, som pludselig bredte en underlig mat lystaake omkring sig. Man saa tydelig sjøen i vid omkreds. En liten skumbølge stod omkring begge kuler, som fyldte omgivelserne med en dyp hemmelighetsfuld glans.

Baron de Nozier hadde sat sig paa en liten stol og stirret ned i dypet med et tilfreds smil. Han saa ut som en liten troldmand, der staar i begrep med at mane frem havets skjulte aander. Med monoklen i øiet sat han og mumlet for sig selv som en, der er vant til ensomhet og har trang til at høre sin stemme.

— Det er meget godt, mumlet han med en liten hæs latter. Her ligger aarhundredets store problem skjult. Vi har fundet det, Ribeira. Se, hvor det lyser dernede. Det er to øine som ser. Havets øine er det! Læg merke til den matte porselænsglans. Det er som øinene paa en hulefisk. Og de har den samme milde rovdyrglans, som man ser den i kvælerslangens øie . . . Du er en ulærd mand, Ribeira. Der er ingen glæde ved at snakke med dig. Du udmerker dig kun ved dristighet, samvittighetsløshet og blodtørst. Videnskapen er et mørkt Afrika for dig. Der er noget antikt ved din sjæl, Ribeira. Du minder om Rubens. Dit fraadseri og din drukkenskap er fantastisk og din uvidenhet en glorværdig kjendsgjerning . . . Ellers vilde du falde ned for mine føtter og til-

bede mig — geniet. Men din forstand, o ven, er som et goplevæsens . . . Si mig, har du i din barndom hørt tale om rottefangeren fra Hameln? . . . Ikke! . . . Vel. Saa har du intet fornummet om den herlige mand fra Hameln, som brukte sin fløite saa godt, at alle rotter fulgte ham. De diltet i hans spor, sanseberuste og betat. De glemte at spise for tonerne av hans vidunderlige instrument, de glemte sine kunster i høkerens melbod, de bare gik frem i den bleke mands spor med stive, lyttende ører . . . Jeg er i slegt med ham, Ribeira. Fløiten har jeg ikke bruk for. Men mine øine trækker, mine bleke, dragende øine, som har glans av havets egen sjæl . . . Har du ikke hørt, at fiskerne ved Coimbra strør gammelt porselæn paa havbunden for at trække fisken i sit garn. Men mine øine dernede binder fiskenes sjæl. De gjør dem sanseløse. De følger efter, de trækker stimene, som hin mand av Belzebubs naade trak rotterne og barnene i Hamelns gater . . . Se! Se! . . .

Og virkelig — dernede i dypet blev pludselig alt levende. Det glitret og lyste i sølvhvite skjæl. Fra alle kanter strømmet fiskenes tog. Først enkeltvis. Saa i store stimer. Og allesammen i samme vinkel med de dumme øine stift rettet mot det opalbleke glimmer.

Da reiste baron de Nozier sig og lo.

XXX.

EN OVERRASKELSE.

Menneskets latter er en sikker intelligens- og temperamentsmaaler. Ingen vet, hvad der bor i et menneske, før han aapner sit svelg. Den taapelige utleverer sig hurtig ved at brøle ut sin dumhet, den kloke dækker sig ved en diskret latter.

Baron de Nozier lo, da han saa den vældige fiskeflok, som fylkedes om de underlige porselænsøine. Det var i sandhet ikke det, som for eksempel en øltysker vilde kalde latter. Den lille belgier utstøtte en lyd, som var en mellemting mellem en fnisen og en hvæsen. Men det var tydelig, at han nød situationen.

Et underligere syn har heller ikke nogen mand set end denne fiskevandring. De to hvite kuler virket som en forfærdelig magnet, som trak til sig alt levende i havet. Først kom s i l d e s t i m e r n e fra den tømte not. De var netop sluppet ut fra sit fængsel. Men de hvite øine trak dem til sig med uimotstaaelig magt. Og ret som det var sluttet andre fiske sig til det merkelige tog. Der kom s e i og der kom t o r s k. Og indimellem de glinsende skjæl dukket der pludselig op en sort og uhyggelig fisk med graadig mund. Det var h a a k j æ r r i n g e n, og ved dens side svømmet bred og sikker k v e i t e n, som var kommet op fra de store dybder for at se paa det lokkende lys. Alle havets fiender var pludselig blit venner. De hidsige rovfiske hadde mistet sin appetit og svelget nu i glæden over den underlige magt, som bandt deres øine.

Pludselig skjøt der sig en vældig kile ind i massen. Det var tusen paa tusen av slanke, stripete fiske, som brøt sig ind mellem sild og sei og sluttet sig til den vældige kø. Det var m a k r e l l e n, havets racer.

Og op fra de vældige dybder kom u e r e n. Dens røde farve gnistret som purpur mot det opalfarvede lys, og dens øine stod langt ut av hodet paa grund av det svake tryk. Men der var en smerteblandet fryd i dens blik, som tydet paa, at den med begeistring hadde forlatt sine ensomme veier langs klipperne i de uutgrundelige dybder. Ja, endog p i g v a r r e n og s t e n b i t e n kom dukkende

frem, og deres store, dumme øine stirret fremover i sløv betathet.

Men bakefter de tætte kolonner rullet i s e r og d e l f i n e r fremover i andægtig ro. De hadde rent glemt sine dristige sprang og kaate spræt. De fulgte med, fordi de ikke kunde andet . . .

— Hvad minder dette dig om, Ribeira? spurte baronen . . . Ser du det ikke? . . . Det er et likfølge, et mægtig likfølge. Alle de merkelige individer dernede vil vandre med os, til de dør av sult. Der er en uslitelig staallænke mellem deres pupiller og den matte glans i de store porselænskuler.

Der findes ingen dyr, som er saaledes utsat for hypnotisk paavirkning som fiskene. Deres mangel paa beskyttende øienlok gjør dem til et let bytte for de magnetiske kræfter som ligger i glansen av visse glassammensætninger. Der er mange, som har været inde paa den rette vei. Men ingen har hat anelse om, hvorledes en farvet porselænskule kan fængsle fiskenes pupiller. Jeg søkte længe for at finde den farve, som trak fiskeøiet mest. Men ogsaa det lykkedes mig, min kjære Ribeira. Der ser du resultatet! . . .

Nozier blev sittende i dype tanker.

— . . . Der sitter endel mennesker derborte i Bergen, fortsatte han halvt til sig selv, og steller med sild og fisk. Det er flinke folk. I mangt og meget findes ikke deres make. De laver projekter, de profeterer om aarets fangst. De har en avis, som heter «Fiskets Gang», og den har git folk gode raad og vink. Men iaar har de gjort fiasko, — en sørgelig fiasko. De har bebudet et glimrende fiskeaar, men hvad er det blit? . . . Det daarligste paa hundrede aar. Hele kysten melder om ruin for fiskere og fiskehandlere. Hermetikfabrikkene i Stavanger har ikke

faat hundrede tønder sild. Hele den mægtige organisation skjælver i sine grundvolder. Vi har klemt dem, Ribeira, aldeles som du klemte den forbandede Stavangerkaptein og hans fartøi mellem vore jernsider. Den brave Grønneland — hans mænd forsvandt sporløst. Det vil gaa mange likesaa. Jeg skulde bare ønske, at vi kunde ha anbragt den forbandede doktor mellem staalpiggene og lavet ham til sildemel. Han vilde visselig ha gjort god tjeneste som gjødsel. Ha, ha! . . .

Hadde den mørke portugiser, som sat bak ham med hodet i sine hænder, været mindre beruset, vilde han maaske ha gjort den iagttagelse, at den lille barons latter var noget tvungen. Der klumpet sig noget i hans hals, som mindet om frygt. Og hvis Ribeira hadde været menneskekjender, vilde han ha drat den slutning, at Noziers overvældende snakkesalighet skrev sig fra en eller anden rædsel, som dirret i hans harehjerte.

— Undres paa, fortsatte han sin enetale, hvad denne djævelske doktor nu vil finde paa. Han er ikke til at spøke med. Saimler frygtet ham som pesten, og Jaap van Huysmann sa, det var et av denne verdens sjeldne mandfolk. Naa, jeg skal nok ramme ham en gang. Han er ikke mere end et menneske. Aa, hadde jeg ham her! . .

— Det er der intet iveien for, sa en dyp basstemme bak ham.

Nozier reiste sig lynsnart og vendte sig mot den ukjendte stemme.

Der stod portugiseren høi og rank. Men hans mørke øine var blit blaa, og haaret under den mægtige sombrero var blondt.

— Hvem er De? hvæste belgieren angst.

— Jeg er den, De søker. Dr. Jonas Fjeld.

XXII.

EN FORDÆGTIG PERSON.

Stavanger var saavidt vaaknet. Men den by vaakner tidlig. Den er blit vant til at holde øinene oppe i en sterk og hidsig konkurranse. Klokken hadde saavidt passert 8, men paa kaiene og i varehusene larmet det av liv og trafik. Ja selv kontorene hadde aapnet sine dører.

Portneren til det store hermetikfirma Bjelland & Co.s mægtige kompleks stod netop og røkte sin morgenpipe, mens han kastet et ransakende blik paa den klare høsthimmel. Det var en fredelig morgen. Ikke et vindpust rørte sig og winchene sang sine glade morgensanger paa havnen.

Pludselig kvak han til. Der kom en underlig skikkelse om hjørnet. Det saa ut som om vedkommende hadde været i krigen eller gaat paa hodet i en myr. Men det lot ikke til at anfegte vedkommende.

— Naa, hvor skal du hen, gutten min? spurte portneren leende. Du har nok hat dig en ordentlig svømmetur i en myr, ser det ut til.

Han vilde si mere, men opdaget i samme øieblik, at det slet ikke var en gut han snakket med, men en ung pike i et kostyme som lignet en skildvakts. Portneren saa at hun var overordentlig velskapt. Men han kunde ikke rigtig faa tak i ansigtet, som var smudsig og tilsølet. Under den lille strikkelue saaes et brus av forhenværende gulgyldent haar, som paa enkelte punkter hadde brutt ut av sin form og nu hang som forvildede tjafser nedover ører og hals.

Portneren rynket brynene. Dette var øiensynlig hvad man i politisproget kaldte en fordægtig person. Og hans mistænksomhet og forbauselse vokste, da den lille skik-

kelse stanset ret utenfor kontorbygningen og med grundighet studerte det store forgyldte skilt. Hvad djævelen var dette for et merkelig fruentimmer, som kom like nedover gaten uten at ha spendert litt saape og en kam til morgentoilette?

Men den unge kvinde lot ikke til at lide av nogenslags generthet. Hun gik like løs paa portneren og spurte paa engelsk:

— Er hr. Bjelland tilstede? Portneren var en dannet mand, men han mestret ikke fremmede sprog. Han skjønte imidlertid at kvindepersonen vilde tale med Bjelland. Men det gik ikke. Det var farlige tider og man maatte fare varlig frem.

Den værdige mand slap ikke sin pipe og anbragte sin person midt i døren paa en noget demonstrativ maate.

Det burde han ikke ha gjort, for den unge pike i mandfolkklærne puffet ham med et uventet støt tilside og krøp behændig forbi ham før han fik tid til at slippe den dyrebare pipe og bruke begge sine næver.

Det var et øieblikś sak, og da portneren med et indignert utrop rustet sig til at ta «personen» ved vingebenet, var det saavidt at han saa to smukke smalben forsvinde opover trappen.

Med en determinert mine la portneren pipen fra sig og tok trappen i fem trin, men før han kom op i anden etage hørte han døren til kontoret lukke sig bak det mistænkelige fruentimmer. Han styrtet ind, men blev allerede i forværelset møtt av Bjelland junior med et kjølig: Hvad ønsker De?

Den hæderlige cerberus mumlet en hastig undskyldning og trak sig slukøret tilbake til sin domæne og sin pipe og spekulerte paa de ting han ikke forstod.

Den merkelige, mandfolkklædte dame sat imidlertid

i det inderste kontor, nedsunket i den dypeste stol. Firmaets aldrende chef stod likeover hende og saa forbauset paa den sammensunkne skikkelse i den store skindbetrukne lænestol.

— De kjender mig vel ikke igjen? spurte den unge dame matt.

— Jo, svarte Bjelland smilende. De er miss Westinghouse. Men jeg indrømmer, at De for øieblikket ikke minder meget om den smukke dame, jeg hadde den ære at snakke med hos dr. Fjeld.

Den unge dame reiste sig pludselig op i stolen. Det var som skikkelsen pludselig hadde faat fjær i sig.

— Javel, sa hun nervøst; dr. Fjeld ja. Jeg kommer fra ham. Han er i fare. Vi maa ile ham til hjælp. Forstaar De! Øieblikkelig!

Bjelland saa skarpt paa hende. — Det skal vi gjøre, sa han. Men først maa De hvile Dem ut. De ser ut til at ha gjennemgaat adskillig inat.

— Jeg er forfærdelig træt, mumlet hun. Og sulten —

Den store fabrikant ringte. Et øieblik efter traadte portneren ind.

— Vil De øieblikkelig skaffe denne dame noget at spise. Ta en automobil til «Grand hotel» og skaf hvad de har.

Portneren kastet et sky blik hen paa skikkelsen i lænestolen, rystet paa hodet og forsvandt.

Den unge dame forsøkte sig paa et smil.

— Jeg ser vist forfærdelig ut, mumlet hun, mens hendes lille smudsige haand for ransakende hen over de viltre lokker . . . Dette her overstiger mine kræfter. Og denne forfærdelige spænding! . . . Aa, for et eventyr! . . .

— Hvor er dr. Fjeld nu? spurte Bjelland.

Den unge dame reiste sig i stolen.

— Han er i sine fienders vold, svarte hun nervøst. De hadde ikke opdaget ham, da jeg forlot den flytende likkiste, som vi opdaget nogen mil utenfor Skudesnes. Han reddet for anden gang mit liv. Jeg adlød hans bestemte ordre og fløi hit. Da jeg skulde lande drattet jeg ned i en myr. Der staar flyvemaskinen for øieblikket. Jeg kunde ikke mere, skal jeg si Dem. Jeg var saa forfærdelig træt og nervøs. Spændingen dræper mig. Og vi maa redde dr. Fjeld. Vi maa. Derute ligger fienden. Vor fiende. Stavangers fiende. Landets fiende. Den maa ødelægges — ja, ja den maa ødelægges . . .

De sidste ord hadde den unge dame sagt i vildelse. Hendes kræfter var uttømt. Og med et litet suk faldt hendes hode paa siden. Hun forsøkte med en sidste viljeanspændelse at reise sig. Men det gik ikke.

Den lille smudsige dame trak sine ben til sig som en døende fugl og besvimte der hun laa.

XXXII.

EN SAMTALE.

Baron de Nozier saa sig forvildet omkring. Han var blek og monoklen faldt fra ham og trillet henover glasgulvet. Hans lange, hvite fingrer fløi omkring i luften som om de søkte et eller andet sted at støtte sig til. Og han hakket tænder av skræk.

Den høie mand var traadt frem i lysskinnet. Baronen kastet et sky blik paa ham. Han saa nu at nordmanden hadde iført sig Ribeiras maleriske klær og svære hat og at ansigtet var farvet rødbrunt.

Ellers var der ikke noget undtagen den kraftige legemsbygning som mindet om portugiseren.

Belgieren fik efterhaanden sin fatning igjen, men han formaadde de første minutter ikke at si et ord. Det var ikke tvil om at han her sat i en fælde, som kunde bli skjæbnesvanger for ham, hvis han ikke bar sig forsigtig ad. Men frygten er klokskapens værste fiende. Den æter op den sjælelige balanse som kræves for at se en vanskelig situation i øinene. Og baron de Nozier var i dette øieblik i den djævels klør som har overopsyn med de feiges helvede.

Fjeld gik langsomt hen til ham. Han saa ikke paa belgieren. Det var som om hans øine var bundet til det underlige syn, som møtte ham dernede i dypet, hvor den ene fiskeflok efter den anden sluttet sig til den vældige fylking i de hvite øines spor.

— Er dette Deres verk? spurte han tilslut og saa for første gang belgieren ret i øinene.

Nozier forsøkte at svare. Men der sat endnu en klump i hans hals som forhindret ham i at dyrke konversationens kunst.

Fjeld saa forbauset og medlidende paa den sammensunkne skikkelse, som syntes at kjæmpe en fortvilet kamp med den frygt som lammet alle hans nerver. Han hadde aldrig set den type før blandt storforbrydere. Hvor fjern var ikke denne lave og sammensunkne skikkelse fra Josias Saimlers desperate mod og James Mortons iskolde kynisme! . . . Han følte en viss medlidenhet med denne feige og geniale skurk, hvis hjerne var en vældig utklækningsanstalt for store og geniale ideer.

— Det glæder mig at træffe Dem, baron de Nozier, sa han i en let tone. Det er mig i sandhet en fornøielse at befinde mig ansigt til ansigt med den berømte havforsker midt i hans verksted. Si mig, hvorfor offentliggjør De ikke denne opfindelse? Den vilde skaffe Dem mere

berømmelse end nogen anden nulevende mand. Det er i sandhet forbausende.

Et hurtig glimt i belgierens visne øine viste, at Fjeld hadde rørt ved den lille mands ømme punkter. Det var den sikre vei at gi ham hans sunkne mod tilbake.

— Naa, sa han hurtig, De er dr. Fjeld. Det glæder mig ikke at se Dem. Hvorfor holder ikke De Dem til Deres brukne ben og betændte blindtarmer?

Fjeld lo.

— Og hvorfor nøier ikke De Dem med Deres mikroskoper og Deres bundskrapere? De er jo blit sildegrosserer, hr. baron. De gaar de norske fiskerier haardt i næringen og paa en maate som burde friste de norske torpedobaater til at øve sin kunst paa Deres flytende likkiste.

Nozier svarte ikke. Han sat og spekulerte.

— Hvad er det som forundrer Dem? spurte Fjeld efter en stunds forløp.

Baronen saa fiendtlig paa ham.

— Jeg trodde De var i flyvemaskinen, svarte han oprigtig. Hvor fanden hadde De gjemt Dem, da Sanchez hadde løkken om Erkos fugleflyver. Og var det ikke Dem som skjøt argentineren?

— De spør om mange ting paa en gang, sa Fjeld lunt. La os bare fastholde den kjendsgjerning, at min ven Erkos maskine nu er paa vei til flaatestationen i Stavanger for at varsle den om at der drives ulovlig fiske indenfor territorialgrænsen.

Nozier lo.

— Om en halv time er vi utenfor den norske lov, sa han koldt. De norske torpedobaater faar holde sine snuter borte fra os. Vi driver videnskabelige studier, som De ser, og ingen vil vaage at røre os.

— Det er jeg ikke saa sikker paa. Jeg antar, at De ikke vil negte, at det er denne flytende likkiste som har skaffet inspektør Grønneland og hans mænd av med livet. Jeg gaar ut fra, at dette m o r d ikke var diktert av de nævnte videnskabelige øiemed.

Noziers tilkjæmpede ro syntes atter at svigte ham.

— Det er løgn, mumlet han. Og hvis det var sandt, hvem kunde da bevise det?

— Jeg, svarte Fjeld. Det er saa greit som fot i hose. Og nu da vi sitter her og prater i enrum, skal jeg fortælle Dem det . . . Der var to personer i flyvemaskinen, da vi kom herut. Mens jeg foretok en liten inspektion av sakerne, overrasket De og Courbier min kamerat. Han flygtet og jeg blev tilbake. Det er grei skuring. Men det var ikke min ledsager som skjøt Sanchez. Det var mig. Det burde dere kunne ha hørt . . . Og hvad affæren Grønneland angaar, fortsatte Fjeld uforstyrret, saa har jeg klare beviser for, at han er myrdet her ombord. Han er simpelthen klemt ihjel av dette fartøis krokodillekjæver.

— Har De ogsaa været vidne til det? spurte Nozier haanlig.

— Nei, sa Fjeld. Men jeg har her en blodig fille, som fortæller om hele begivenheten. Jeg fandt den paa en av piggerne i forskibet. Det er ikke nogen delikat affære.

Med stor forsigtighet trak Fjeld en tyk fille op av lommen.

Nozier saa nysgjerrig paa den.

— Den fillen fortæller ikke noget, sa han.

— De tar feil, baron. Den er meget veltalende. Det er resterne av en engelsk reiselue. Den er mættet av sin herres blod. Og jeg kan endnu se spor av hjernemasse og knuste kraniestumper. Men det som er vigtigere, er

denne tynde svederem. Kaptein Grønneland var en ordensmand. Han har efterlatt sit visitkort hos Dem. Se . . !

Fjeld hadde vrængt den blodige fille og trukket en tynd papirlap frem. Det var resterne av et avklippet visitkort — blodige og forrevet. Men bogstavene saaes tydelig mellem blodplettene. Der stod:

KAPT. G. GRØNNELAND
INSPEKTØR

XXXIII.

RIBEIRAS GJENGANGER.

Nozier svarte ikke til den skrækkelige beskyldning som Fjeld rettet mot ham. Hans øine søkte ned i dypet. Der var kommet en ny fisk i stimen, en stor, sortgraa fisk med skjæv mund og dovne bevægelser.

Baronen lo haardt.

— Ser De, doktor! Der er kommet en ny herre i likfølget. En celeber og sjelden gjest i disse farvand. Den pleier at gaa sine egne veier. Men mine øine har trukket den til sig . . . Den gamle historie om paradisets ulv og lam gjentar sig her paa en anden maate. For den store, slanke fisk der er en hai. Formodentlig er den kommet med Floridastrømmen for at se sig om efter bytte. Den er blit lei av negerunger. Hvad sier De til den formodning, at Grønneland har endt sin løpebane mellem haiens kjæver? . . .

Fjeld rystet paa hodet.

— De har jo selv for nogen minutter siden konversert mig om Deres heltegjerning vis-a-vis Grønneland . . . Men la den stakkars Stavangerkaptein hvile i fred! Vi

spilder tiden. La os snakke om vore egne affærer . . .! Jeg vil gjerne vite, hvorledes man bedst kan komme bort fra dette fartøi.

Et triumferende blik saaes i belgierens visne øine.

— Det faar bli Deres egen sak, sa han mut . . .

— De tar feil, avbrøt Fjeld ham. Jeg har ikke foretat denne farlige og besværlige manøvre med Ribeira for ingenting! De maa hjælpe mig bort ellers blir jeg nødt til at klemme Dem ihjel med mine fingrer. Forstaar De?

Nozier som hadde vundet sin fatning igjen, stirret forfærdet paa nordmanden, hvis fingrer allerede syntes at krumme sig efter hans hals.

— Hvad mener De? hvisket han.

— Jeg mener, sa Fjeld brutalt, at De snarest mulig gjør en motorbaat klar. Det maa findes en slik en paa et skib som dette.

— Jeg forsikrer, mumlet Nozier . . .

Men han kom ikke længere. Fjeld hadde gaat ham like ind paa livet, og hans blaa øine var mørke av raseri . . .

— Vel, skrek han op. De skal faa motorbaaten. Øieblikkelig. Men De maa love . . .

— Jeg lover ingenting . . . Men nu maa De skynde Dem, baron, ellers blir jeg nødt til at prøve styrken av Deres nakkehvirvler . . . Jeg maa væk herfra, før det blir for lyst og før vor ven Ribeira forvinder kloroformnarkosen. Jeg gav ham den passelige blanding med nafta. Ellers vilde vel den gamle drukkenbolt ha gaat berserkergang.

Belgieren saa sig hjælpeløs omkring.

— Her maa findes en eller anden telefon, fortsatte Fjeld ubarmhjertig og nærmet sig den skjælvende mand. La det gaa kvikt. Gi en ordre til at sætte motoren paa

vandet og gjøre den klar til avgang. La en kyndig motormand følge med. Forstaar De?

Noziers hænder skalv. Han vred sig noget, men formaadde det ikke.

Saa vendte han sig mekanisk og pekte hen paa schalttavlen, hvor der hang et rør.

— Vel, fortsatte Fjeld. Det er godt for Dem at De er av et føielig temperament. Ellers vil De snart gi gjesteroller blandt Deres venner dernede.

Nozier lænet sig til den hvite marmorplate. Han var utvilsomt villig til at adlyde, men skrækken hadde øiensynlig lammet alle hans bevægelser.

Fjeld lænet sig over ham.

— Det er ganske i sin orden, sa han med en stemme, som ikke kunde skjule hans ringeagt, at De skjælver for Deres liv. For det hænger i en traad. Men hvis De gjør hvad jeg ber Dem om, skal jeg ikke røre Dem med en finger. Forstaar De? . . .

Nozier famlet efter hørerøret.

— Jeg stoler paa Deres ord, sa han.

— Det kan De trygt gjøre. Men merker jeg, at De paa nogen maate farer med skurkestreker, knækker jeg nakken paa Dem.

Nozier hadde allerede grepet mikrofonen og trykket paa ringeknappen.

— Er der nogen? spurte han tonløst og saa paa nordmanden, der stod foran ham som selve tordenguden og truet ham med sin retfærdige vrede.

En stemme svarte etsteds fjernt fra.

Nozier gav sine ordrer i korte, avstumpete sætninger, men med utvilsom tydelighet.

Fjeld nikket tilfreds.

— De er en ganske behagelig mand at ha med at

gjøre, sa han med en smule ringeagt. Nu kan vi jo opta traaden i vor samtale. Jeg har bare nogen minutter, forstaar De.

Baronen forsøkte tydelig at ryste skrækken av sig. Den fik hele hans lille krop til at krympe sig sammen og han saa ynkelig og ringe ut der han stod . . .

— Der er en ting jeg ikke forstaar, fortsatte Fjeld efter en liten pause. Jeg ber om undskyldning, at jeg nu taler frit ut. De er en stor mand, baron de Nozier. Ja, det er mulig, at De er større som videnskapsmand end som forbryder. Men jeg skjønner ikke at De, som av en ubarmhjertig natur har faat feighetens forbandelse, ikke heller ofrer Dem for den legale borgerlige visdom. De vilde være en pryd for et universitet.

Baronen saa sky paa ham.

— Nei, og tusen ganger nei, skrek han hæst. Jeg er født med hat i sind. Og jeg duer ikke til at krype i andres spor. De sier jeg er feig, dr. Fjeld. Vel! Det er jeg. Jeg har oplevet rædslene i Belgien 1914, jeg har ligget fire dage under fort Luciens ruiner dengang tyskernes mørsere begrov os. Og i den anden verdenskrig . . .

Han taug pludselig. Det var som hans lyse og blasse øine slukkedes, samtidig som hans store, følsomme ører strittet efter en eller anden lyd.

Fjeld rynket brynene og knyttet næverne.

Da blev døren til gangen slaat op med et brak.

Paa terskelen stod den egte portugiser og bak ham vaklet den forhenværende missionsprest.

XXXIV.
I VENTETIDEN.

Bjelland hørte ikke til de mænd, som lægger hænderne i skjødet. Da han hadde faat miss Westinghouses beret-

ning, varslet han øieblikkelig chefen for torpedoeskadren, kaptein Orlin. Denne dygtige marineofficer oppebiet ikke engang ordrer fra hovedkommandoen men reiste ut samme morgen med to torpedobaater for nærmere at undersøke den mystiske flytedok.

Men han kom forsent. Den maatte ha benyttet natten til at komme sig undav. Det eneste spor, som fandtes efter den flytende likkiste, var en mængde død fisk — især sild. Desuten blev der fisket op liket av en mand, som blev tat med til Stavanger.

Overlæge Cappelen undersøkte det nøiagtig og kom til det resultat, at det maatte være en mand fra troperne, antagelig en meksikaner eller en argentiner. Derpaa tydet mandens rødbrune hud og de ringer, han bar i ørene. Hans lange kniv sat endnu i beltet. Den blev av ingeniør Langberg, som i flere aar hadde bodd i Argentina, gjenkjendt som en «Machete» — av den sort, som gauchoerne paa Pampas med saa stor færdighet og forkjærlighet benytter sig av.

Det merkeligste ved manden var imidlertid de mange ar, som fandtes paa hans krop. Han hadde øiensynlig været en farlig fyr, som hadde git og mottat mange hugg.

Endog i døden lyste det stygge og koparrede ansigt av en viss triumferende grusomhet. Det saa ut som om hans livstraad var skaaret over netop i et øieblik, da han syntes at ha seieren i hænde.

Dødsaarsaken laa klar i dagen. Manden var ikke druknet. Like under nakkebenet midt i det hul, som anatomene kalder foramen occipitale, var det et rundt saar efter en grovkalibret kule. Det maatte ha været et skud fra et kraftig vaaben, ti kulen var gaat ut like ved

haarroten. Manden maatte ha utaandet nogen minutter efter at være rammet.

Kaptein Orlins rapport var en forfærdelig skuffelse for Evy Westinghouse. At Fjeld hadde skutt den mørke mand, som i et øieblik hadde fanget ind flyvemaskinen, tvilte hun ikke paa. Men hvor var det blit av hendes ven? . . . Og hvad skulde hun nu foreta sig?

Et øieblik tænkte hun paa at gjennemsøke Nordsjøen med Erkos flyvemaskine. Men hun mestret ikke maskineriet saa godt, at hun vaaget sig ut paa en slik usikker ekspedition. Hun var jo, da hun skulde lande, gaat paa hodet i en myr og hadde nær sat livet til.

Nu stod hun der i en fremmed by med en styg skramme i det vakre ansigt, en tilsølet sportsdragt og befolkningens mistillid. Hun behøvet bare at vise sig paa gaten, saa forfulgte en kohorte av smaa hermetikdjævler hende med den livlige ugenerthet, som er Stavangerungdommens særpræg. Hun telegraferte efter sine kufferter, som endnu stod paa Grand hotel i Kristiania, og avventet med utaalmodighet et livstegn fra dr. Fjeld.

Men dagene gik uten at der kom nogen besked fra den forsvundne. Han var øiensynlig i sine fienders vold. Og langsomt gik det op for Evy Westinghouse, at det ikke var stor sandsynlighet for, at hendes redningsmand og ven hadde undgaat sine fienders ubarmhjertighet og grusomhet.

I skaansomme ord skrev hun et brev til Fjelds hustru og fortalte, hvorledes saken laa an og det sørgelige resultat av fælleseksneditionen ut mot den flytende likkiste.

Hvor forbauset blev hun ikke, da hun et par dage efter fik følgende telegram:

Jeg vet at min mand lever, og føler at han snart vil vende tilbake. Hilsen

Katarina.

Det var, som om dette fortrøstningsfulde telegram indgjød hende nyt mot og ny beslutsomhet. Og Bjelland styrket hende i det.

Det saa ut til, at den troldom, som hadde reducert kystens fiskebestand, tildels var hævet. Vel var fisket temmelig tarvelig, men det saa da ut til, at hermetikfabrikkene ikke skulde bli aldeles læns paa raamateriale. Det blev i sandhet et ynkelig fiskeaar, men ikke fuldt saa elendig, som det en tid saa ut til.

Grunden hertil visste kun Bjelland og Evy Westinghouse. Den gamle mand hadde endnu ikke opgit at utforske dr. Fjelds merkelige forsvinden, men alle hans bestræbelser var forgjæves. Det store sildeskib var som sunket i havet. Ingen rapporterte det. Ingen hadde set noget til det. Havet hadde øiensynlig slukt den farlige fiende for de norske fiskerier.

Men Evy Westinghouse blev blekere dag for dag. Hun hadde sørget for at bringe flyvemaskinen i sikkerhet, men hun vaaget ikke mere at betro sig til den efter den sørgelige nedstyrtning i Hillegaardsmyren. Hun brændte efter at foreta sig noget, men hun manglet som saa mange andre kvinder evnen til at organisere en virksomhet. Hun visste ikke hvorledes hun skulde begynde.

En dag gik hun ned til bryggerne. Der laa et skib med fuld damp oppe. Det var «Iris» av Bergenske dampskibsselskap. Kaptein Cappelen stod paa kommandobroen og hadde allerede git det første signal til maskinen.



Evy traadte frem til bryggekanten.

— Hvor skal De hen, kaptein? spurte hun.

— Til Rotterdam, frøken, svarte kapteinen høflig.

— Kan De vente fem minutter, til jeg faar hente tøiet?

Kapteinen stirret forbauset paa den unge, vakre dame. Han saa paa klokken. Allerede 10 minutter forsinket. Han kastet et blik paa den unge amerikanske miss og sukket. Hvem djævelen kan motstaa saa smukke øine?

— Vel, sa han. Jeg skal vente fem minutter.

XXXV.

EN KVARTET.

— Hvad pokker er dette? skrek portugiseren og saa sig om med øine, som var sløret av narkosen.

Han gjorde et noksaa latterlig indtryk, den gode Ribeira, som han stod der halvnaken i sin kulørte skjorte. Og dog kunde man se, at det ikke var en mand, som man kunde spøke med. Han hadde en svær revolver i haanden, og det grusomme og dyriske ansigt var blodrødt av ophidselse.

Bak hans ryg saa man den forhenværende missionsprests blinde øine. Han famlet efter sin ven, og Fjeld saa da, at han hadde en lang kniv med hornskaft i haanden. Vaabnets merkelige utseende fik nordmanden til at fare sammen. Det var, som om Ribeiras revolver ikke interesserte ham, men denne lange hornskaftede kniv i den blinde sjørøvers haand fik ham uvilkaarlig til at gyse.

Han saa i hurtige glimt de situationer, i hvilke dette

vaaben hadde spillet en saa stor rolle i hans begivenhetsrike liv. Han mindedes en aftenstund i nærheten av Holborn i London. Den store finansmand John Cavendish laa i sin have næsegrus, mens livets flod ebbet ut av hans aarer. Der sat en kniv i hans ryg. Den tilhørte anarkisten Alexis Okine. Det var det samme staalblad, som glimtet i Johnsons haarede morderhaand . . . Okine blev hængt. Men hans kniv fortsatte sin blodige historie . . . Det var i et litet værelse i Whitechapel, han saa den for anden gang. Denne gang sat den i den store russiske oprørerske Anna Speranskis ryg. Han saa tydelig for sig det vidunderlige skjønne ansigt med det klare, uskyldige madonnasmil, som hadde daaret saa mange likefra Newski Prospekt i Petrograd til Boulevard Strassbourg i Paris.

Men Asevs vaaben var vandret videre til italieneren Pietro Cerani, som var en av dem, der hadde sænket kjæmpeskibet «The Eagle» ned i de evige dybder. Og da sicilianeren hadde skutt sig paa Bermudasøerne, var dette skjønne, blodgriske vaaben fra Ukraines sletter ved et av skjæbnens tilfælde gaat over til James Mortons betrodde mand, den boklærde, bibelsprængte skurk Johnson.

Og nu — hvor skulde Okines forbandede vaaben havne? . . .

Fjeld reiste sig hurtig.

Det var, som om Ribeira et øieblik vek tilbake for denne kjæmpeskikkelse, som saa sig frygtløst omkring i hans egne maleriske klær.

Saa løftet han revolveren.

— Hvis du, din forbandede tyveknegt, rører paa dig, fyrer jeg, brølte han. Ta av dig klærne, ellers skal fanden hente dig.

Nordmanden trak ringeagtende paa skuldrene.

— Vil De være saa venlig at lukke døren efter Dem, kaptein, sa han paa godt spansk. Hr. de Nozier kan bli forkjølet.

Der var slik magt i nordmandens ord, at Ribeira med en ed slog den tunge jerndør i efter sig.

— Vel, sa han mut. Vi kan avgjøre denne sak uten at blande andre op i det. Jeg vil gjøre Dem opmerksom paa, at De har en mand for Dem, som kan haandtere en revolver.

— Det tviler jeg paa, sa Fjeld rolig.

— Vrøvl! skrek portugiseren. Deres forbandede nafta har ikke faat min haand til at skjælve . . . Spør baronen der, om han nogensinde har set mig feile . . . Saa, op med hænderne! Johnson har nogen haandjern med til Dem, som jeg antar kan passe . . .

Men Fjeld gjorde ingen tegn til at adlyde. Han saa hen paa Nozier med en uendelig likegyldig mine.

— De holder ikke god disciplin paa Deres skib, hr. baron, sa han. De burde binde kjæverne paa den brølende portugiser.

Baronen hadde ikke rørt sig. Men hans blaasure øine hadde faat et triumferende uttryk, og monoklen var atter kommet paa sin plads. Johnson var traadt frem paa glasgulvet. Hans næsebor skalv, og ørene strittet paa ham som en gammel kavalerihest, som lugtet krudt og blod.

Der blev et øieblikks pause. Ribeiras revolver pekte fremdeles mot Fjelds hode, men han nølte endnu med at trykke av.

— Det nytter Dem ikke mere at spille den overlegne, dr. Fjeld, sa Nozier endelig. En viss skjælven i hans

stemme talte et tydelig sprog om, at rædselen endnu ikke helt hadde forlatt ham . . . De er i vor magt. For Ribeira lyver ikke, naar han sier, at han kan haandtere en revolver.

— Jeg har tidligere ytret mine tvil om kapteinens evner i den retning, sa Fjeld rolig. Og jeg gjentar den. Den mand forstaar ikke at haandtere et vaaben, som undlater det mest elementære ved behandlingen av det.

— Og hvad skulde det være? spurte portugiseren grinende.

— At undersøke om den er ladd. Det koster jo ikke stort bryderi.

Ribeiras røde ansigt blev næsten gult. Han kastet et tvilende blik paa sit vaaben og bet tænderne sammen . .

— Det er løgn, mumlet han, men man kunde merke, at det var en viss tvil i hans stemme.

— Gjør et forsøk, kaptein, sa Fjeld. Smeld løs. Jeg har tillatt mig at fingre litt med Deres vaaben, da jeg avla Dem en visit og tillot mig at forsyne mig av Deres skidne garderobe.

Det var tydelig at portugiserens tvil vokste. Han kastet et blik paa nordmanden, som sat lænet fremover med hænderne i lommen og syntes at ofre al sin interesse paa fiskestimene under sig.

Saa grep han med et resolut tak i laasmekanismen og trak den op.

— Den er ladd! skrek han. Forbandede hund.

I samme øieblik lød et skud. Fjeld hadde benyttet anledningen og fyrte i samme moment Ribeira lukket revolverens mekanisme.

Det var et brilliant skud. Skjønt han hadde fyrt direkte fra lommen og i en ubekvem stilling, hadde skuddet rammet portugiserens vaaben og slynget det ut av

hans hænder. Kulen hadde derefter truffet Ribeira i tommelfingeren og revet et stort kjøtstykke med sig.

Da hændte der noget merkelig. Den blinde mand hadde krummet sig og styrtet med et kjæmpesprang frem mot Fjeld.

XXXVI.

KAMPEN.

Fjeld var ikke forberedt paa det pludselige angrep fra den blinde motstander.

Den forhenværende missionær og sjørøver var ikke at spøke med i nærkamp, og det lykkedes ham allerede i første omgang at faa et forfærdelig tak om nordmandens hals.

Fjeld kunde ha brukt revolveren. Men han vilde ikke.

Denne ridderlighet likeoverfor en blind motstander hadde paa et hængende haar kostet ham livet. Ti Okines kniv svævet allerede i luften og rammet ham i skulderen. Det var et dypt, men forholdsvis ufarlig kjøtsaar.

Den blindes angrep stanset imidlertid ikke dermed. Med et forfærdelig raseri hugg han atter og atter efter Fjelds bryst. Okines kniv dryppet av blod. Med den største vanskelighet undgik nordmanden de vanvittige stød og fik tilslut fat paa det haandled, som svang kniven. Et kraftig ryk og vaabnet fløi ut av den blindes haand og danset med en klirrende lyd henover glasgulvet.

Men den rasende mand gav sig ikke endnu. Han hadde øiensynlig kjæmpekræfter, og han bet og slog fra sig med et raseri, som vilde være blit skjæbnesvan-

gert for nogen hver. Skjønt den saarede arm og blodtapet hindret Fjeld betydelig, lykkedes det ham med et albuestøt under Johnsons hake at forvirre ham saapas, at han fik tid til at dunke ham i hodet med revolverkolben. Slaget var saa kraftig, at amerikaneren med et støn som en døende tyr sank overende paa glasgulvet.

Dermed var kampen slut.

Portugiseren sat i sin krog og stønnet av smerte. Og James Mortons elev laa og rallet paa gulvet som et saaret rovdyr.

Men Nozier var forsvundet fra sin plads. Han hadde benyttet anledningen og stukket av. Av hele den pyntelige belgier fandtes der kun monoklen.

Fjeld gik hen til døren. Den var slaat i laas. Det var ikke nogen almindelig dør. Den sluttet tæt til jernrammen som døren paa et pengeskap, og Fjeld saa straks, at der skulde særlige remedier til for at forcere den kraftige staallaas.

Han rynket brynene. Alt var forløpet saa godt, men nu sat han atter i klemmen, og alvorligere end nogensinde. Den lille baron behøvet bare at holde sig i ro og i al fredsommelighet sulte ham ut. Eller han kunde sende sin bande til ham og overvælde ham. Det sidste vilde antagelig være det sandsynligste, for under utsultningsprocessen vilde jo portugiseren og amerikaneren stryke med.

Fjeld la sin revolver ved siden av sig og begyndte at forbinde sin flænge. Det var et meget vanskelig arbeide, men det lykkedes ham dog tilslut at faa anbragt en nødforbinding om det stygge hudsaar.

Saa puttet han Okines kniv i brystlommen, samlet

op Ribeiras revolver, som selvfølgelig var i bedste stand, og tok saa plads paa Noziers yndlingssæte.

— Naa, hvorledes gaar det, kaptein? spurte han uten at se hen til den krok, hvor portugiseren sat. — Vi er nok adskillig maltraktert alle tre, ser det ut til.

Ribeira brummet. Han hadde tullet den saarede finger ind i en flig av sin skjorte og hakket tænder av kulde.

— De ser ikke ut til at være av dem, som lar sig lure saa let, fortsatte Fjeld i en rolig konversationstone. Men det er bedre mænd end Dem, som har gaat i fælden. Hadde jeg været Dem, vilde jeg ha forsøkt et skud for at se, om jeg sa sandt. Det var jo at avvæbne Dem at begynde at kikke ind i magasinet. Eller maaske undervurderte De Deres motstander?

Portugiseren saa mørkt paa den høie mand, som kroet sig i hans helligdagsklær.

— De skyter godt fra lommen, sa han. Hvor har De lært det henne?

— I Alaska, svarte Fjeld. Og i den øvre del av Peru. Der var folk, som gav undervisning i denslags. Det slitter sterkt paa ens klær, men ellers er det en nyttig lærdom for dem, som nødig vil av med livet.

Der blev en pause.

— De taler ganske godt spansk, fortsatte Ribeira. Men akcenten er daarlig. De snakker som en meksikaner.

— Mulig det, svarte Fjeld. Jeg har lært spansk av en smuk dame ved Paranafloden i Argentina. Senere har jeg konversert Emiliano Zapata i det sprog.

— Røverhøvdingen?

— Ja.

— Han er død nu?

— Ja.

— Han blev dræpt av en utlænding, hørte jeg. I tvekamp paa den meksikanske høislette. Jeg var i Meksiko den gang. Man talte meget om Zapatas død i Carranzas leir. Det var en pokkers fyr. Jeg skulde ha lyst til at ta den djævel ved vingebenet, som dræpte ham.

— Det er der god anledning til.

— Hvorledes?

— Det er let nok. Her sitter vi i en smuk tête a tête. For det var mig, som dræpte Emiliano Zapata.

Ribeira reiste sig langsomt.

— Saa, det var Dem, sa han. Da angrer jeg ikke paa, at jeg sparte Dem for et revolverskud mellem begge øinene. Det vilde være en altfor let og behagelig død for Emiliano Zapatas drapsmand. Si mig, har De hørt tale om kokende bly?

— Ja, hvad da?

— Kunde De ha lyst til at bli behandlet av baron de Nozier. Han er et geni. Ogsaa til at pine folk. Han burde ha været første assistent hos Thomas av Torquemada. Ja — for nu er De vor gris! Stol paa det. Inden ti minutter skal vi tales nærmere ved om inkvisitionens vidundere.

— Det vil falde Dem vanskelig.

— Hvorledes det?

— Jo, for inden vi faar anledning til at drøfte disse interessante spørsmaal er De en død mand.

XXXVII.

BILLARDSPILLEREN.

Det var i det store billardpalads i Paris, midt paa Boulevard des Capucines. Klokken hadde netop slaat

9, og de fire professorer, som skulde aapne kampen, traadte frem, hilset av tilskuernes bifaldende mumlen. Det var den berømte Cure, den franske mester i au cadre, med sin litt fleskede bonhommie, det var Gibelin, den lille sydfranske levemand, som aldrig saa ut til at ha hvilt sig ut, og det var den tykke og frodige Maquet, hvis mave hadde vokset slik av det behagelige liv mellem de hvite kuler, at han snart ikke var istand til at læne sig over billarden paa en effektiv maate.

Den fjerde var for de allerfleste en ny mand, — en ung og vakker fyr med bløte ansigtstræk og slængende bevægelser.

Før matchen tok sin begyndelse, traadte croupieren hen til billarden og holdt følgende lille tale:

— Mine damer og herrer! Før vi idag begynder mesterskapet om billardspil i rouge, maa jeg faa lov til at præsentere for Dem en fremragende spiller, som har anmodet om at faa være med i disse avgjørende kampe om det franske professionelle mesterskap. Det er mr. Baptiste, en mand, hvis billardspil staar paa høide med det bedste i vor tid.

Den unge gentleman bukket likegyldig til forsamlingen. Saa tok veddemaalene sin begyndelse. Det grønne teppe oversaaddes med femfranc'er, og indimellem lynte de smaa guldstykker.

Publikum saa ut til at være litt desorientert. Ingen kjendte den nye mand. Mange vaaget paa spekulation en mindre sum paa ham, men det faldt litt vanskelig for croupieren at faa balanse i veddemaalene. Han skrek sig hæs paa: Der mangler 100 francs paa mr. Baptiste! . . .

Tilslut lot han til at ville opgi det. I sidste øieblik

kom der imidlertid en ung, blendende vakker dame frem og slængte ti louisdorer hen paa den debuterende billardprofessors plads. Og nogen minutter efter kunde kampen ta sin begyndelse.

Mr. Baptiste var øiensynlig blit distræt av et eller andet. Hans bleke apatiske ansigt hadde pludselig faat et forundret og vaktsomt uttryk. Det var tydelig, at den unge dame, som med saa stor dristighet hadde vaaget sine penger paa ham, ikke var ham helt fremmed. Hans læber bevæget sig som hos en der famler efter et minde. Men han saa ikke i den retning, hvor hun sat — stolt og ensom i sin elegante, men enkle blaa spaserdragt.

I næste øieblik var spillet begyndt. Man hørte ikke andet end de smaa elfenbenskulers gang paa det grønne teppe. Aldrig hadde Cures glimrende hovedstøt vakt saa megen jubel, og aldrig hadde Gibelins vidunderlige «krydsballer» været saa vel beregnet. Allerede i første omgang skjønte man, at det vilde bli en haard kamp.

Den nye mand skuffet til at begynde med. Hans første ball blev en klaps, som hilstes med en misfornøiet mumlen fra auditoriets side. Der blev spilt kun fra den røde ball til 100. Cure hadde i første støt gjort 24 points, Gibelin 8 og Maquet 15, mens den fremmede endnu ikke hadde faat nogen. Den franske mester fik imidlertid et oplæg, som blot gjøres med en 3-vants hintball . . . Den mislykkedes. Ogsaa Gibelin og Maquet var uheldige, og den sidste overlot mr. Baptiste et hjørneoplæg, som fik hele den kyndige forsamling til at spile øinene op. Endog en middelmaadig spiller vilde her kunne ha paaregnet en umaadelig serie.

Den unge mand grep sin kø og saa sig om med et

smil. Han tænkte sig om et øieblik, saa sprængte han kulerne fra hinanden med et determinert støt. Han vilde ikke benytte sig av denne fordel.

Et kraftig bifald fra den største del av forsamlingen hilste denne manøvre, mens en svak hyssen lød fra de faa, som hadde vaaget sine penger paa nykomlingen.

Nu viste det sig imidlertid, at mr. Baptiste kunde sine saker. Han førte en glimrende kø, og hans medspillere applauderte ret som det var hans elegante og vel beregnede spil. Han hørte ikke til dem, som spiller paa oplæg. Det var som om han søkte vanskeligheter. Hans trækballer var ganske fænomenale og henrev forsamlingen til det kraftigste bifald.

Men Cure var denne aften i sit es. Han spilte rigtig con amore, — paa den lette, rolige og overlegne maate, som var ham egen. Den kjeivhændte mester naadde allerede i tredje omgang til 98 points og vilde visselig med lethet ha seiret, hvis han ikke hadde glemt at kritte sin kø. Det bevirket at han feilet en næsten oplagt ball.

De tre andre var imidlertid noksaa langt efter. Gibelin hadde 78, Maquet 54 og mr. Baptiste 64 points. Alt talte saaledes for, at den franske mester ogsaa dette aar skulde kunne hævde sit mesterskap.

Men det gik anderledes, end man hadde ventet. Det syntes, som om mr. Baptiste nu la an paa at vinde. Han flokset ikke med kunstballer, men spilte til det yderste med beregning. Allerede efter det tredje støt fik han anbragt de to kuler i hvert sit hjørnevant, og saa begyndte han at «stange» den spillende kule mot de to andre. Paa den maate var han likesaa sikker paa 100 som paa 36 baller.

Cure bet sig i læben og trak paa skulderen. Der var ikke mere at gjøre ved den sak. Mr. Baptiste blev pro-

klamert som seierherre, og de faa, som hadde vaaget sine penger paa ham, priste sit held og sin lykke.

Den unge franskmands kolde øine hadde faat et eiendommelig uttryk. Det saa ikke ut til, at seieren hadde gjort noget særlig indtryk paa ham. Hans blik fulgte den unge dame, som nu med den likegyldigste mine sopte ind guldstykkerne fra det grønne teppe. Han saa ikke, at hendes smaa fine, hvite hænder skalv av en spænding, som ikke hadde noget med guldtørst at gjøre. Han følte kun hendes nærhet og begjæret efter at eie denne kvinde, som engang før var kastet ind paa hans vei.

Billardspilleren var blit blek. Han bøide sig henimot den unge dame.

— Har De noget imot, miss Westinghouse, sa han hurtig, at jeg ledsager Dem herfra?

Hun saa op paa ham med et smil.

— Nei, mr. Courbier, svarte hun. Det vil være mig en glæde.

XXXVIII.

HOS PAILLARD.

Courbier gik hen til portieren og stak ham et tyvefrancsstykke i haanden.

— Jeg vil ikke forstyrres av nogen, forstaar De, sa han med et ondt smil.

— Som herren behager, sa den værdige vogter til Paillards helligdomme og lot guldet med en umerkelig bevægelse forsvinde mellem de forgyldte tresser i den straalende uniform.

Courbier traadte hen til speilet i den lille hal og

mønstret med tilfredshet sin smukke person. Saa gik han med en glad fløiten ind i det lille kabinet, som var reservert ham. Han forstod at denne situation kunde bli farlig for ham. Men han hørte nu engang til de farlige mænd, som ynder at spille va banque med livet. Og Evy Westinghouses straalende øine hadde brændt sig fast i hans sjæl og hindret ham i at tænke klart.

Courbier var ingen dumrian. Han visste, at den skjønne amerikanerinde ikke hadde krydset hans vei ved et rent tilfælde. Og han indsaa, at hendes tilsynekomst var ensbetydende med en sidste jagt efter den forsvundne dr. Fjeld.

Men han frygtet ikke denne jagt. Han hadde jo god grund til at tro, at den norske læge laa og drev paa havbunden ved Doggerbank. Og uten ham var denne unge dame kun et svaiende rør i en determinert mands haand.

Evy Westinghouse sat i samme øieblik i damegarderoben og lot en kammerpike fare hen over sin frisyre. Hun saa meget blek ut, og hendes læber var tæt sammenknepet. Ogsaa hun visste, at møtet med denne mand, som hun jaget den sidste uke, kunde bli skjæbnesvangert for hende. Men hun stolte paa sit held og paa sin dristighet og den beundring, hun hadde læst i den unge forbryders graa og onde øine. Hun kjendte sin magt og agtet at bruke den til det yderste for at utforske dr. Fjelds skjæbne.

Derfor sat hun her paa Paillard, den vakreste levemandskafe i hele Paris, beredt til at soupere med en ung fyr, som hun visste var en morder og drapsmand av den mest moderne intellektuelle type.

Da hun gik forbi portieren, bukket han ærbødig for den straalende kvindeskikkelse, som passerte ham.

Han hadde hat anledning til i sit liv at se Paris' skjønneste kvinder passere revy. Det lille hjørne ved boulevarden og Chaussèe d'Antin var jo ikke bare gourmeternes fryd, men ogsaa de mest mondæne damers favoritsted . . . Men aldrig hadde den lille fete herre set en saa glimrende skjønhet som den unge dame, der med rolige skridt gik ind til fordærvelsen.

Portieren trak paa skulderen og følte efter tyvefrancsen, som avvæbnet alle hans moralske bekymringer.

Men ved indgangen til det reserverte kabinet stanset den slanke unge amerikanerinde pludselig. Hun vendte sig mot portieren, som dypt bukkende hadde grepet i dørklinken for at slaa døren op for hende.

— Et øieblik, min herre, sa hun. Vil De gjøre mig en tjeneste. Klokken er nu halv elleve. Naar klokken er halv tolv ønsker jeg, at De sender en piccolo ind til mig med besked om, at min automobil er kommet. Han behøver ikke at banke. Forstaar De?

Jo, portieren forstod. For hendes bestemte ønske var ledsaget av en svak knitrende lyd av en seddel, det var en knitren, som den bra mand hadde hørt mange ganger før og visste at vurdere. Hans haand lukket sig om den farvede papirlap med en forsikring om, at madames ordre skulde utføres til punkt og prikke.

Det var en ganske pudsig liten souper i det lille elegante rokokorum, hvor alle Watteaus kunster lyste mellem de rike gyldne forsiringer. Man skulde ikke tro, at det var to fiender, som her sat og lurte paa hinanden.

Courbier befandt sig i et brillant humør. Han drak meget flittig av den gamle vouvrai og sparte sig ingen-

lunde, da champagnen kom. Hans konversation gled temmelig hurtig ind paa et dristig spor.

— Jeg saa Dem for første gang, miss Evy, i Kristiania, sa han. Det var paa Grand hotel. Aldrig har jeg set et skjønnere syn. Da avla jeg en dyr ed.

— Hvilken? spurte hun med et tilløp til koketteri.

Han svarte ikke med en gang. Saa lænte han sig frem mot hende.

— Den, at jeg engang skulde eie Dem, hvisket han hæst.

Evy Westinghouse reiste sig, men satte sig igjen. Det var, som om hun hadde følt en slanges bitt.

— De taler ikke som en franskmand, sa hun med en stemme, hvis skjælven hun ikke formaadde at skjule.

Courbier lo.

— De har gaat i en fælde, miss Evy, sa han. Tror De ikke, jeg har gjennemskuet Dem? De har opsøkt mig for at faa vite litt om Deres ven, nordmanden med det forfærdelige navn. Men jeg tilgir Dem. For jeg elsker Dem til vanvid.

Han reiste sig og grep hendes haand. Hun rykket den ikke til sig, men kastet et blik paa sit haandledsur, som viste nogen minutter paa halv tolv.

— De nævnte noget om en nordmand, sa hun med et tilløp til et smil. Hvad vet De om ham? . . . Kanske vi kunde komme til en overenskomst.

Courbier slap hendes haand og flyttet sin stol nærmere hendes.

— For et kys vilde jeg vrænge min sjæl ut for Dem, sa han. De skal ikke angre paa denne nat.

— Hvor er dr. Fjeld? fortsatte Evy med skjælvende læber.

— Han er død, sa Courbier med en raa latter. Vi

puttet ham i det store hul, som heter havet. Reis til Doggerbank og interview flyndren der. De vil fortælle om hans salige avgang. Men hvad fanden kommer han os ved. La os dyrke glæden og livet og kjærligheten . . . Hvad sier ikke Verlaine? . . .

Courbier reiste sig og la sin arm om den unge dames liv og vilde trække hende ind til sig.

Da sprang pludselig døren op. En liten piccolo viste sig.

— En automobil til madame, sa han med skingrende røst.

XXXIX.

SKUFFELSER.

Courbier saa rasende efter automobilen, som forsvandt nedover boulevarden. Han knyttet næverne i lommen ved tanken paa, hvor nær han var maalet og hvor deilig den unge amerikanerinde var, da hun sat likeoverfor ham.

Han hadde ikke drømt om andet i disse sidste maaneder end disse dype straalende øine og den bevisste, næsten frække mund, som gav det vakre ansigt det tillæg av pikanteri, som virker saa eggende paa alle mænd av paafuglegudindens naade.

Nu var Evy Westinghouse sluppet ut av hans hænder netop som hendes røde læber glødet mot ham. For et fæ han var! . . . Og pludselig kom han til at huske paa en ting som fik ham til at stanse og tænke sig om. Det var en oplysning han hadde git i samtalens løp om baron de Noziers akvarium i Antwerpen. Det hadde faldt ham saa let paa tungen, fordi han trodde at

den unge dame skulde ha forlatt Paillard med skjendselens segl paa de læber, han ikke engang hadde kysset. Han hadde øiensynlig latt sig lure.

Men nordmanden maatte være død. Han mindedes den nat da Nozier kom styrtende op fra det svære fiskefartøis indre med et ansigt, som en der hadde set like ind i helvedes rædsel. Det var saavidt at han fik sine stemmebaand til at skjælve frem en forklaring om, at dr. Fjeld sammen med Ribeira var laast ind i maskinkammeret.

Ti mand, bevæbnet til tænderne, beordredes ned i baatens dyp. De blev nødt til at sprænge døren, da Nozier hadde somlet nøkkelen bort.

Inde i rummet som nu kun var oplyst av en eneste lampe i taket, fandt de Ribeira, som skummet av raseri. Han var solid bundet og kneblet. Den forhenværende missionsprest laa endnu bevisstløs efter slaget i hodet.

Men nordmanden var væk. Og det var ikke særlig vanskelig at skjønne, hvor han hadde tat veien. Med en tung jernbolt hadde han slaat hul paa selve glasgulvet og ladt sig gli ned i sjøen.

Ribeira hadde været ute av sig selv, fordi den høie nordmand hadde sluppet bort fra skibet. Det hadde øiensynlig været den brave portugiser om at gjøre at gi sin fiende en personlig paamindelse om den maate, hvorpaa en mand fra Coimbra hevner en forsmædelse.

Men nu hadde havet slukt den dristige germaner. Det kunde det gudskelov ikke være tvil om. Paa en eller anden maate hadde han faat heist op Noziers hypnotiske havøine. Ellers var nok den frække fyr blit kvalt mellem fiskesværmene. Nu talte alt for, at Fjeld var druknet paa regulær vis, hvis ikke de to propeller

hadde slitt ham istykker før han hadde naadd vandoverflaten.

Stakkars Nozier! Han kom sig ikke rigtig efter den dag. Det var som om han saa en skygge følge sig, — skyggen av en mand hvis lange armer stadig svinget i retning av hans tynde fuglehals.

Nu sat han i sit akvarium i Antwerpen og eksperimenterte med sine fisker. Det var som om den melkehvite glans fra de store porselænskuler hadde flytt ind i hans øine. Og dag for dag blev den lille mands magre hænder mere skjælvende. Han gik aldrig ut. Der var kommet en rædsel ind i hans sind som aat paa hans forstand . . .

Courbier spekulerte paa alt dette mens han langsomt slentret opover boulevarden. Den unge billardmester følte ingen glæde over sin seier. Det var som den graa aftentaake snek sig ind i hans sind. Han hadde været en av lykkens utkaarede yndlinger. Aldrig hadde han set uheldet stirre slik paa sig som denne høstmidnat paa Boulevard des Italiens. Folk gik der og frøs i sit høsttøi. Det var en av de aftener, sommerens sidste roser dør under jernnattens haarde grep.

Der kom en liten pariserkokette forbi ham. Hun strøk sig op til ham. Det var som en liten katunge der vilde varme sig.

Courbier rystet hende av sig med et misfornøiet grynt og gik videre.

Paa operapladsen stanset han ubeslutsomt. Hvor skulde han gaa hen? . . . Han visste, at kameratene var samlet i en liten spilleklub, hvor man kunde dyrke alle Paris' ulovlige glæder like til den lyse morgen.

Men den unge franskmand var ute av humør. Evy

Westinghouses vidunderlige øine hadde paa en forunderlig maate ætset sig ind i hans pupiller. Han var rammet av det vaaben, som vet at finde en mands hjerte og blinde hans sanser.

Hele hans sind var optat av dette ene: Hvorledes skulde han faa denne stolte og deilige kvinde i sin magt? Han famlet efter de mest fantastiske planer. Men han var nu engang ikke en mand av det kloke initiativ.

Bare Nozier hadde været her. For hans hjerne var et verksted for al helvedes underfundighet. Men den lille baron sat urokkelig hos sine fisker i Antwerpen og konverserte sine fisker, mens den flytende likkiste laa i Sibiria dok og tømtes for sine kolossale værdier . . .

En automobil kom langsomt og irriterende forbi ham. Courbier betænkte sig et øieblik. Det var en stor brun Limousin fra Panhard & Levasseur, og dens herskabelige eleganse tiltalte ham. Chaufføren var en stor, kraftig fyr med en sportslue trukket ned over ansigtet.

Han steg av for at aapne døren for den unge franskmand.

— Hvor ønsker herren at kjøre hen? spurte han.

Courbier trak paa skulderen og gik ind i den smukt oplyste kupe.

— Kjø hvor fanden De vil, svarte han grættent og slængte sig tilbake paa puterne.

— Det glæder mig, sa chaufføren rolig. Jeg agter mig til Antwerpen og her er et pas i lommen for en syk mand.

Courbier reiste sig forfærdet. Men i samme øieblik

slukkedes lyset i vognen, der faldt en maske for hans ansigt og en sterk, sødlig lugt fyldte kupeen.

Jean Baptiste hadde ikke mere at indvende. Han sank ind i bleke drømmer om Evy Westinghouses graa øine og røde læber.

Men chaufføren satte sig godt tilrette og kjørte uten større hastighet opover mot St. Ouens arbeiderkvarterer.

Der tok han en liten gut, som stod like ved byporten, op paa kuskesætet og kjørte saa alt hvad gummi og hjul kunde holde ind i natten.

XXXX.

NOZIERS AKVARIUM.

Langt ute ved Scheldefloden, i utkanten av Antwerpens havn, findes der et stort, rundt hus, som er godt indgjærdet. Det staar i forbindelse med floden ved en lang hulvei, som er gravet under vandets nivaa og ved en sluseindretning kan sættes under vand.

Dette hus tilhørte oceanografen baron de Nozier. Her hadde han sit laboratorium og sit akvarium. Alle folk visste det, men ingen kunde rose sig av nogensinde at ha sat sine ben i den lille videnskapsmands helligdomme.

Den kjæmpemæssige oceanografiske flytedok laa fortøiet ved kaien utenfor sluseverket.

Men den lille baron befandt sig i sit akvarium. Det var hans verden. Han kunde sitte i timevis hensunket i betragtninger av sine fisker, som tumlet sig for hans øine i det friske vand i den vældige glasbeholder.

De var hans venner allesammen. De kjendte ham. Av og til steg han op ad den lille stige som førte til glaskammerets aapning, og kastet mat ned til sine venner, som lekte dernede og stirret paa ham med sine blasse og taagelige øine. Da kunde den lille barons øine lyse med en egen dunkel glans.

Her var hans verden og her følte han sig lykkelig. Han forstod fiskene og fiskene forstod ham. Og det underligste av alt var at alle fiskene i de Noziers akvarium var venner. De fleste av dem var naturlige fiender. Ørreten og gjedden gled forbi hinanden i den broderligste endrægtighet, og selv de smaa haiarter derinde forgrep sig aldrig paa nogen av sine svakere kolleger. De levet likesom i en fortryllet paradisisk verden.

Men helt nede i bunden av akvariet lyste der to runde øine med en dunkel opalformet glans. De stirret frem av det grønne vand med et underlig blindt blik, som syntes at fylde fiskene med henrykkelse.

Baron de Nozier levet i denne sin verden. Det var hans eneste. Siden hin nat i Nordsjøen, da dr. Fjelds haarde hænder og haanlige ord hadde tøilet ham, var han ikke mere sig selv. Han visnet hen og blev taus og indesluttet. Hans lille legeme skrumpet ind for hver dag som gik. Selv Courbier kunde ikke kvikke ham op. Franskmanden hadde opfyldt sin mission. De franske sardinfabrikanter i Bretagne hadde faat revanche. Fisken var i den gode sæsong lokket væk fra de norske kyster. Nu kunde nordmændene ha det saa godt. De forbandede «sprats» som aar for aar hadde vundet terræng paa verdensmarkedet, blev fra nu av, takket være Noziers geni, en sjelden vare.

Og ingen kunde mere stanse dem. Ti dr. Fjeld var

død, og Courbier kunde i fred nyte sin økonomiske sukces og spille billard for sin fornøielses skyld.

Men livet er nu engang en overraskelsens jammerdal.

Det hændte saaledes en morgen da baron de Nozier sat i sin vanlige tause beskuelse og visnet av bare henrykkelse, at en tjener kom ind til ham og sa at Courbier var utenfor og gjerne vilde tale med ham.

Baronen vilde gi et avvisende svar. Han hadde rent glemt at snakke med nogen og vilde ikke forstyrres.

Men før han hadde faat munden op blev døren til akvariet slaat op. En høi mand kom bærende med Courbier. Like bak ham saaes en ældre, ærværdig mand med kloke og skarpe øine og ved siden av ham en liten kraftig, mørk herre med hurtige og livlige bevægelser.

Helt borte ved døren saaes en liten slank gut med usedvanlig vakre ansigtstræk.

Nozier sprang op. Og man hørte tydelig hvorledes tænderne klapret i hans mund.

— Dr. Fjeld, mumlet han.

Den høie mand la sin byrde fra sig. Han var meget blek og saa ut til at ha døiet adskillige strabadser. Hans kinder var indfaldne, mens hans øine lyste og hans kjæmpeskikkelse holdt ham endnu rank i den enkle chaufførdragt. Han bøiet sig over Nozier.

— Vel møtt igjen, sa han med klar og rolig stemme. De fik ikke livet av mig, baron. Men jeg indrømmer at det hang i en traad. I tre døgn laa jeg i Nordsjøen paa en planke som jeg fandt i Deres arbeidsrum paa den flytende likkiste. Da jeg hadde sagt farvel til det hele og beredt mig til at slippe planken, kom der en engelsk trawler og tok mig op. De gned mig tillive igjen og

bragte mig til Grimsby. Nu er jeg beredt til at ta fat igjen hvor vi slap.

Baronen saa forvirret fra den ene til den anden. Hans øine stanset ved Courbier.

— Er han død? spurte han.

— Nei, svarte dr. Fjeld, det er bare kloroform. Men la os gaa over til saken. Her er et par herrer som vil tale med Dem. Maa jeg præsentere:

— Hr. Chr. Bjelland fra Stavanger — baron de Nozier.

— Glæder mig, mumlet den lille herre distræt og stirret paa den mørke herre med guldlorgnetten. Og hvem er det? . . . spurte han mørkt.

— Det er mr. Angus Watson, hr. baron. De norske fiskeriers ven.

Den lille belgier vendte sig fra dem og hensank atter i sine drømmer.

— Fienden, mumlet han.

XXXXI.

BARON DE NOZIERS GRAV.

Den lille baron saa pludselig op med et smil. Det var som en sindssyk mand der har faat en eller anden lys ide.

— Mine herrer, sa han og stirret ind i sit akvarium. Ser Dere den lille stim derinde tilvenstre? . . . De kraftige, elegante sølvglinsende fisk, som holder sig litt borte fra de andre. Det er sardinen, — den gode franske sardin, som endnu ikke har passert den engelske kanal. De holder ikke av den fisk — mr. Watson. Men vent litt . . . ser dere den store stim som nu netop

glider om hjørnet. Det er en av havets skjønneste skabninger. Nu, hr. Bjelland, jeg ser Deres øine skinner. Og med rette. For De har git brislingen et verdenshistorisk navn — De og mr. Angus Watson. Mig kan det være det samme, jeg er jo en fædrelandsløs mand. Mit hjem er de store dyp . . . Men der er mange som hater brislingen. Spør mændene dernede i Bretagne! . . . Og spør Jean Baptiste Courbier derhenne, naar han vaakner! . . . Han er født paa de kanter. Vi møttes i fælles interesser, men han hadde en særinteresse, som knyttet os tættere sammen. For det var hans livsmaal at knuse hermetikfabrikkene i Norge. Og nu kan jo mine herrer more sig med at gjette, hvem der staar bak ham! . . .

Det hørtes ut som om den lille baron hadde faat sit spydige humør igjen. Jo livligere han talte, desto mindre blev han, der han sat i den lille armstol — en ond og farlig dverg med havets sløve og skjæbnebestemte draugblik i sine øine . . .

Der var noget fascinerende ved den store oceanografs utseende. Det bleke ansigt saa ut som om det var præget av de hippokratiske dødslinjer. Han talte ikke mere, men hans øine hang med et fortryllet blik ved de store, bleke porselænskuler, som var det faste punkt i fiskenes underlige kredsløp.

Da traadte Bjelland hen til ham.

— De har gjort os stor skade, baron de Nozier, sa han mildt. Og tusener har sultet og lidt for Deres skyld langs hele Norges kyst. Vi kunde nok ramme Dem, men vi vil ikke gjøre Dem noget ondt . . . Takket være dr. Fjeld har vi faat klarhet over Deres skjæbnesvangre videnskabelige opfindelse. Men nu vet vi ogsaa, hvorledes vi skal verge os . . . Brislingen vil atter finde

[illegible] og [illegible] kommer [illegible] paa [illegible] Jean [illegible] før vi for- [illegible] Jean Baptiste Courbier som paa en [illegible] og [illegible] paa [illegible] og som . . .

[illegible] her.

Før Courbier [illegible] og saa paa [illegible] med [illegible] og [illegible] sine. Han [illegible] med [illegible] av [illegible], men [illegible] og den [illegible] mod [illegible], at [illegible] hos ham . . .

Fjeld [illegible] sin revolver. Men Courbiers [illegible] søkte et andet maal. Han hadde set et ansigt i døren. Der stod en ung gut . . . men Jean Baptiste hadde forlængst opdaget de straalende øine, som hadde forvirret hans sind. Det var Ivy Westinghouse, — amerikanerinden, som hadde overlistet ham og nu stod der lænet op til døren i sin fikse guttedragt og saa paa dr. Fjeld med sine vidunderlige øine . . .

Han bet tænderne sammen. En tynd dolk saaes i hans haand og med et eneste sprang kom han bak mændene. Uten at betænke sig styrtet han løs paa amerikanerinden med løftet arm.

Men den lille dame hadde lært meget i det sidste. Uten at blinke møtte hun det farefulde angrep, og i samme stund som franskmanden med en ed vilde bore det farlige vaaben i hendes skjønne legeme bøiet hun sig hurtig og kastet sig ned paa jorden.

Det kan hænde, at Courbier under almindelige forhold vilde ha naadd sit maal. Men den unge fransk-

mands haand var ikke saa sikker efter den lange narkose. Dolken streifet kun den unge kvindes skulder og Courbier snublet over den lille skikkelse og faldt overende.

Han reiste sig lynsnart og vendte sig atter mot hende.

— Vogt Dem, skrek hun.

Men Jean Baptiste styrtet mot sin skjæbne uten frygt. Den lille browning i den unge dames haand — hvad var det for et leketøi!

Ak — det lille lysende leketøi blev hans bane. Der lød et skud — kort og arrig som en tigers dødsfræsen.

Jean Baptiste blev staaende med kniven i haanden. Et hæslig grin saaes paa det bleke, smukke ansigt. Kniven faldt ut av hans haand. Hans hode sank ned paa brystet, benene kunde ikke bære ham mere . . .

. . . Der lød en vild latter fra den stol, hvor baron de Nozier sat sammensunket . . .

— Ser du, Jean Baptiste, hørtes hans hæse, skrikende stemme . . . hun blev dig for haard. Du svor at skulle eie hende eller dø. Det blev nok døden allikevel, min ven . . . døden, den eneste elskerinde som vi er sikker paa.

Han reiste sig langsomt og med tunge og besværlige skridt, som en olding vaklet han hen til det lille galleri som førte op til akvariets munding.

Fjeld styrtet efter ham. Men det var for sent.

Den lille belgier var ikke mere feig. Han ræddedes ikke for døden. Hans tid var forbi. Og med en flygtig haandbevægelse, der kunde tydes som et farvel, lot han sig falde ned i den dype kum.

En høi vandsøile sprutet over ham og de tusener fisker fløi forfærdet fra hverandre. Men deres forskræk-

[illegible]

[illegible] i [illegible] [illegible] i [illegible], som var hans egen, og [illegible] [illegible] sig i smaa cirkler omkring den døde, og engang strak den sig op til det [illegible] ansigt som om den vilde kjærtegne sin herre og ven, — den geniale forsker av havets dunkle gaader.

Men Evy Westinghouse blev staaende der og stirre paa Jean Baptiste Charbiers forvredne træk. Hun gik hen til Fjeld som en der søker beskyttelse.

— Det er forfærdelig, mumlet hun og kastet vaabnet fra sig.

Fjeld trak paa skuldrene.

— Vor skjæbne er at dø, sa han. La os haabe, at døden engang finder os i vort rette element og med hæder.

De tre mænd bøiet sine hoder og den unge kvinde lænet sig op til sin ven, mens store taarer rullet nedover hendes kinder.

— Jeg duger ikke til slikt noget, mumlet hun. Jeg blir jo aldrig andet end en svak kvinde. Aa, si mig, hvad skal jeg gjøre?

Fjeld saa alvorlig paa hende.

— Reis over til New York, sa han.

— Hvad skal jeg gjøre der? spurte hun forundret.

— Gifte Dem, sa han . . . med den mand som tæller timerne til Deres ankomst.

Evy Westinghouse saa hurtig op paa ham.

— Kanske mumlet hun og kastet et sidste blik ind i akvariet, hvor fiskene nu hadde gjenoptat sin evige kredsgang om baron de Noziers grav.



GUSTAV E. THOMASSEN

FØLGESVENDEN

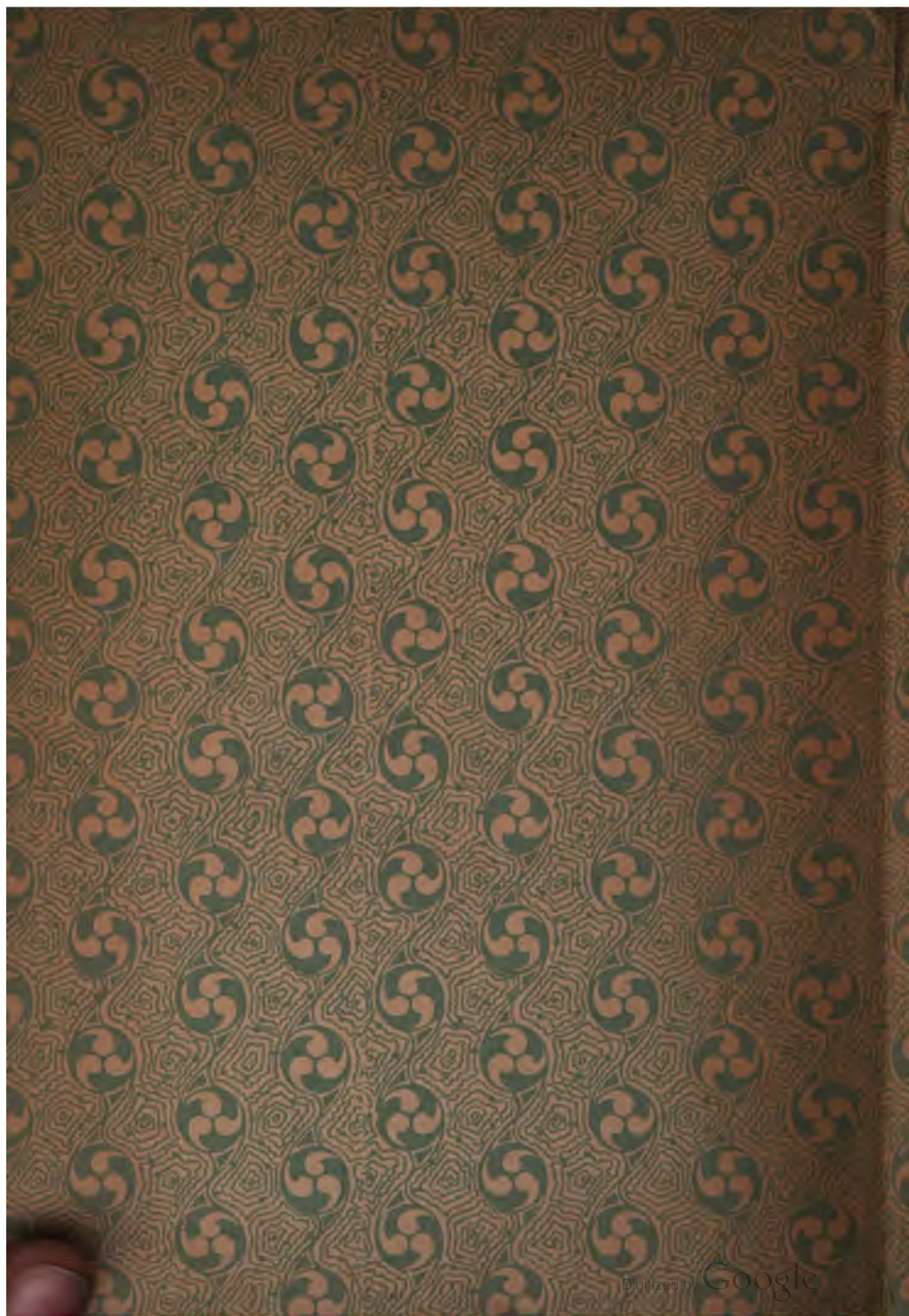
Romanen, hvis hovedperson er en ung, smuk sangerinde, indledes med skildringen av et fattig litet søskenpar. Da moren er blit kold av motgang og skuffelser, er de to henvist til sig selv, og gutten følger tungt sit kald som den mindre og svakere søsters beskytter. Imidlertid blir den lille gut syk og dør, men paa dødsleiet lover han aldrig at tape søsteren avsyne. — Den egentlige roman begynder med at fortælle om den unge pike som guvernante paa en ærværdig herregaard. Her opdages hendes stemme, hun kommer til en stor by, og efter en lang, tilsynelatende haabløs kamp, opnaar hun endelig at faa optræ paa den store opera, hvor hendes debut som „Madame Butterfly" blir en stor sukces. Foruten det kjærlighetsforhold boken behandler, findes en række skarpt opfattede skildringer fra en moderne storby og livfulde billeder fra teatrets og kunstens verden. — Alt i alt er „Følgesvenden" en roman, som har mange betingelser for at fængsle et stort publikum saavel ved sit spændende indhold som ved sin særprægede, originale form.

Øyvind Hogstad:

I Solnedgangens Skjær.

Om denne bok skriver forfatteren Johan Falkberget:

Egentlig er disse fortællinger bare en eneste fortælling om præriens solbrændte og skjønne datter, som rider i solnedgangens gyldne skjær sin livs store længsel og drøm imøte. I „Solskinspiken“ heter hun Doll og rider mellem aftenskyggerne til den ensomme farmer Burt Larrimore. I „Trapperens datter“ heter hun Florence Jones og er som en hildring ingen kan naa, og som aander sorgens svale aande mot den unge pelsvarehandler Frank Harris i Sandy Creek. Hun har mange navne, viddens datter, og mange mænd har hende kjær. Hun blir ogsaa solen og vinden og kornet og stormen og de glødende skyer og den endeløse vidde — den ene kvinde. Om hende handler „I solnedgangens skjær“.





Theodore R. Running